

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

19 במרס 2012

672

כ"ה באדר התשע"ב

עמוד

הצעת חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012 600

מבוא

ביום 9 בינואר 2011 קיבלה הממשלה החלטה אשר ביקשה לשפר את ההיערכות במדינה למקרי חירום ואסונות (החלטת ממשלה מס' 2699).

בהחלטת ממשלה זו, נקבע, בין השאר בעקבות השריפה שאירעה בכרמל בחודש דצמבר 2010, כי יש להקים מערך כבאות ארצי, וכן להעביר את שטח הפעולה של נציבות הכבאות וההצלה, גוף המטה המקצועי של שירותי הכבאות, ממשרד הפנים למשרד לביטחון הפנים.

כמו כן הוחלט להעביר את סמכויות שר הפנים לפי חוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959 (להלן – חוק שירותי הכבאות), וכן את סמכויות שר הפנים לפי חוקים נוספים הקשורים לעניין, לשר לביטחון הפנים (פורסמה בילקוט הפרסומים התשע"א, עמ' 2770, לאחר שאושרה על ידי הכנסת ביום 17 בינואר 2011).

בהמשך להחלטת ממשלה זו, מוצעת בזה הצעת חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012 (להלן – הצעת חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה), שבה מוצע לבצע רפורמה מקיפה בתחום שירותי הכבאות וההצלה בישראל.

חוק שירותי הכבאות מסדיר בנוסחו היום את שירותי הכבאות וההצלה בישראל כשירותים מוניציפליים במסגרת איגודי ערים ויחידות כבאות עירוניות ולא בהסדר ארצי ואחיד.

במהלך השנים בחנו גורמים שונים אפשרות לערוך שינוי מבני של שירותי הכבאות וההצלה, וביניהם מבקד המדינה, בין השאר, בדוח מיוחד על היערכות שירותי הכבאות וההצלה לעת חירום, אשר פורסם ביום 8 בדצמבר 2010, והוועדה לבחינה ולתכנון של מערך הכבאות בראשות יוסי גינוסר משנת 1998.

הצורך להמיר את מערך הכבאות וההצלה ממבנה מבוזר למערך ארצי ואחיד עלה ברבים מהמלצות הגורמים האמורים. המלצות ברוח זו קיבלו תוקף של החלטת ממשלה, בין השאר, בהחלטה מס' 1904 מיום 4 ביולי 2010, ובהחלטה האמורה לעיל.

הצעת חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה באה להניח את התשתית החוקית הנדרשת להפעלת רשות ארצית של כבאות והצלה בישראל. במסגרת חוק זה, מוצע לקבוע כי הרשות תפעל להצלת חיי אדם ורכוש במקרים שונים, כגון: דליקות למיניהן, מתן מענה מיידית באירוע חומרים מסוכנים אף אם לא מעורבת בו דליקה, הצלת לכודים במקרי סכנה אחרים ועוד.

מוצע שהרשות הארצית לכבאות והצלה תפעל במשרד לביטחון הפנים. בראש הרשות יעמוד נציב כבאות והצלה והוא יופקד על ניהול הרשות ועל ביצוע תפקידיה. עוד מוצע להסדיר היבטים שונים הנוגעים לעבודתו, לתפקידיו ולסמכויותיו של כבאי לצד עובדים אחרים. לצד זאת, מוצע לקבוע גם את סמכויותיהם המקצועיות של גורמים ברשות המוסמכים לפעול באירוע דליקות, מניעת דליקות וחקירת דליקות. כמו כן מוצעות הוראות הנוגעות לקידום הבטיחות באש בנכסים, ביערות ובחורשים, ולהסדרת כלים מעשיים הנדרשים לשם פיקוח ובקרה על קיום הוראות החוק.

הצעת חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012

פרק א': מטרה והגדרות

1. חוק זה מטרתו להסדיר את קיומם של שירותי כבאות והצלה במדינה, לשם הצלת חיי אדם ורכוש, הגברת הבטיחות באש, כיבוי דליקות ומניעת דליקות.
2. בחוק זה –
 - א. "אירוע חומרים מסוכנים" – כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993¹ (בחוק זה – חוק חומרים מסוכנים);
 - ב. "אירוע כבאות והצלה" – דליקה וכל מצב סכנה אחר שרשות הכבאות מטפלת בו בהתאם לתפקידיה;
 - ג. "אמצעי בטיחות אש והצלה" – אמצעים המותקנים בנכסים, דרך קבע או באופן ארעי, ומיועדים, בין השאר, לכל אחד מאלה:
 - (1) מניעת דליקות והתפשטותן;
 - (2) כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן והקלת פעולות לכיבוי דליקות;
 - (3) מילוט וחילוץ לכודים והקלת פעולות למילוטם וחילוצם;
 - (4) הצלת חיי אדם ורכוש;
 - (5) דרכי תקשורת;
 - (6) כל צורך הנדרש לביצוע פעולות כיבוי והצלה;
 - ד. "בעל נכס", לענין מקרקעין – מי שרשום בפנקסי המקרקעין כבעלים, או מי שזכאי להירשם כבעלים כאמור ומחזיק כדין במקרקעין, וכן חוכר לדורות; ואולם אם היו המקרקעין מקרקעי ישראל אשר לחוכר לדורות זכות בהם או לגביהם – החוכר לדורות בלבד;
 - ה. "הוראות כבאות והצלה" – הוראות שהוציא הנציב לפי סעיף 10(א)(1);

ד ב ר י ה ס ב ר

כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993 (להלן – חוק החומרים המסוכנים), "התרחשות בלתי מבוקרת או תאונה, שמעורב בה חומר מסוכן, הגורמת או העלולה לגרום סיכון לאדם ולסביבה, לרבות שפך, דליפה, פיזור, פיצוץ, התאיידות, דליקה". כמו כן מוצע לקבוע כי בהתאם לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, הרשות תסייע לפיקוד העורף, בעת מצב מיוחד בעורף או בשעת התקפה, כהגדרתם בחוק האמור, באמצעים העומדים לרשותה. עוד מוצע לקבוע כי הרשות תפעל להצלת נפש ורכוש במקרים אחרים, כפי שיקבע השר. מוצע לקבוע את האופן והדרכים שבהם תפעל הרשות למילוי תפקידיה, כגון – הכשרה ואימון כבאים, החוקת ציוד, קביעת אמות מידה מקצועיות ועוד, כמפורט בסעיף.	סעיפים 2 עד 5 להגדרה "רשות הכבאות וההצלה" וסעיף 3 מוצע להקים במשרד לביטחון הפנים רשות ארצית לכבאות והצלה (להלן – הרשות או רשות הכבאות וההצלה), ולייעד לה סמל שיקבע השר לביטחון הפנים (להלן – השר). הצעה זו מביאה לידי ביטוי חקיקתי את עיקרי הרפורמה. בשונה ממערך שירותי הכבאות וההצלה המוניציפליים הקיימים כיום, מוצע לקבוע כי שירותי הכבאות ינהלו בידי גוף ארצי ממלכתי שמוקם במשרד לביטחון הפנים, ולא בגופים מבוזרים בין רשויות מקומיות שונות. להגדרה "אירוע חומרים מסוכנים" מוצע ליחד לרשות תפקידים שונים: כיבוי דליקות, מניעת דליקות והתפשטותן, הצלת נפש ורכוש מדליקות, חילוץ לכודים, מתן מענה מיידי באירוע חומרים מסוכנים

¹ ס"ח התשנ"ג, עמ' 28.

"הוראות הרשות" – הוראות הכבאות וההצלה ופקודות הכבאות וההצלה;
"חוק גנים לאומיים" – חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה,
התשנ"ח-1998²;
"חוק ההתגוננות האזרחית" – חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951³;
"חוק המחשבים" – חוק המחשבים, התשנ"ה-1995⁴;
"חוק המים" – חוק המים, התשי"ט-1959⁵;
"חוק הסכמים קיבוציים" – חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957⁶;
"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977⁷;
"חוק התכנון והבנייה" – חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965⁸;
"חוק יסודות התקציב" – חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985⁹;
"חוק רישוי עסקים" – חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968¹⁰;
"חוק שירות המדינה (גמלאות)" – חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב],
התש"ל-1970¹¹;
"חוק שירות המדינה (מינויים)" – חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959¹²;
"חוק שירות המדינה (משמעת)" – חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963¹³;
"חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים)" – חוק שירות המדינה
(סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959¹⁴;
"חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה)" – חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר
פרישה), התשכ"ט-1969¹⁵;
"חוק שירות הציבור (מתנות)" – חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979¹⁶;
"יום כינון הרשות", "יום כינון רשות הכבאות וההצלה" – כמשמעותו בסעיף 114;
"כבאי" – מי שעבר קורס כבאים בסיסי על ידי רשות הכבאות, ומשרת במשרה הקבועה
בתוספת הראשונה;
"כבאי מתנדב" – מי שמונה להיות כבאי מתנדב לפי סעיף 16(ב) כמסייע ברשות
הכבאות, והתנדבותו אושרה בהתאם להוראות חוק זה;
"מועצת הרשות הממשלתית" – מועצת הרשות הממשלתית שהוקמה לפי סעיף 124טו
לחוק המים;

² ס"ח התשנ"ח, עמ' 202.
³ ס"ח התשי"א, עמ' 78.
⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.
⁵ ס"ח התשי"ט, עמ' 169.
⁶ ס"ח התשי"ז, עמ' 65.
⁷ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.
⁸ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.
⁹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.
¹⁰ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.
¹¹ ס"ח התשל"ל, עמ' 65.
¹² ס"ח התשי"ט, עמ' 86.
¹³ ס"ח התשכ"ג, עמ' 50.
¹⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 190.
¹⁵ ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.
¹⁶ ס"ח התש"ם, עמ' 2.

"מחזיק בנכס" – למעט מי שזכותו להחזיק בנכס אינה עולה על תקופה של 30 ימים ולמעט אדם הגר בבית מלון;

"מפקד מחוז" – מי שמונה להיות מפקד מחוז ברשות הכבאות וההצלה, או למלא את תפקידיו של מפקד מחוז ברשות הכבאות וההצלה;

"מקרקעי ישראל" – כמשמעות בחוק יסוד: מקרקעי ישראל;

"נכסים" – מקרקעין וכלי תחבורה ציבורית;

"הנציב" – נציב כבאות והצלה, שמונה לפי חוק זה;

"עובדי הרשות" – כבאים ועובדים כאחד, אלא אם כן נאמר אחרת;

"פקודות כבאות והצלה" – פקודות שהוציא הנציב לפי סעיף 10(א)2;

"פקודת המשטרה" – פקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁷;

"קצין כבאות והצלה" – כבאי הנושא דרגת קצונה בהתאם לקבוע בתקנות לפי חוק זה בעניין דרגות, או מי שהוסמך כקצין כבאות והצלה על ידי הנציב;

"קצין כבאות והצלה בכיר" – קצין כבאות והצלה שדרגתו היא כדרגה שתיקבע לעניין זה בתקנות, או דרגה בכירה ממנה;

"הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים" – כהגדרתה בחוק גנים לאומיים;

"רשות מקרקעי ישראל" – כמשמעה בחוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך-1960¹⁸;

"רשות", "רשות הכבאות וההצלה" – הרשות הארצית לכבאות והצלה שהוקמה בחוק זה;

"שטח שאושר בתכנית כגן לאומי או כשמורת טבע" – שטח שאושר לגביו תכנית כהגדרתה בחוק התכנון והבנייה, המייעדת אותו כגן לאומי או כשמורת טבע;

"שטח שהוכרז כגן לאומי או כשמורת טבע" – שטח שהוכרז כגן לאומי או כשמורת טבע לפי סעיף 22(א) לחוק גנים לאומיים;

"השר" – השר לביטחון הפנים.

פרק ב': הרשות הארצית לכבאות והצלה

סימן א': הרשות ותפקידיה

3. (א) מוקמת בזה הרשות הארצית לכבאות והצלה במשרד לביטחון הפנים.
 (ב) רשות הכבאות וההצלה היא רשות ממלכתית ארצית.
 (ג) השר יקבע את סמל רשות הכבאות וההצלה.
4. (א) ואלה תפקידי רשות הכבאות וההצלה –
- (1) לפעול לכיבוי דליקות, למניעת התפשטותן, ולהצלת חיי אדם ורכוש מדליקות;
- (2) לפעול למניעת דליקות לפי חוק זה;

ד ב ר י ה ס ב ר

להגדרה "הנציב"
 באישור הממשלה, אשר יעמוד בראש הרשות ויהיה אחראי על ביצוע תפקידיה.

מוצע לקבוע כי השר לביטחון הפנים ימנה נציב כבאות והצלה (להלן – הנציב או נציב כבאות וההצלה).

¹⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

¹⁸ ס"ח התש"ך, עמ' 57.

- (3) לפעול לחילוף והצלת לכודים;
- (4) לפעול באירוע חומרים מסוכנים לפי חוק זה;
- (5) לסייע לשירות ההתגוננות האזרחית, כמשמעותו בחוק ההתגוננות האזרחית, בעת מצב מיוחד בעורף או בשעת התקפה, כהגדרתם בחוק האמור, באמצעים העומדים לרשותה;
- (6) לפעול להצלת חיי אדם ורכוש במקרים אחרים, כפי שיקבע השר.
- (ב) הרשות, לשם מילוי תפקידיה –
- (1) תכשיר ותאמן כבאים;
- (2) תקים, תכשיר ותפעיל יחידות של כבאים;
- (3) תקים ותחזיק מיתקנים וציוד;
- (4) תנהל חקירות בעניין דליקות וגורמיהן;
- (5) תפתח ידע ותקבע אמות מידה מקצועיות;
- (6) תכין תכניות לקידום ולפיתוח הרשות;
- (7) תקיים פעולות הסברה והדרכה בתחום הבטיחות באש;
- (8) תעודד מחקר ופיתוח בתחומי פעילותה;
- (9) תשתף פעולה עם רשויות כבאות והצלה מחוץ למדינה לרבות לשם סיוע הדדי במתן שירותי כבאות והצלה, כפי שיוורה השר;
- (10) תבצע פעולות נוספות ככל הדרוש למילוי תפקידיה.

סימן ב': נציב כבאות והצלה

5. (א) השר, באישור הממשלה, ימנה נציב כבאות והצלה אשר יהיה הדרג הפיקודי העליון ברשות הכבאות וההצלה; הנציב יהיה עובד המדינה ויראו אותו ככבאי לעניין חוק זה.
- (ב) הנציב מופקד על ניהול הרשות ועל ביצוע תפקידיה לפי חוק זה.
6. תנאי כהונה לא יתמנה אדם לנציב, אם הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להתמנות לנציב.
7. (א) הנציב יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו בהתקיים אחד מאלה:
- (1) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות לשר;
- (2) הוא הועבר מתפקידו או פוטר לפי חוק שירות המדינה (משמעת);

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 6 נוסף על האמור בחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן – חוק שירות המדינה (מינויים)), מוצע לקבוע כי לא יתמנה אדם לנציב, אם הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להתמנות לנציב. מובהר כי מכוח חוק שירות המדינה (מינויים), יהיה ניתן לקבוע תנאי כשירות נוספים לתפקיד.
- סעיף 7 מוצע לקבוע כי המנהל יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו, אם התפטר או אם הועבר
- מתפקידו או פוטר לפי חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963 (להלן – חוק המשמעת), וכן אם השר בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה ונציב שירות המדינה, ביטל את מינויו מאחד הטעמים המנויים בסעיף המוצע, ובכלל זה, מצב שבו המנהל הושעה מתפקידו לתקופה העולה על שישה חודשים, וזאת בשל חשיבות התפקיד ולצורך תפקוד הרשות.

(3) השר, לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה ונציב שירות המדינה, החליט לבטל את מינויו לאחר שהוכח להנחת דעתו אחד מאלה:

(א) הוא אינו ממלא את תפקידיו כראוי;

(ב) נקבעה תקופת ניסיון למינויו ונמצא במהלך אותה תקופה כי אינו מתאים למלא את התפקיד; חלפה תקופת הניסיון או שלא נקבעה תקופה כאמור – נמצא כי אינו מתאים עוד למלא את התפקיד;

(ג) נבצר ממנו, דרך קבע או לתקופה העולה על שישה חודשים למלא את תפקידו;

(ד) הוא הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כנציב;

(ה) הושעה מתפקידו בהתאם להוראות חוק שירות המדינה (משמעת), לתקופה העולה על שישה חודשים.

(ב) נמסר כתב התפטרות כאמור בסעיף קטן (א)(1), תפקע כהונתו של הנציב בתום 30 ימים מיום מסירת הודעת ההתפטרות, זולת אם הסכים השר למועד מוקדם יותר.

8. (א) לנציב מוקנות כל הסמכויות הנתונות לכבאים.

סמכויות הנציב ואצילת סמכויות

(ב) הנציב רשאי לאצול מסמכויותיו לפי חוק זה, לקצין כבאות והצלה בכיר, למעט הסמכויות להוציא הוראות רשות לפי סעיף 10, והסמכות להורות על הקמת צוותי כיבוי לפי סעיפים 30 ו-31.

9. תובענה הבאה להתנגד לשימוש בסמכויות בעניין מינוי הנציב, הפסקת כהונתו או השעייתו לא תיחשב כתובענה הנובעת מיחסי עובד מעביד לעניין סעיף 24 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969¹⁹.

תובענה בנוגע למינוי נציב, הפסקת כהונתו או השעייתו

סימן ג': סמכויות הנציב

10. (א) הנציב מוסמך להוציא, כמפורט בפסקאות (1) ו-(2), הוראות רשות, לעניין תפקודה של רשות הכבאות וההצלה, הבטחת פעולתה התקינה וכן בכל עניין בחוק זה שנקבע בו כי הנציב מוסמך להוציא הוראות רשות:

(1) הוראות כבאות והצלה שיקבעו כללים ועקרונות לעניין רשות הכבאות וההצלה – באישור השר;

ד ב ר י ה ס ב ר

127 לחוק המוצע. בנסיבות אלה, ונוכח הוראות סעיף 15(ג) לחוק-יסוד: השפיטה, החלטות אלה יידונו בבג"צ.

סעיף 10 להגדרות "הוראות רשות", "הוראות כבאות וסעיף 2 והצלה ו"פקודות כבאות והצלה" (הגדרות)

בדומה למודל הקבוע בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן – פקודת המשטרה), ולצורך הבטחת פעולתה התקינה של הרשות, מוצע לקבוע את סמכותו של הנציב להוציא "הוראות רשות", המורכבות מ"הוראות כבאות והצלה" ו"פקודות כבאות והצלה" אשר יסדירו עניינים הנוגעים לתפקוד הרשות, הבטחת פעולתה התקינה, וכן עניינים נוספים שנקבעו בחוק.

סעיף 8 מוצע להבהיר כי לנציב תהיה כל סמכות הנתונה לכבאי. עוד מוצע לקבוע כי הנציב יהיה רשאי לאצול כל סמכות מסמכויותיו לקצין כבאות והצלה בכיר, למעט הסמכות להוציא הוראות רשות לפי סעיף 10, והסמכות להורות על הקמת צוותי כיבוי לפי סעיפים 30 ו-31.

סעיף 9 החלטות בנושא מינוי נציב הכבאות, הפסקת כהונתו או השעייתו הן החלטות שעשויה להיות להן רגישות וחשיבות מיוחדת, ומוצע להסדירן באופן הדומה להסדר הנהוג לגבי המפקח הכללי של משטרת ישראל ונציב בתי הסוהר, אשר החלטה בעניין מינוים נדונה בבג"צ. בהתאם לכך, מוצע לקבוע כי החלטות אלה אינן נתונות לסמכותו של בית הדין לעבודה, וכן להחריגן מגדר סמכותו של בית המשפט לעניינים מינהליים, לפי סעיף

¹⁹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.

- (2) פקודות כבאות והצלה שיקבעו את הפרטים בנושאים שבהם נקבעו הוראות כבאות והצלה.
- (ב) היתה סתירה בין הוראת כבאות והצלה לפקודת כבאות והצלה – עדיפה הוראת כבאות והצלה.
- (ג) לעניין חוק זה רואים את הוראות הרשות כדינים.
- (ד) הוראות הרשות אינן טעונות פרסום ברשומות והן יפורסמו באתר האינטרנט של רשות הכבאות וההצלה.
- (ה) קבע היועץ המשפטי לממשלה, לאחר התייעצות עם הנציב או מי שהוא הסמיכו לכך, כי יש להוראה או לפקודה נגיעה או חשיבות לציבור, הן יהיו טעונות פרסום גם ברשומות.
11. (א) בכפוף להוראות סעיף 12 ולתקנות על פיו, הנציב יוציא הוראות רשות שעניינן מבנה הרשות, יחידות הרשות ופרישתן למחוזות, תפקידיהן של היחידות השונות, ותפקידיו של הדרג הפיקודי המופקד על יחידות אלה.
- (ב) ברשות יהיו תחנות כיבוי במספר, במקומות ובשטחי פעולה כפי שיוורה הנציב, בהסכמת השר, בכפוף להוראות חוק יסודות התקציב, והוראות חוק התקציב השנתי.

מבנה הרשות ותחנות כיבוי

פרק ג': כבאים, עובדים וכבאים מתנדבים

סימן א': כבאים ועובדים

12. (א) ברשות הכבאות וההצלה יהיו כבאים ועובדים בתקן מאושר של הרשות ובכפוף להוראות חוק יסודות התקציב.
- (ב) (1) עובדי הרשות יהיו עובדי המדינה ויחולו עליהם הוראות חוק שירות המדינה (מינויים), וכן יחולו עליהם הוראות חוק זה;
- (2) עובדי הרשות יפעלו לפי הוראות הנציב ובפיקוחו.
- (ג) השר, לאחר התייעצות עם נציב שירות המדינה, רשאי לקבוע בצו משרות נוספות ברשות שעל הנושא במשרה המנויה בו, יחולו הוראות החוק החלות על כבאים לפי חוק זה, כולן או מקצתן, ובשינויים שיקבע.

תחולת חוק המינויים וחוק המשמעת

ד ב ר י ה ס ב ר

המדינה (מינויים), יהיו הוראות הרשות לפי סעיף זה כפופות גם לתקנות אלה.

סעיף 12 להגדרה "כבאי"

2 **וסעיף** בדומה לצורך מילוי תפקידי הרשות, מוצע לקבוע כי יהיו ברשות עובדים וכבאים (להלן – עובדי הרשות). מוצע להגדיר "כבאי" כמי שעבר קורס כבאים בסיסי, ומשרת במשרה המוצעת בתוספת הראשונה לחוק. כמו כן מוצע לקבוע כי עובדי הרשות יהיו עובדי המדינה, אשר יפעלו לפי הוראות הנציב ובפיקוחו.

מוצע לקבוע כי "הוראות כבאות והצלה", אשר טעונות אישור שר, יסדירו עקרונות בנוגע לנושאים המפורטים לעיל, ואילו ש"פקודות כבאות והצלה" יקבעו פרטים בנושאים אלה. כמו כן, מוצע לקבוע כי בשל הצורך בנגישותן לציבור, הוראות הרשות יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות, שלפי סעיף 10(ד) לחוק המוצע יהיה לרשות; הוראות הרשות שיש להן נגיעה או חשיבות לציבור יפורסמו גם ברשומות אם קבע היועץ המשפטי לממשלה כי יש צורך בכך.

11 **סעיף** לצורך תפקודה התקין של הרשות, והסדרת פעילותה בעניינים פנימיים, מוצע לקבוע כי בהוראות הרשות ייכללו גם כללים לעניין מבנה הרשות, יחידותיה, פרישתה למחוזות, תפקידי היחידות ותפקידי הדרג הפיקודי, והכל בכפוף להוראות חוק שירות המדינה (מינויים). כמו כן, אם יעשה השר שימוש בסמכותו לפי סעיף 12(ה) לקבוע בתקנות הוראות שונות מחוק שירות

כדי לאפשר את הגמישות הניהולית המתחייבת, מוצע לקבוע כי השר, בהתייעצות עם נציב שירות המדינה, רשאי לקבוע בצו סוגים של משרות נוספות ברשות הכבאות שעל נושא משרה בהם יחולו הוראות החוק החלות על כבאים, כולן או חלקן, ובשינויים שיקבע. כמו כן, מוצע להקנות לשר סמכות לשנות את התוספת הראשונה, בהסכמת

(ד) השר רשאי לשנות את התוספת הראשונה לחוק, בהסכמת נציב שירות המדינה.
(ה) על אף האמור בכל דין, רשאי השר, לאחר התייעצות עם נציב שירות המדינה ובהסכמת שר האוצר, לקבוע הוראות אחרות מאלה החלות בשירות המדינה, לעניין ארגון וניהול כוח אדם ברשות, כולן או חלקן, לרבות בעניין קבלת כבאים לרשות ומינוים, ובכלל זה תקנות הקובעות דין שונה מזה שנקבע בחוק שירות המדינה (מינויים), או בכל תקנה, הוראה, נוהג, הסדר או הסכם, החלים על כלל עובדי המדינה בעניינים האמורים, והכל בכפוף להוראות חוק יסודות התקציב, והוראות חוק התקציב השנתי.

(ו) הוראות בתקנות שהותקנו לפי סעיף קטן (ה) לא יחולו על עובד עובר אשר תנאי עבודתו אצל מעסיקו הקודם נקבעו בהסכם קיבוצי אשר ממשיך לחול לגביו לאחר יום כינון הרשות, ככל שהן סותרות את ההסכם הקיבוצי האמור, וזאת עד למועד חתימת ההסכם קיבוצי חדש לגבי תנאי עבודתו של עובד עובר; לעניין סעיף קטן זה, "עובד עובר" – כהגדרתו בסעיף 86.

(ז) תקנות לפי סעיף קטן (ה) יכול שיקבעו גם הוראות לעניין כשירותם של עובדי הרשות וכללים ומבחנים תקופתיים של אלה.

(ח) על אף האמור בחוק שירות המדינה (משמעת), רשאי השר, לאחר התייעצות עם נציב שירות המדינה, לקבוע בתקנות הוראות מיוחדות בדבר המשטר והמשמעת שיחולו ברשות, ובכלל זה הוראות בדבר תחולת הוראותיו של חוק שירות המדינה (משמעת) בשינויים כפי שיקבע, ולרבות בעניינים אלה:

(1) קביעת עבירות משמעת;

(2) קביעת אמצעי משמעת;

(3) הרכב בית הדין למשמעת לרבות מתן סמכות שיפוט לקצין כבאות והצלה, וסדרי הדין בדין המשמעתי בתחומים שיקבע.

ד ב ר י ה ס ב ר

לקבוע הוראות מיוחדות לעניין ארגון וניהול כוח האדם ברשות, לרבות בעניין קבלת כבאים לרשות ומינוים, ובכלל זה הוראות הקובעות דין שונה מזה שנקבע בחוק שירות המדינה (מינויים), או בכל תקנה, הוראה, נוהג, הסדר או הסכם, החלים על כלל עובדי המדינה בעניינים האמורים (סעיף קטן (ח)).

כמו כן, מוצע שהוראות כאמור שיותקנו בתקנות לא יחולו על עובד עובר אשר תנאי עבודתו אצל מעסיקו הקודם נקבעו בהסכם קיבוצי אשר ממשיך לחול לגביו לאחר יום כינון הרשות, ככל שהן סותרות את ההסכם הקיבוצי האמור, וזאת עד למועד חתימת ההסכם קיבוצי חדש לגבי תנאי עבודתו של עובד עובר. מובהר כי החל ממועד החתימה על ההסכם קיבוצי חדש כאמור, התקנות יהיו תקפות בלא הסייג האמור (סעיף קטן (ו)).

עוד מוצע להסמיך את השר לקבוע הוראות מיוחדות לעניין התנהלות המשטר והמשמעת שיחולו ברשות, הן ביחס לתחולת חוק המשמעת, והן ביחס לקביעת עבירות משמעת, אמצעי משמעת, הרכב בית הדין למשמעת –

נציב שירות המדינה, כך שזו תכלול משרות נוספות אשר המשרת בהן, אשר עבר קורס כבאים בסיסי, יהיה כבאי (סעיפים קטנים (ג) ו-(ד)).

ההצעה להקנות לשר סמכות לשנות את התוספת הראשונה, כך שזו תכלול משרות נוספות אשר המשרת בהן שעבר קורס כבאים בסיסי יהיה כבאי מוצעת לאור הוראותיו של חוק שירות המדינה (מינויים) שלפיו הסמכות לאשר שינוי של תקן בשירות המדינה נתונה לנציב שירות המדינה. שינויה של התוספת הראשונה כאמור לעיל, ידרוש לכן את הסכמתו.

בשל המאפיינים הייחודיים של עבודת הרשות, המבנה ההיררכי שלה סוג הפעילות ואופי העבודה הדורש מתן מענה מיידית ובזמן אמת למצבי סכנה, לצורך הצלת נפש ורכוש, וברומה לקבוע בסעיף 2(ג) לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002 (להלן – חוק שירות הביטחון הכללי), ובסעיף 10(ב) לחוק להגנה על עדים, מוצע להקנות לשר, בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם נציב שירות המדינה, ועל אף האמור בכל דין, סמכות

(ט) תקנות כאמור בסעיף קטן (ח) יכול שיקבעו גם את המידה והאופן שבהם יחולו על כבאים הוראות ארגוניות הכלולות בתקנה, בהוראה, בנוהג, בהסדר ארגוני או בהסכם כללי החלים על שאר עובדי המדינה, ובלבד שנקבעו, לענין זה, גם לאחר התייעצות עם שר האוצר ועם הארגון היציג של הכבאים.

13. הכבאי בתפקיד על אף האמור בכל דין, כבאי, כשהוא בישראל, רואים אותו, לכל ענין לפי חוק זה, כנמצא זמין לתפקיד, ומותר בכל עת להורות על התייצבותו ומילוי תפקידו בכל מקום בהתאם להוראות הנציב.

14. מדיום ותגי זיהוי (א) בשעת מילוי תפקידו יהיה כבאי לבוש מדיום בהתאם להוראות הרשות, יענוד תג זיהוי גלוי לעין הנושא את שמו ושם משפחתו, ויישא עמו את תעודת המינוי שלו ככבאי.

(ב) כבאי המשתמש בסמכויותיו לפי חוק זה כלפי אדם, יציג את תעודת המינוי שלו מיד עם דרישתו של אותו אדם.

(ג) כבאי ימסור את פרטי זהותו לבקשת כל אדם בכל ענין הקשור להיותו כבאי.

(ד) החובות לפי סעיפים קטנים (א) עד (ג) לא יחולו בנסיבות שבהן קיימת סכנה לפגיעה בחיי אדם או ברכוש.

(ה) חלפו הנסיבות שמנעו את מילוי החובות לפי סעיף זה, כאמור בסעיף קטן (ד), יקיים הכבאי את ההוראות האמורות, מוקדם ככל האפשר.

15. עיטורים חוק העיטורים במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר, התשל"ב-1972²⁰, יחול גם על כבאים וכבאים מתנדבים כהגדרתם בחוק זה, בשינויים אלה: בכל מקום בחוק האמור במקום "המפכ"ל" יקראו "הנציב", במקום "שוטר" יקראו "כבאי" או "כבאי מתנדב" לפי הענין, במקום "פקודת קבע" יקראו "הוראות הרשות" ובמקום "המשטרה" יקראו "רשות הכבאות וההצלה".

ד ב ר י ה ס ב ר

מאפשר הזדהות, מוצע לסייג את חובת ההזדהות במצבים שבהם קיימת סכנה לפגיעה בנפש או ברכוש. עוד מוצע לקבוע כי משחלפו הנסיבות שמנעו את הזדהות הכבאי, מחויב הכבאי לקיים את החובה להזדהות מוקדם ככל האפשר (סעיפים קטנים (ד) ו-(ה)). מודל דומה קיים בסעיף 5א לפקודת המשטרה.

סעיף 15 חוק העיטורים במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר, התשל"ב-1972 (להלן – חוק העיטורים).

מאפשר הענקת עיטורי גבורה, אומץ ומופת לשוטרים ולסוהרים על מעשים שנעשו בעת מילוי תפקידם, תוך חירוף נפש, באומץ לב ובאופן הראוי לשמש מופת. מוצע להחיל חוק זה גם על כבאים וכבאים מתנדבים, וזאת בשל אופי עבודתו של כבאי ואופי פעולותיו של כבאי מתנדב, אשר עשויים לסכן את עצמם לצורך ביצוע פעולות כיבוי והצלה, תוך ביצוע מעשי גבורה ואומץ יוצאי דופן לצורך הצלת חיים ורכוש. עוד מאפשר תיקון זה, מתן ביטוי משמעותי לרגשי הערכה והוקרה כלפי כבאים וכבאים מתנדבים אשר פעלו, כאמור, באופן יוצא דופן ומשמעותי.

לרבות מתן סמכות שיפוט לקצין כבאות והצלה, וסדרי הדין בדיון המשמעתי (סעיפים קטנים (ח) ו-(ט)); זאת בדומה למודל הקבוע בסעיף 75 לחוק המשמעת, בנוגע לשירות הביטחון הכללי ולמוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, ובסעיף 10(ג) לחוק להגנה על עדים. הסדר זה נדרש כדי לבסס מנגנון משמעתי ייחודי, המותאם למאפיינים המיוחדים של הרשות, לעבודתה המבצעית ולמבנה ההיררכי ההכרחי שלה.

סעיף 13 בדומה לסעיף 15 לפקודת המשטרה, ובהתאם לאופייה של עבודת הרשות המחייבת מתן מענה מידי לאירועי כבאות והצלה בכל יום מימי השנה, ובכל שעות היממה, ולזמינות המתחייבת של כבאי, מוצע לקבוע את זמינותו של כבאי לתפקיד בכל עת.

סעיף 14 לאור סמכויותיו של כבאי בעת אירוע כבאות והצלה, והכוללות, בין השאר, סמכות כניסה למקום, סמכות להשתמש ברכוש ולפגוע ברכוש, מוצע לקבוע כי כבאי יהיה לבוש במדים, ויענוד תג זיהוי (סעיפים קטנים (א) עד (ג)). ואולם כדי לתת מענה למצבים שבהם נדרשת פעילות מיידית באופן שאינו

²⁰ ס"ח התשל"ב, עמ' 58.

סימן ב': כבאים מתנדבים

16. (א) רשות הכבאות וההצלה רשאית להסתייע בכבאים מתנדבים מישראל ומחוצה כבאים מתנדבים לה; יחידת כבאים יכול שהתא מורכבת מכבאים, מכבאים מתנדבים או משניהם כאחד (בסימן זה – יחידה).
- (ב) מפקד מחוז רשאי למנות אדם להיות כבאי מתנדב אם התקיימו בו כל אלה:
- (1) מלאו לו 15 שנים ואולם אם טרם מלאו לו 18 שנים – הציג כתב הסכמה מאת הוריו או מאת אפוטרופסו;
 - (2) הוא עומד בתנאי כשירות כפי שנקבעו בתקנות, לעניין השכלה, הכשרה מעשית ומקצועית, כושר גופני, מצב בריאותי ועמידה בבחינות; בתקנות לפי פסקה זו רשאי השר לקבוע תנאים שונים לפי סוגי כבאים מתנדבים שקבע, לרבות לעניין גילם;
 - (3) הוא לא הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת, שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות כבאי מתנדב;
 - (4) ועדת בוחנים שמינה הנציב המליצה על מינויו ככבאי מתנדב.
- (ג) לכבאי מתנדב, באירוע כבאות והצלה, כאשר קיים חשש לפגיעה מיידית בחיי אדם או ברכוש, יהיו נתונות בעת מילוי תפקידו, הסמכויות המפורטות להלן:
- (1) כשהוא פועל בנוכחות כבאי ולשם סיוע לו – כל הסמכויות לפי סעיף 20;
 - (2) ביחידה שאישר הנציב לעניין זה –
- (א) עד בואו של כבאי – כל הסמכויות לפי סעיפים 20 ו-21;
 - (ב) בנוכחות כבאי ולשם סיוע לו – כל הסמכויות לפי פסקה (1).

ד ב ר י ה ס ב ר

כפי שנקבעו בתקנות. לעניין זה מוצע להבהיר כי השר רשאי לקבוע בתקנות תנאים שונים לפי סוגי כבאים שונים, ובכלל זה לגבי מתנדבים בגילאים שונים.

ג. המתנדב לא הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת, שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות מתנדב.

ד. ועדת בוחנים שמינה הנציב המליצה על מינויו ככבאי מתנדב; הוועדה תבחן את התאמתו של אדם המבקש להתנדב, להתנדבות ברשות.

מוצע לתחום את סמכויותיו של כבאי מתנדב בעת אירוע כבאות והצלה, כמפורט להלן, ובמסגרת זו מוצע לקבוע כי לכבאי מתנדב יינתנו סמכויות של כבאי, רק בהתקיים חשש לפגיעה מיידית בחיי אדם או ברכוש, ובסייגים המפורטים בסעיף המוצע –

א. לכבאי מתנדב, המתנדב ביחידה מעורבת של כבאים מתנדבים, כשהוא פועל בנוכחות כבאי ולשם סיוע לו, יהיו נתונות סמכויות של כבאי, לפי סעיף 20 לחוק המוצע (סמכות להיכנס לכל מקום שמתרחש בו אירוע, או למקום שהאירוע עלול להתפשט אליו או למקום הסמוך, סמכות להשתמש ברכוש ולפגוע ברכוש ולעשות כל פעולה סבירה הנדרשת בנסיבות העניין).

16 סעיף במסגרת תפקידה של הרשות במתן מענה מיידי וזמין לאירועי כבאות והצלה, מוצע שרשות הכבאות תכשיר צוותים של מתנדבים למתן סיוע בעת פעולות כיבוי והצלה, במקרים המתאימים, ובנוכחות של כבאי ולשם סיוע לו. במקומות מסוימים, יוכשרו יחידות של מתנדבים, למתן מענה מיידי לצורך סיוע דחוף בעת אירוע כיבוי והצלה, עד הגעת צוותי כבאים לאזור.

על כן, מוצע להבהיר במסגרת החוק המוצע את סמכותה של רשות הכבאות להסתייע בכבאים מתנדבים. כמו כן מוצע להבהיר את סמכותה של רשות הכבאות להקים, מלבד יחידות המורכבות כולן מכבאים, גם יחידה המורכבת ממתנדבים, וכן יחידות כבאים מעורבות – של כבאים ושל מתנדבים (סעיף קטן (א)). זאת בדומה לאמור בסעיף 7 לחוק שירותי כבאות, התשי"ט-1959, המובא בנספח, שמוצע בסעיף 133 לבטלו (להלן – חוק שירותי כבאות).

מוצע לקבוע כי מפקד מחוז יהיה רשאי למנות אדם לכבאי מתנדב, אם התקיימו בו התנאים המפורטים להלן:

א. מלאו לו 15 שנים; לגבי מתנדב אשר מלאו לו 15, אך טרם מלאו לו 18 שנה – רק אם ניתנה הסכמה בכתב מאת הוריו או אפוטרופסו.

ב. הוא עומד בתנאי כשירות (השכלה, הכשרה מעשית ומקצועית, כושר גופני, מצב בריאותי ועמידה בבחינות)

- דין משמעתי 17. (א) על כבאי מתנדב לא יחול חוק שירות המדינה (משמעת), ואולם רשאי הנציב לקבוע הוראות לעניין כללי משמעת שיחולו על כבאי מתנדב, לרבות בנושאים אלה:
- (1) עבירות משמעת;
 - (2) אמצעי משמעת;
 - (3) סמכות קצין לדון דין משמעת, וסדרי הדין בדיון המשמעתי.
- העדר זכאות לשכר והעדר יחסי עובד מעביד 18. כבאי מתנדב לא יהיה זכאי לשכר או למשכורת בעד שירותו, ולא יתקיימו יחסי עובד מעביד.
- תחולת חוקים מסוימים 19. (א) דין כבאים מתנדבים כדין עובדי ציבור לעניין חיקוקים אלה:
- (1) חוק שירות הציבור (מתנות);
 - (2) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה);
- (ב) דין כבאים מתנדבים כדין עובדי המדינה לעניין חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים).

פרק ד': הטיפול באירועים

סימן א': סמכויות לטיפול באירוע

- סמכויות כבאי במילוי תפקידו 20. כבאי רשאי, כדי לטפל באירוע כבאות והצלה או למנוע את התפשטותו, להציל חיי אדם או רכוש, ככל שהדבר נדרש בנסיבות העניין, לצורך מילוי תפקידו ובהתאם לנהלים בכתב שיוציא הנציב לעניין זה, לעשות את כל אלה:
- (1) להיכנס לכל מקום שאירוע כבאות והצלה מתרחש בו או עלול להתפשט אליו וכן למקום סמוך שקיים צורך להיכנס אליו;

ד ב ר י ה ס ב ר

הוראות בדבר קביעת עבירות משמעת, אמצעי משמעת וכן הרכב הדין במשמעת וסדרי הדין בדיון משמעתי.

סעיף 18 מוצע להבהיר כי כבאי מתנדב לא יהיה זכאי לשכר או למשכורת בעד שירותו, וכי לא יתקיימו יחסי עובד מעביד בינו לבין הרשות.

סעיף 19 כאמור, מוצע כי לכבאי מתנדב יינתנו סמכויות שונות של כבאי, כמפורט בסעיף 16 לחוק המוצע, ובכפוף לסייגים המפורטים בסעיף האמור, ובכלל זה סמכויות אשר להפעלתן עשויה להיות השלכה על הפרט ועל רכושו של הפרט. בשל כך, ולאור הדמיון הקיים בין כבאי מתנדב לכבאי, מוצע לקבוע כי על כבאי יחולו הוראות חוק המבקשות להבטיח טוהר מידות (חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ס-1979, חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969, וחוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959).

סעיף 20 מוצע להסדיר את סמכויותיו של כבאי לפעול לצורך הצלת חיי אדם או רכוש, טיפול באירוע כבאות והצלה ומניעת התפשטותו. במסגרת זו, מוצע לקבוע את סמכותו של כבאי להיכנס למקום, להשתמש ברכוש ולפגוע ברכוש. כמו כן, מאחר שאירוע כבאות והצלה עשוי לגרום ביצוע טווח נרחב של פעולות כיבוי והצלה, מוצע לקבוע גם את סמכותו של כבאי לבצע כל פעולה סבירה הנדרשת בנסיבות העניין. כמו כן, מובהר כי פעולותיו של

כבאי מתנדב ביחידה שאושרה לכך על ידי הנציב, ובה כבאים מתנדבים שהוכשרו לכך, יינתנו סמכויות של כבאי לפי סעיף 20 לחוק המוצע, וכן סמכויות של קצין כבאות והצלה לפי סעיף 21 לחוק המוצע (סמכות לסגור שטח או מקום ולמנוע מכל אדם להיכנס אליו, סמכות לדרוש מאדם לצאת ממקום הסכנה או להיכנס למקום אחר, סמכות להורות הוראה אחרת הדרושה באופן חיוני). סמכויות אלה יהיו נתונות לכבאי מתנדב גם בלא נוכחות כבאי באזור, אך זאת רק עד להגעת כבאי. לאחר הגעת כבאי, יינתנו לכבאי מתנדב הסמכויות האמורות, רק לשם סיוע לכבאי, ובנוכחותו.

סעיף 17 בדומה לנהוג בשירות המדינה לגבי מתנדבים, מוצע לקבוע כי על כבאי מתנדב לא יחול חוק שירות המדינה (משמעת).

עם זאת, מאחר שלפי החוק המוצע יינתנו לכבאי מתנדב סמכויות שונות, בעת אירוע כבאות והצלה, כמפורט בסעיף 16 לחוק המוצע, ובכלל זה סמכות להיכנס למקום, לעשות שימוש ברכוש וכדומה, ובשל הצורך החיוני בשמירה קפדנית על נהלים מצעיים והוראות הנוגעות להפעלת סמכויות אלה, מוצע להסדיר גם את האופן שבו יוסדרו ענייני משמעת הנוגעים לכבאים מתנדבים. בהתאם לאמור, מוצע לקבוע כי הנציב יהיה רשאי לקבוע הוראות לעניין כללי משמעת שיחולו על כבאי מתנדב, ובכלל זה

(2) להשתמש ברכוש ולפגוע ברכוש;

(3) לעשות כל פעולה סבירה הדרושה בנסיבות העניין.

21. מצא קצין כבאות והצלה, כי קיימת סכנה לפגיעה בחיי אדם, ברכוש או נדרשות הפעולות המפורטות להלן כדי למנוע התפשטות אש, בשל אירוע כבאות והצלה, רשאי הוא, כל עוד קיימת הסכנה או החשש להתפשטות האש, וככל שהדבר נדרש לצורך מניעת הסכנה האמורה או לצורך מניעת התפשטות האש, לעשות שימוש בסמכויות המפורטות בפסקאות (1) עד (3), לצורך מילוי תפקידו:

(1) לסגור שטח או מקום, ולמנוע מכל אדם להיכנס אליו או לצאת ממנו, עד לבואו של שוטר למקום;

(2) לדרוש מכל אדם בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע כתוצאה מהאירוע להישאר במקום שבו הוא נמצא, לצאת ממנו או להיכנס למקום שקבע;

(3) להורות לכל אדם הנמצא בשטח האירוע או באזור שבו קיימת הסכנה או שקיים חשש להתפשטות אש בהם, כל הוראה סבירה הדרושה באופן חיוני לשם הצלת חיי אדם או רכוש, למניעת הפגיעה או למניעת התפשטות האש.

22. כבאי רשאי להשתמש בכוח סביר כלפי אדם או רכוש לצורך ביצוע פעולות כאמור בסעיפים 20 ו-27, ולצורך כפיית ציות להוראות שניתנו כדין לפי סעיף 21 לפי סעיף 28.

23. (א) מצא קצין כבאות והצלה שאין די בכוח האדם העומד לרשותו לטיפול באירוע כבאות והצלה, רשאי הוא להרשות לאדם שנחזה להיות בן 18 שנה ומעלה, ואשר התנדב לסייע בפעולות הכיבוי וההצלה, לסייע בפעולות הכיבוי וההצלה.
(ב) מי שהתנדב לפי סעיף זה, יראו בו כבאי מתנדב, ויהיו נתונות לו הסמכויות כאמור בסעיף 16(ג)(1).

ד ב ר י ה ס ב ר

בסמכויותיו כאמור בסעיפים 20 ו-27 תוך שימוש בכוח סביר לפי סעיף 28, כלפי אדם או רכוש.

בדומה, וכפועל יוצא מכך שהוראות קצין כבאות והצלה, ובהעדרו – כבאי בעל הדרגה הבכירה באירוע, לפי סעיף 25 נדרשות לעתים לצורך הצלת חיים ומניעת פגיעה בחיי אדם וברכוש, מוצע לקבוע את סמכותו של קצין כאמור לעשות שימוש בכוח סביר, לצורך כפיית ציות להוראותיו.

סעיף 23 הוראות סעיף 24 לחוק שירותי כבאות מאפשרות לבעלי התפקידים המצוינים בסעיף, לגייס לכיבוי דליקה כל אדם, בגילאי 16 ועד 50 שנה, בכפוף לסייגים נוספים כמפורט באותו סעיף. מוצע לחזור על הוראה זו, תוך התאמתה לנורמות עדכניות, ולתת סמכות לקצין כבאות והצלה לאפשר לאדם הנחזה להיות בן 18 שנה ומעלה, להתנדב לסייע לפעולות הכיבוי וההצלה.

מוצע להבהיר כי מתגייס לפי סעיף זה, יראו בו מתנדב לפי החוק, ויהיו נתונות לו סמכויות של כבאי לפי סעיף 16(ג)(1) – רק בנוכחות כבאי, ולשם סיוע לו.

כבאי לפי סעיף זה, ייעשו בהתאם לנהלים שיקבע הנציב לעניין זה. ראה לעניין זה גם סעיף 20 לחוק שירותי הכבאות שכאמור מוצע לבטלו.

סעיף 21 לעתים, במסגרת אירוע כבאות והצלה, עשוי להתעורר צורך במתן הוראות לציבור הנמצא באזור האירוע או באזור הסמוך לו, אשר יש בהן כדי לצמצם את מידת הסכנה לפגיעה בחיי אדם או ברכוש. במסגרת זו, מוצע להסדיר את סמכויותיו של קצין כבאות והצלה, לתת הוראות אשר נועדו למנוע סכנה ופגיעה בחיי אדם או ברכוש, ובכלל זה הסמכות לסגור שטח או מקום עד בואו של שוטר, והסמכות לדרוש מאדם להישאר במקום, לצאת מאזור מסוים או להיכנס למקום אחר. כמו כן, ובהנחה שבעת אירוע סכנה ייתכן כי יידרשו הנחיות נוספות מצד קצין כבאות והצלה, מוצע להסמיך קצין כבאות והצלה לתת כל הוראה אחרת הדרושה באופן חיוני להצלת חיי אדם או רכוש, למניעת פגיעה בחיי אדם או ברכוש, או למניעת התפשטות האש.

סעיף 22 בשים לב לכך שאירוע כבאות והצלה ואירוע חומרים מסוכנים מחייב היענות מיידית בזמן אמת, מוצע להקנות לכבאי את האפשרות לעשות שימוש

(ג) לא יזדקק בית המשפט לתובענה נגד אדם שהתנדב לפי סעיף קטן (א) בשל מעשה או מחדל שעשה במסגרת סיוע לפעולות כיבוי והצלה כאמור והמקים אחריות בנויקין.

24. גיוס ציוד וחומרים
בנסיבות מיוחדות
בנתן אירוע כבאות והצלה שמתעורר בו חשש לפגיעה מיידית בחיי אדם או ברכוש, רשאי קצין כבאות והצלה, אם מצא כי אין די בציוד או בחומרים העומדים לרשותו לטיפול באירוע כאמור, לעשות את כל אלה לצורך ביצוע הפעולות הנדרשות באופן דחוף:

(1) להשתמש בציוד או בחומרים הנמצאים בחזקת כל אדם;

(2) לתת הוראות לכל אדם לעניין סיוע ושימוש בציוד או בחומרים.

25. סמכויות קצין
כבאות והצלה
כל סמכות הנתונה בפרק זה לקצין כבאות והצלה, נתונה, בהעדרו של הקצין, לכבאי בעל הדרגה הבכירה באירוע; כל סמכות הנתונה בפרק זה לכבאי, תהיה נתונה גם לקצין כבאות והצלה.

26. שימוש במים
(א) לשם טיפול באירוע כבאות והצלה רשאי כבאי להשתמש במים מכל מקור והנמצאים בכל מקום; לשם כך רשאי כבאי להשתמש בציוד ובמיתקנים הדרושים.

(ב) רשות הכבאות וההצלה תשפה אדם בעבור מים שהרשות השתמשה בהם לפי סעיף זה; השר יקבע את אופן השיפוי ואת גובהו בהסכמת מועצת הרשות הממשלתית ובהסכמת שר האוצר.

סימן ב': טיפול באירוע חומרים מסוכנים

27. תפקיד כבאי בעת
אירוע חומרים
מסוכנים
בעת אירוע חומרים מסוכנים, ובעת תרגיל היערכות לקראת אירוע חומרים מסוכנים, נוסף על כל תפקיד, יהיו לכל גורם המנוי בפסקאות (1) ו-(2), התפקיד האמור לצדו:

(1) לכבאי –

(א) גילוי, זיהוי וניטור של חומרים מסוכנים בעת אירוע חומרים מסוכנים;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 26 לשם הבטחת השימוש ההכרחי במים לצורך ביצוע פעולות כיבוי, מוצע להסדיר את סמכותו של כבאי להשתמש במקורות מים הנמצאים בכל מקום, ובציוד ובמיתקנים הנלווים. כמו כן מוצע לקבוע את חובתה של הרשות לשפות אדם בשל שימוש במים כאמור, לפי אופן חישוב כפי שייקבע בתקנות, בהסכמת מועצת הרשות הממשלתית למים ולכיבוי ושר האוצר.

סעיף 27 מוצע לקבוע את סמכויותיהם של גורמים ברשות הכבאות, לצורך מתן מענה מיידית בעת אירוע חומרים מסוכנים.

לצורך כך, מוצע לקבוע את תפקידו של כבאי לגלות, לזהות ולנטר חומרים מסוכנים בעת אירוע חומרים מסוכנים, וכן להעריך סיכונים בעת האירוע. כמו כן, מוצע לקבוע את תפקידו של קצין כבאות והצלה במתן ייעוץ מקצועי לקצין משטרה או קצין צה"ל, כהגדרתם בסעיף 26 לפקודת המשטרה, לגבי אופן הטיפול בחומרים מסוכנים, וכן לגבי מתן הנחיות התנהגות לציבור ולגופי הצלה אחרים.

יובהר כי גם לעניין סעיף זה יחול האמור בסעיף 25, כך שבהעדרו של קצין כבאות והצלה יהיו הסמכויות הנתונות לקצין כבאות והצלה נתונות לכבאי בעל הדרגה הבכירה הנמצא באירוע.

כמו כן, מוצע לקבוע באופן מפורש את חסינותו של מתנדב לפי סעיף זה בלבד מפני אחריות בנויקין. יובהר כי הוראה נפרדת בעניין זה לגבי עובדי הרשות, ובכלל זה כבאים, וכן לגבי כבאים מתנדבים לפי החוק המוצע, אינה נדרשת, לאור הוראות סעיף 7א לפקודת הנויקין [נוסח חדש].

סעיף 24 הוראות סעיף 23 לחוק שירותי כבאות מאפשרות לבעלי התפקידים המפורטים בסעיף, בהתקיים התנאים הקבועים בסעיף, לצוות על כל אדם המחזיק בציוד ובחומרים לכיבוי דליקות, להעמידם לרשות בעלי התפקידים המפורטים בסעיף, לצורך כיבוי דליקה. כדי לתת מענה למצבים שבהם שימוש בציוד או בחומרים נדרש לצורך ביצוע פעולות כיבוי והצלה דחופות, מוצע לקבוע הוראה דומה גם בחוק זה.

סעיף 25 כדי לאפשר ביצוע פעולות הכרחיות, כאשר הדבר נדרש, גם בהעדר קצין כבאות והצלה בשטח, מוצע לקבוע כי הסמכויות הנתונות בפרק זה לקצין כבאות והצלה – הסמכויות לפי סעיפים 21, 23, 24 ו-27(2) – יהיו נתונות, בהעדרו של קצין, לכבאי בעל הדרגה הבכירה הנוכח באירוע. כמו כן מוצע להבהיר כי לקצין כבאות והצלה תהיה כל סמכות הנתונה לפי פרק זה לכבאי.

(ב) הערכת סיכונים בעת אירוע חומרים מסוכנים;

(2) לקצין כבאות והצלה –

(א) מתן ייעוץ מקצועי לקצין משטרה או לקצין צה"ל לפי בקשתם, לגבי אחד מאלה:

(1) אופן הטיפול בחומרים מסוכנים, כדי למנוע, לצמצם או להפסיק סכנה לאדם ולסביבה;

(2) הנחיות התנהגות לציבור ולגופי הצלה;

(ב) בפסקה זו, "קצין משטרה", "קצין צה"ל" – כהגדרתם בסעיף 90א לפקודת המשטרה.

28. (א) כאשר קיים חשש לקיומו של אירוע חומרים מסוכנים, יהיו לכבאי, נוסף על הסמכויות המנויות בסימן א', ולצורך ביצוע תפקידיו לפי סעיף 27, הסמכויות המפורטות להלן:

(1) לדרוש מכל אדם המצוי באזור האירוע או מאדם שיש לכבאי יסוד להניח כי יש לו קשר לאירוע או מידע בקשר אליו, למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם המצוי באזור האירוע או מאדם שיש לכבאי יסוד להניח כי יש לו קשר לאירוע או מידע בקשר אליו, למסור לו כל ידיעה או מסמך הדרושים לו לצורך ביצוע תפקידיו; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים;

(3) לערוך בדיקות או מדידות או ליטול דגימות של חומר, מכל חומר שיש לו יסוד סביר להניח שהוא חומר מסוכן;

(4) לערוך חיפוש במקום בלא צו שופט, אם יש לו יסוד סביר להניח שבאותו מקום מצויים חומרים מסוכנים, ולתפוס חומר שיש לו יסוד סביר להניח שהוא חומר מסוכן, והכל, ככל הדרוש להצלת חיי אדם או רכוש או לצמצום היקף אירוע חומרים מסוכנים או תוצאותיו; חומר שנתפס כאמור יוחזר במידת האפשר ובהקדם האפשרי לאחר תום אירוע חומרים מסוכנים ולמי שממנו נתפס.

(ב) לא יפעיל כבאי סמכויות כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן –

(1) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי סימן זה, כפי שהורה הנציב;

(2) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, ככל שהורה השר.

ד ב ר י ה ס ב ר

במסגרת זו, מוצע להקנות לכבאי את הסמכויות הדרושות לו לשם ביצוע תפקידו במסגרת אירוע חומרים מסוכנים – סמכות לדרוש הזדהות, סמכות כניסה למקום שממנו נשקפת סכנה, סמכות לעיין במסמכים, סמכות ליטול דוגמאות של חומרים מסוכנים, סמכות לערוך חיפוש בלא צו שופט ולתפוס חומרים מסוכנים במקרה של סכנה לשם הצלת חיי אדם או רכוש, כדי לצמצם את היקף האירוע או את תוצאותיו.

סעיף 28 מוצע לקבוע כי לכבאי יהיו נתונות, מלבד הסמכויות הנתונות לו לפי סימן א', לצורך טיפול באירוע כבאות והצלה, מניעת התפשטותו והצלת חיי אדם או רכוש, סמכויות נוספות הנדרשות לצורך מילוי תפקידיו כמפורט בסעיף 27 – לצורך זיהוי, גילוי וניטור חומרים מסוכנים בעת אירוע חומרים מסוכנים, ביצוע הערכת סיכונים, ומתן ייעוץ מקצועי לגורמים המנויים בסעיף בתחומים האמורים בו.

29. (א) עם היוודע דבר קיומו של אירוע חומרים מסוכנים, וכן לאחר סיומו, ידווח קצין כבאות והצלה על האירוע לממונה במשרד להגנת הסביבה.
- (ב) אין בהוראות סימן זה כדי לגרוע מסמכויותיו של ממונה במשרד להגנת הסביבה.
- (ג) בסעיף זה, "ממונה במשרד להגנת הסביבה" – ממונה כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים.

סימן ג': צוותי כיבוי

30. (א) בסעיף זה –
- "מפעל" – כל מקום שמתקיימים בו סיכונים אש מיוחדים שנקבע לפי סעיף קטן (ב);
- "בעל מפעל" – לרבות בעליו, מנהלו או המחזיק בו.
- (ב) השר יקבע סוגים של מפעלים שיחולו עליהם הוראות סעיף זה, כגון תחנת כוח, מפעל תעשייתי, נמל ים, שדה תעופה ומקום אחרון.
- (ג) הנציב רשאי להורות בצו לבעל מפעל, לקיים במפעלו צוות כיבוי בעל הכשרה לפעול באירוע דליקה עד להגעת כוחות רשות הכבאות וההצלה למקום האירוע, ולסייע לרשות בפעולותיה עם הגיעה למקום האירוע (בחוק זה – צוות כיבוי מפעלי).
- (ד) בזמן אירוע דליקה יראו בחבר צוות כיבוי כבאי מתנדב, ויהיו נתונות לו הסמכויות לפי סעיף 20.
- (ה) בצו לפי סעיף קטן (ג) רשאי הנציב לתת הוראות בדבר הרכבו של צוות כיבוי מפעלי, ציודו, הכשרתו, אימונו, דרכי פעולתו, וכל הוראה אחרת הדרושה למילוי תפקידו.
- (ו) צוות כיבוי מפעלי יהיה כפוף בפעולותיו להוראות מפקד כוחות רשות הכבאות וההצלה במקום.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 30 מוצע לקבוע את הסמכות להורות על הקמת צוותי כיבוי בסוגים מסוימים של מפעלים, שמתקיימים בהם סיכונים בטיחות אש מיוחדים, ושבהם קיים סיכון מיוחד להתפרצות שריפה (למשל, מפעלים שבהם מרוכז חומר דליק רב).

הקמת צוותי כיבוי מיומן אשר יוכל לטפל באירוע הדליקה באופן ראשוני עד להגעת כוחות רשות הכבאות למקום, עשויה להפחית את הסיכון להתפשטות אירוע דליקה רחב יותר ולגרימת פגיעה חמורה בנפש או ברכוש.

במסגרת זו, מוצע לקבוע כי השר יקבע סוגים של מפעלים שעליהם יחולו הוראות הסעיף, וכן מוצע להקנות לנציב סמכות להורות בצו לבעל מפעל, לרבות בעליו, מנהלו או המחזיק בו, להקים צוות כיבוי לצורך טיפול באירוע דליקה עד הגעת כוחות רשות הכבאות, ולשם סיוע לכוחות אלה.

כן יובהר כי בזמן דליקה, יראו בחבר צוות כיבוי כבאי מתנדב, ויהיו נתונות לו הסמכויות האמורות בסעיף 20, לעניין טיפול באירוע כבאות והצלה, מניעת התפשטות והצלת הנפש והרכוש כמפורט בסעיף האמור.

סעיף 29 לפי סעיף 28 המוצע, מוגדרים תפקידיהם של גורמים ברשות הכבאות וההצלה לעניין אירוע חומרים מסוכנים בנוגע למתן מענה מיידית בעת אירוע חומרים מסוכנים או חשש להתקיימותו של אירוע כאמור. לאור זאת, מוצע להבהיר כי אין בסימן זה כדי לגרוע מסמכויותיו של ממונה כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, שהשר להגנת הסביבה הסמיכו לעניין חוק חומרים מסוכנים. כמו כן מוצע, כדי להסדיר את שיתוף הפעולה בין רשות הכבאות לבין המשרד להגנת הסביבה בתחום החומרים המסוכנים, אשר ככלל מצוי תחת אחריותו של המשרד להגנת הסביבה, לקבוע חובת הודעה לממונה לפי חוק חומרים מסוכנים, במשרד להגנת הסביבה, על קיומו של אירוע חומרים מסוכנים.

סימן ג': צוותי כיבוי

מוצע לקבוע את הסמכות להורות על הקמת צוותי כיבוי לסוגים שונים של מפעלים ושטחים בעלי סיכון להתפרצות אירועי סכנה, כדי לתת מענה ראשוני למקרה של דליקה, טרם הגעת כוחות רשות הכבאות למקום, ולשם סיוע לכוחות במקום.

31. (א) הנציב רשאי להורות בצו לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים ולגופים האחראים ליערות ולחורשים, לרבות הקרן הקיימת לישראל, לקיים צוותי כיבוי בעלי הכשרה לפעול באירוע דליקה בשטחים שבאחריותם עד להגעת כוחות רשות הכבאות וההצלה למקום, ולסייע לרשות בפעולותיה עם הגיעה למקום האירוע (בחוק זה – צוותי כיבוי לשטחים פתוחים).

(ב) בזמן אירוע דליקה יראו חבר צוות כיבוי כבאי מתנדב, ויהיו נתונות לו הסמכויות לפי סעיף 20.

(ג) בצו לפי סעיף קטן (א) רשאי הנציב לתת הוראות בדבר הרכבם של צוותי כיבוי מפעליים, ציודם, הכשרתם, אימוניהם, דרכי פעולתם, וכל הוראה אחרת הדרושה למילוי תפקידם.

(ד) צו לפי סעיף קטן (א) המורה דבר לגבי הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים יינתן לאחר התייעצות עמה ובהסכמת השר להגנת הסביבה, צו לפי סעיף קטן (א) המורה דבר לגבי יערות וחורשים יינתן לאחר התייעצות עם הגוף האחראי להם ובהסכמת שר החקלאות ופיתוח הכפר, וצו לפי סעיף קטן (א) המורה דבר לרשות מקומית יינתן בהסכמת שר הפנים.

סימן ד': עזרה מחוץ לישראל

32. (א) השר רשאי להתקין תקנות בעניין הושטת עזרה מחוץ לישראל.

(ב) הנציב רשאי, לבקשת שר החוץ ובאישור השר, להורות על הושטת עזרה של רשות הכבאות וההצלה לטיפול באירועים מחוץ לישראל.

33. (א) בסעיף זה –

פעולה באזור
ועזרה בשטחי
המועצה
הפלסטינית

”אזור” – כהגדרתו בחוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשס”ז-2007;²¹

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 31 מוצע להורות על הקמתם של צוותי כיבוי מקומיים גם ביערות וחורשים במיוחד במצבי שריפת יער וחורש, אשר אינם מיושבים והסכנה להתפשטות האש בהם היא רבה. קיימת חשיבת רבה באיתור מקור האש וכיבוייה סמוך ככל האפשר לפריצת האש.

על כן, מוצע להסמיך את הנציב להורות בצו על הקמת צוות כיבוי ביערות וחורשים – לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, וכן לגופים האחראים ליערות וחורשים, אשר ייתנו מענה ראשוני לטיפול באירוע דליקה ויסייעו לכוחות רשות הכבאות לאחר הגעתם למקום. מוצע לקבוע כי צו להקמת צוותי כיבוי כאמור יינתן לאחר התייעצות עם הגופים האחראים על היערות ובהסכמת השר הרלוונטי, כמפורט בסעיף.

על כן, מוצע לכלול בחוק הוראות בדבר הושטת עזרה מחוץ לישראל. במסגרת זו, הוראה על הושטת עזרה כאמור תהיה בסמכות הנציב, ואולם הוראה על כך תבוא רק לאחר בקשת שר החוץ, ובאישור השר. הבקשה להושיט סיוע צריכה לבוא מצד שר החוץ, שכן היא עשויה לנבוע מן המערך הכולל של יחסי החוץ של מדינת ישראל (סעיף קטן (ב)). מוצע להסמיך את השר לקבוע תקנות לעניין זה, לצורך הסדרת היבטים שונים הכרוכים בסיוע מסוג זה (סעיף קטן (א)).

סעיף 32 בתיקון מס' 4 לחוק שירותי הכבאות, משנת התשנ”ו-1996 (ס”ח התשנ”ו, עמ' 40) הוסף סעיף 5א אשר מסמיך את השר לקבוע הסדרים להושטת עזרה מצד שירותי הכבאות באזור יהודה ושומרון ובשטחי הרשות הפלסטינית. מוצע לחזור על ההוראות הנוגעות להושטת עזרה בשטחי הרשות הפלסטינית, ולהסמיך את השר לקבוע תקנות הנוגעות להושטת עזרה לפי בקשת הרשות הפלסטינית או גורם מוסמך מטעמה, בשטחים המצויים בשליטה של הרשות הפלסטינית.

על כן, מוצע להסמיך את הנציב להורות בצו על הקמת צוות כיבוי ביערות וחורשים – לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, וכן לגופים האחראים ליערות וחורשים, אשר ייתנו מענה ראשוני לטיפול באירוע דליקה ויסייעו לכוחות רשות הכבאות לאחר הגעתם למקום. מוצע לקבוע כי צו להקמת צוותי כיבוי כאמור יינתן לאחר התייעצות עם הגופים האחראים על היערות ובהסכמת השר הרלוונטי, כמפורט בסעיף.

על כן, מוצע להסמיך את הנציב להורות בצו על הקמת צוות כיבוי ביערות וחורשים – לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, וכן לגופים האחראים ליערות וחורשים, אשר ייתנו מענה ראשוני לטיפול באירוע דליקה ויסייעו לכוחות רשות הכבאות לאחר הגעתם למקום. מוצע לקבוע כי צו להקמת צוותי כיבוי כאמור יינתן לאחר התייעצות עם הגופים האחראים על היערות ובהסכמת השר הרלוונטי, כמפורט בסעיף.

גם לעניין זה, מוצע להבהיר כי בזמן דליקה, יראו חבר צוות כיבוי כבאי מתנדב, ויהיו נתונות לו הסמכויות האמורות בסעיף 20, לעניין טיפול באירוע כבאות והצלה, מניעת התפשטות והצלת חיי אדם ורכוש כמפורט בסעיף האמור.

²¹ ס”ח התשס”ו, עמ' 364.

"ההסכם" – הסכם הביניים הישראלי-פלסטיני בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה, שנחתם בווינגטון בין מדינת ישראל לבין ארגון השחרור הפלסטיני, ביום ד' בתשרי תשנ"ו (28 בספטמבר 1995), לרבות נספחיו והמסמכים שגלוו אליו; "המועצה" – המועצה הפלסטינית שתכונן בהתאם להסכם, ועד לכינונה – הרשות הפלסטינית כמשמעותה בהסכם;

"שטחי המועצה הפלסטינית" – השטחים הכלולים מעת לעת בתחום הסמכות הטריטוריאלית של המועצה לפי ההסכם, וכן כל שטח רצועת עזה.

(ב) רשות הכבאות וההצלה תהיה מוסמכת לפעול גם באזור, בכפוף לדין החל באזור.

(ג) השר רשאי להתקין תקנות בעניין הושטת עזרה בשטחי המועצה הפלסטינית לפי בקשת המועצה או רשות מוסמכת מטעמה, בתחום שירותי כבאות והצלה.

סימן ה': הקצאת כבאים בתשלום

34. (א) ביקש אדם כי לרגל פעולה או אירוע כלשהוא מטעמו (בסימן זה – פעולה או אירוע) תקצה רשות הכבאות וההצלה כבאים וציוד לשם שמירה על הציבור מהתרחשות אירוע כבאות והצלה, רשאי הקצין המוסמך לכך, להקצות לפעולה או לאירוע כבאים וציוד בתשלום, אם מצא כי מפאת היקפם, טיבם או מקומם של הפעולה או האירוע, קיים חשש להתרחשות אירוע כבאות והצלה, וכי מתקיימים תנאים אלה:

(1) הפעולה או האירוע הם מסוג האירועים או הפעולות שהשר קבע כי ניתן להקצות להם כבאים וציוד בתשלום;

(2) התקיימו לגבי הפעולה או האירוע הוראות כל דין, לרבות כאשר נדרש לפעולה או לאירוע רישיון, היתר או אישור לפי כל דין, והגורם המוסמך החליט כי הרישיון, ההיתר או האישור מותנים בהקצאת כבאים וציוד לכיבוי אש או לחילוץ.

ד ב ר י ה ס ב ר

וציוד, לצורך אירוע, וזאת רק אם האירוע נמנה עם סוגי האירועים והפעולות שנקבעו לעניין זה בתקנות, ורק אם האירוע או הפעולה מקוימים כדין, או נדרשת הקצאת כבאים או ציוד בשל דרישה לרישיון, היתר או אישור לפי כל דין.

כמו כן, ישקול הקצין המוסמך את האפשרות להשתמש בחלופות אחרות, בלא הקצאת משאבים ציבוריים, את מאפייניו הפרטיים או הציבוריים של האירוע ואת היותם מיועדים לקהל מסוים או למטרות רווח, וכן את ההשלכות על פעילות הרשות ועל יכולתה לעמוד במטלותיה השוטפות. מספר הכבאים שיוקצה, היקף הציוד וגובה התשלום יהיו בהתאם לאמות מידה שייקבעו בהוראות השירות.

החלטה על הקצאה בתשלום לפי סעיף זה תיעשה על ידי קצין כבאות והצלה בכיר שמפקד מחוז הסמיך לכך. תשלומים שיתקבלו בעקבות ההקצאה ייוספו לתקציב רשות הכבאות.

כמו כן, עם הקמת רשות כבאות ארצית, מוצע להבהיר מפורשות את סמכותה של הרשות לפעול גם באזורי יהודה ושומרון, בכפוף לדין החל באזור זה. יש להבהיר כי ההגדרה "אזור" כוללת את שטחי יהודה ושומרון למעט שטחי המועצה הפלסטינית.

סימן ה': הקצאת כבאים בתשלום

כללי לעתים, באירועים ציבוריים או פרטיים שונים, נדרשים מארגני האירוע להעמיד ציוד כיבוי או כבאים, שיהיו נכונים להתמודד עם סכנות העשויות להתעורר במהלך אותם אירועים. בדומה לסעיפים 102א עד 102 לחוק המשטרה, התשס"ו-2006, מוצע בסימן זה לעגן את סמכותה של רשות הכבאות להעמיד כוח אדם וציוד באירועים מסוג זה, תמורת תשלום, כאשר הדבר דרוש לצורך שמירה על הציבור מפני התרחשות אירוע כבאות והצלה.

סעיף 34 על פי הסעיף המוצע, לצורך שמירה על הציבור מפני התרחשות אירוע כבאות והצלה, רשאי הקצין המוסמך להחליט על הקצאה בתשלום של כבאים

(ב) לא יקצה הקצין המוסמך כבאים וציוד בתשלום, אלא לאחר שנוכח כי התקיימו התנאים האמורים בסעיף קטן (א), ולאחר שמצא כי נוכח היקפם, טיבם ומקומם של הפעולה או האירוע, יש מקום להקצות כבאים וציוד בתשלום, וזאת בשים לב, בין השאר, לאלה:

(1) האפשרות להשתמש בחלופות אחרות לשם שמירה על הציבור מהתרחשות אירוע כבאות והצלה בפעולה או באירוע;

(2) מאפייניהם הפרטיים או הציבוריים של הפעולה או האירוע, לרבות היותם מיועדים לציבור מסוים או למטרות רווח;

(3) ההשלכות על מילוי תפקידיה של רשות הכבאות וההצלה ועל כבאים, לרבות השלכות בדבר יכולתה של הרשות לטפל באירועי כבאות והצלה אחרים ולמנוע את התרחשותם.

(ג) החליט הקצין המוסמך כי יש מקום להקצות כבאים וציוד בתשלום, יורה בדבר מספר הכבאים והיקף הציוד שיוקצו בתשלום, בהתאם לאמות המידה שבהוראות הרשות.

(ד) בסימן זה, "קצין מוסמך" – קצין כבאות והצלה בכיר שמפקד המחוז מינה לעניין סימן זה.

35. ביקש אדם כי לרגל פעולה או אירוע תקצה רשות הכבאות וההצלה כבאים וציוד כאמור בסעיף 34, והאירוע הוא אחד מהמפורטים בפסקאות (1) או (2), יחולו הוראות הסעיף האמור, ואולם החליט הקצין המוסמך להקצות כבאים וציוד, לא יידרש תשלום בעבורם:

(1) אירוע ממלכתי בעל חשיבות לאומית, כפי שקבעה ועדת שרים שהממשלה הסמיכה לעניין זה, וכפי שייקבע בפקודות כבאות והצלה;

(2) אסיפה או תהלוכה כהגדרתן בסעיף 83 לפקודת המשטרה, וכן משמרת מחאה או הפגנה, בעניינים בעלי אופי מדיני או ציבורי, למעט תשלום הנדרש בעבור הקצאה נוספת של כבאים וציוד לצורך שמירה על הציבור מהתרחשות אירוע כבאות והצלה עקב כוונתם של המארגנים להשתמש באמצעים שיש בהם, לדעת הקצין המוסמך, סכנה ממשית להתפרצות דליקה.

36. על החלטת הקצין המוסמך לפי סעיף 34, רשאי אדם לפנות בבקשה לעיון חוזר לפני מפקד מחוז, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההחלטה בבקשת ההקצאה, והוא רשאי לאשר את החלטת הקצין המוסמך, לשנותה או לבטלה.

ד ב ר י ה ס ב ר

עם זאת, כחריג לקביעה זו, ובמצבים שבהם מארגני אירועים אלה בוחרים להשתמש באמצעים שיש בהם, לדעת הקצין המוסמך, סכנה ממשית להתפרצות דליקה – תתאפשר גביית תשלום בעבור הקצאה נוספת של כבאים וציוד לצורך השמירה על הציבור מפני התרחשות אירוע כבאות והצלה, בשל השימוש הצפוי באמצעים אלה.

סעיפים
מוצע לקבוע שהחלטת הקצין המוסמך בעניין הקצאת כבאים וציוד כיבוי בתשלום תהיה נתונה לעיון חוזר ולערה.
36 עד 38

סעיף 35 מוצע לקבוע כי לא יידרש תשלום בשל הקצאת כבאית וציוד כאמור לגבי אירועים ממלכתיים בעלי חשיבות לאומית. אירועים אלה ייקבעו על ידי ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים, או כל ועדה אחרת שתסמיך הממשלה לכך, והם ייקבעו גם בפקודות כבאות והצלה.

כמו כן, כדי להבטיח כי לא ייפגעו זכויותיהם של הגופים המבקשים לקיים אירועים שעשייתם היא בגדר מימוש זכות חוקתית, מוצע לקבוע כי לא ייגבה תשלום בעבור הקצאת כבאים לאסיפה או תהלוכה כהגדרתן בסעיף 83 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א–1971, וכן משמרת מחאה או הפגנה, בעניינים בעלי אופי מדיני או ציבורי.

- ערר 37. על החלטת מפקד מחוז בבקשה לעיון חוזר לפי סעיף 36 ניתן לערור לפני ועדת ערר שהוקמה לפי סעיף 38, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההחלטה בעיון החוזר.
- ועדת ערר 38. (א) השר ימנה ועדת ערר שתדון בעררים לפי סעיף 37, ואלה חבריה:
 (1) קצין כבאות והצלה בכיר, שמינה הנציב, והוא יהיה היושב ראש;
 (2) עובד המדינה שהוא משפטן הכשיר להיות שופט שלום, שימנה שר המשפטים;
 (3) נציג ציבור שימנה השר.
- (ב) השה לאחר התייעצות עם שר המשפטים, רשאי לקבוע את סדרי הדין בוועדת הערר.
 (ג) החלטה בערר טעונה הסכמה של יושב ראש הוועדה.
 (ד) החלטת ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית המשפט לעניינים מינהליים.
- ייעוד תשלומים 39. התשלומים שיתקבלו בשל הקצאת כבאים וציוד בתשלום לפי פרק זה ייוספו לתקציב רשות הכבאות וההצלה.

פרק ה': בטיחות באש

סימן א': נקיטת אמצעים

- אחריות לקיום הוראות 40. (א) האחריות לקיום הוראות בעניין בטיחות אש והצלה (בחוק זה – הוראות בטיחות אש והצלה) חלה על כל אחד מאלה (בחוק זה – האחראי) –
 (1) בעל נכס;
 (2) מחזיק בנכס, ובנכס שבו עוסק אדם בתחזוקת השטחים המשותפים שבו, יראו גם אותו כמחזיק – לעניין השטחים המשותפים בלבד.
 (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), השר רשאי לקבוע כי לעניין סוגים של נכסים או לעניין סוגים של אמצעי בטיחות אש והצלה, האחריות לקיום הוראות בטיחות אש והצלה מוטלת על הבעלים בלבד, על המחזיק בלבד, או על האדם העוסק בתחזוקת השטחים המשותפים בנכס בלבד, או על גורם אחר שקבע.

ד ב ר י ה ס ב ר

על פי המוצע, בקשה לעיון חוזר תוגש בתוך 30 ימים, ותידון בפני מפקד מחוז, אשר יהא רשאי לאשר את החלטת הקצין המוסמך, לשנותה או לבטלה. על החלטה בעיון חוזר ניתן להגיש ערר, בתוך 30 ימים, אשר יידון בפני ועדת ערר. ועדת הערר תהא מורכבת משלושה חברים – קצין כבאות והצלה בכיר, שיהא יושב ראש הוועדה, וכן עובד שימנה שר המשפטים ונציג ציבור שימנה השר. החלטת הוועדה בעניינים אלו טעונה הסכמה של יושב ראש הוועדה. על החלטת ועדת הערר ניתן יהיה לערער לפני בית המשפט לעניינים מינהליים.

סימן א': נקיטת אמצעים

סימן זה קובע את האחריות ואת חובתם של גורמים שונים לנקוט באמצעים למניעת התפרצות שריפה, ולקידום הבטיחות באש.

כמו כן, לצורך מתן מענה למקרים שבהם הטלת אחריות על בעל הנכס והמחזיק בנכס יחדיו אינה מתאימה, מוצע להסמיק את השר לקבוע בתקנות כי לעניין סוגים של נכסים או לעניין סוגים של אמצעים, האחריות תוטל על בעל הנכס בלבד, המחזיק בלבד, או גורם אחר כפי שיקבע השר.

כמו כן מוצע בסעיף 2 להגדיר "נכס" בצורה רחבה – "מקרקעין, לרבות כלי תחבורה ציבורית", כאשר לעניין זה ההגדרה "מקרקעין" עשויה לכלול כל קרקע, לרבות הבנוי והנטוע עליה.

סעיף 40 להגדרה "נכס"
 וסעיף 2 כדי להבהיר את הגורם שעליו מוטלת (הגדרה) אחריות לקיום הוראות בעניין בטיחות אש

41. האחראי חייב למלא אחר כל הוראה לפי כל דין בעניין בטיחות אש והצלה, במועד חובת האחראי שנקבע לכך, ולהחזיק אמצעי בטיחות אש והצלה במצב תקין.

42. (א) לשם מניעת דליקות והתפשטותן, כיבוי דליקות, צמצום נזיקהן וחילוף לכודים, רשאי השר להתקין תקנות בעניינים המפורטים בפסקאות (1) עד (5) ואת האחראי לביצוען –

(1) התקנתם של אמצעי בטיחות אש והצלה בנכסים לסוגיהם, קביעת איכותם, תחזוקתם ובדיקת תקינותם, תרגול השימוש בהם וקבלת אישור בטיחות;

(2) אופן החזקתם של נכסים לסוגיהם, לרבות בעניין סדר וניקיון, גיזום וסילוק צמחייה, מיקומם של מיתקנים, אחסנה, שמירת דרכי מילוט פנויות, תחזוקת יערות וחורשים, וכיוצא באלה, והכל, בכל הנוגע לטיחות אש והצלה;

(3) כללי התנהגות שעניינם בטיחות אש והצלה;

(4) חובת העסקת ממונה בטיחות אש והצלה בעסקים, במוסדות ובארגונים לסוגיהם, תפקידיו וכן דרישות לעניין כשירות, הכשרה, והסמכה של הממונה;

(5) חובת קיום פעולות הדרכה ותרגול בנושאי בטיחות אש והצלה בעסקים, במוסדות ובארגונים לסוגיהם, על ידי מדריכים וכן דרישות לעניין כשירות, הכשרה והסמכה של המדריכים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א)(2) –

(1) תקנות הנוגעות לשטח המפורט בפסקאות משנה (א) עד (ג), ייקבעו לאחר התייעצות עם הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים ובהסכמת השר להגנת הסביבה:

(א) שטח שהוכרז כגן לאומי או כשמורת טבע;

(ב) שטח שאושר בתכנית כגן לאומי או כשמורת טבע;

(ג) שטחים שמצויים בהם ערכי טבע מוגנים כהגדרתם בחוק הגנים הלאומיים.

(2) תקנות הנוגעות ליערות וחורשים, ייקבעו לאחר התייעצות עם הגוף האחראי להם, עם השר להגנת הסביבה ובהסכמת שר החקלאות ופיתוח הכפר;

ד ב ר י ה ס ב ר

בעניין התקנת אמצעי בטיחות בנכסים, תחזוקתם, בדיקות תקינותם תרגול השימוש בהם והוראות בעניין קבלת אישור בטיחות; אופן החזקתם של נכסים לסוגיהם בכל הנוגע לטיחות אש והצלה; כללי התנהגות בעניין בטיחות אש והצלה; חובת העסקת ממונה בטיחות אש בעסקים וחובת קיום פעולות הדרכה ותרגול בנושאי בטיחות אש.

כמו כן יובהר, כי תקנות כאמור הנוגעות לשטחים שבאחריות רשות הטבע והגנים הלאומיים, כמפורט בסעיף, ייקבעו לאחר התייעצות עמה ובהסכמת השר להגנת הסביבה, וכי תקנות הנוגעות ליערות וחורשים – ייקבעו לאחר התייעצות עם הגוף האחראי להם ולאחר התייעצות עם השר להגנת הסביבה ובהסכמת שר החקלאות ופיתוח הכפר. כן מוצע לקבוע כי תידרש הסכמת שר הפנים, לקביעת תקנות לגבי שטחים שרשות מקומית היא בעלת זכויות בהם.

סעיף 41 מוצע להבהיר את אחריותו של הגורם האחראי לכך, כאמור בסעיף 40, למלא כל הוראה לפי כל דין, לעניין בטיחות אש והצלה במועד שנקבע לכך, ולהחזיק אמצעי בטיחות אש והצלה במצב תקין.

סעיף 42 סעיף 6 לחוק שירותי הכבאות ממייך את השר לקבוע בתקנות אילו אמצעים וחומרים לכיבוי שריפות נדרש להציב בסוגי מקרקעין שונים; מכוח סמכות זו הותקנו בעבר תקנות אחדות בדבר ציוד הכיבוי הנדרש במקומות ואתרים שונים, וביניהם בתי עינוג, בניינים מסחריים, בתי חולים, בתי מגורים ועוד. מוצע להותיר על כנה סמכות זו.

לצד זאת, לצורך הסדרת נורמות עדכניות, ההולמות את הצרכים הנוכחיים ואת צורת הבנייה והמסחר המודרניים – מוצע להבהיר את סמכותו של השר לקבוע בתקנות הוראות

(3) תקנות לגבי שטחים שרשות מקומית היא בעלת זכויות בהם, ייקבעו בהסכמת שר הפנים.

43. (א) הנציב רשאי, בהתקיים הנסיבות המפורטות בפסקאות (1) או (2), לצוות בכתב על נקיטת אמצעים בעניין בטיחות אש והצלה כפי שיוורה (בחוק זה – צו מיוחד) –

(1) קיים חשש משמעותי להתרחשות אירוע כבאות והצלה או חשש משמעותי לבטיחות הציבור בשל התרחשות אירוע כאמור;

(2) נתגלו עובדות או נסיבות חדשות לגבי הסיכונים שביחס אליהם נקבעו התקנות, או לגבי טכנולוגיות חדשות בתחום אמצעי בטיחות אש והצלה, המחייבות שינוי דחוף.

(ב) נקיטת אמצעים בצו מיוחד יכול שתהיה בסטייה מהאמור בתקנות לפי סעיף 42 או שתכלול דרישה שלא נקבעה בתקנות האמורות.

(ג) לא ייתן הנציב צו מיוחד, אלא לאחר שהוצגה לפניו חוות דעת מקצועית בכתב, ולאחר שנתן לנוגע בדבר אפשרות להביע את עמדתו בעניין.

(ד) בצו מיוחד יפרט הנציב את האדם שעליו לנקוט את האמצעים המנויים בצו ורשאי הוא לקבוע כי יש לנקוט את האמצעים המנויים בו בלא דיחוי או בפרק זמן שיקבע, ואם נקבע פרק זמן לעניין זה בהוראות הרשות, לא יעלה על פרק הזמן שנקבע בהוראות הרשות.

(ה) בבואו להפעיל את סמכותו לפי סעיף זה, ייתן הנציב את דעתו, בין השאר, לצורך לקיים רמה נאותה של בטיחות באש בנכס ולמנוע הכבדה יתרה על מי שאחראי לביצוע הפעולות.

(ו) ניתן צו מיוחד ביחס לעסק טעון רישוי לפי חוק רישוי עסקים, שיש בו כדי לחרוג מתנאי הרישיון או מתנאי המפרט האחיד שנקבע לפי סעיף 1ג7(א) בתיקונו בחוק רישוי עסקים (תיקון מס' 27), התשע"א-2010²², יחולו הוראות סעיף 7 בתיקונו בתיקון האמור, בשינויים המחויבים.

(ז) בסעיף זה, "אמצעים" – כל אחד מהמפורטים בסעיף 42(א) עד (5).

ד ב ר י ה ס ב ר

לגבי נסיבות המאפשרות קביעת תנאים בחריגה מהתנאים הקבועים לפי המפרט האחיד, ובלא שינוי במפרט האחיד.

כדי להגביר את הבהירות והוודאות בנוגע לגורם אשר חייב בקיום צו מיוחד, מוצע לקבוע כי בצו ייקבע מיהו הגורם אשר עליו לנקוט את האמצעים המיוחדים שנקבעו בסעיף.

בהתחשב בכך שבמתן צו רשאי הנציב לקבוע נורמה החורגת מהנורמות הכלליות שנקבעו לעניין זה בתקנות, מוצע להטיל על הנציב לתת את דעתו, בין השאר, גם לצורך למנוע, ככל האפשר, הכבדה יתרה על הגורם האחראי לביצוע הצו.

מוצע לחדד את היחס שבין סעיף זה, ככל שהוא נוגע לעסק טעון רישוי לפי חוק רישוי עסקים, לבין הוראות חוק רישוי עסקים. בהקשר זה, מוצע לקבוע כי כאשר ניתן צו מיוחד לעסק טעון רישוי, יחולו הוראות סעיף 7 לחוק רישוי עסקים, בנוסחו לאחר תיקון מס' 27, המסדירות את

סעיף 43 במקרים בעלי מאפיינים מיוחדים, מוצע להקנות לנציב סמכות מצומצמת בהיקפה להורות בצו מיוחד על נקיטת אמצעים בעניין בטיחות אש והצלה, גם אם נקיטת אמצעים אלה לא נדרשה לפי הוראות התקנות שנקבעו בהתאם לסעיף 42.

הנסיבות המיוחדות המאפשרות הוצאת צו כאמור, הן אחת מאלה: (1) כאשר קיים חשש משמעותי להתרחשות אירוע כבאות והצלה או חשש משמעותי לבטיחות הציבור בשל התרחשות אירוע כאמור; (2) כאשר נתגלו עובדות או נסיבות חדשות ביחס לסיכונים שלגביהם נקבעו התקנות או לגבי טכנולוגיות חדשות בתחום אמצעי בטיחות אש והצלה באופן המחייב שינוי דחוף.

נסיבות אלה דומות לנסיבות שנקבעו בסעיף 7(א) לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן – חוק רישוי עסקים), בנוסחו לפי סעיף 7 לתיקון מס' 27 לחוק רישוי עסקים (ס"ח התשע"א, עמ' 40) (להלן – תיקון מס' 27).

²² ס"ח התשע"א, עמ' 40.

44. הנציב רשאי לאחר התייעצות עם עובד מעובדי משרדו שכל אחד מהשרים הבאים הסמיכו לעניין זה – שר החקלאות ופיתוח הכפר, השר להגנת הסביבה ושר הפנים – לקבוע כללים לעניין בטיחות אש ביערות ובחורשים, ובהם כללים בדבר –
- (1) דרכי גישה שיאפשרו נגישות לרכבי כיבוי אש;
- (2) התקנה והצבה של אמצעי גילוי וכיבוי ביער ובחורש, לרבות ברזי כיבוי ושילוט של בארות מים;
- (3) אמצעי הפרדה שיעשו בתחום היער והחורש אשר נדרשים לצורך הפרדה בין גושי יער וחורש או לצורך הפרדה בין יער או חורש למבנים סמוכים.
45. (א) לא יבצע אדם נטיעה של יער או חורש חדש (בחוק זה – נטיעה) שלא על פי תכנית נטיעה לעניין בטיחות אש והצלה (בחוק זה – תכנית נטיעה).
- (ב) המבקש לבצע נטיעה יגיש תכנית נטיעה למפקד המחוז שבתחומו מצוי היער או החורש; תכנית הנטיעה תכלול פרטים שקבע השר.
- (ג) מצא מפקד המחוז כי תכנית הנטיעה עומדת בכללים שנקבעו לעניין זה לפי סעיף 44, יאשר את התכנית.
- (ד) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מכל חובה לפי כל דין, לרבות חובת רישיון, היתר או אישור.
- (ה) בסעיף זה, "מפקד מחוז" – מפקד מחוז או קצין כבאות והצלה שהוא הסמיך לעניין סעיף זה.
46. (א) בלי לגרוע מהוראות סעיף 26, השר, בהסכמת מועצת הרשות הממשלתית, רשאי לקבוע חובת אספקת מים כנדרש לצורכי טיפול באירוע כבאות והצלה.
- (ב) השר, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות הממשלתית, רשאי לקבוע הוראות בדבר התקנת צנרת ומיתקנים לאספקת מים כנדרש לצורכי טיפול באירוע כבאות והצלה.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סמכותו של מי ש"גורם מוסמך ארצי" הסמיך לכך, לקבוע תנאי מהתנאים המיוחדים שנקבעו, כחלק מתנאי הרישיון לעסק, בסייגים הקבועים בסעיף.
- סעיף 44** בשל החשיבות במניעת התפרצות אש במקומות שבהם הסכנה להתפשטות האש רבה, מוצע לקבוע הסדרים הנוגעים ליערות וחורש.
- בהקשר זה מוצע לקבוע את סמכותו של הנציב לקבוע כללים מחייבים לעניין בטיחות אש ביערות ובחורשים, לרבות לעניין דרכי גישה שיאפשרו נגישות לרכבי כיבוי אש, התקנה והצבה של אמצעי גילוי וכיבוי ביער ובחורש, לרבות ברזי כיבוי ושילוט של בארות מים.
- כמו כן רשאי הנציב לקבוע כללים לעניין אמצעי הפרדה שיעשו בתחום יער וחורש אם לצורך הפרדה בין גושי יער וחורש שונים ואם לצורך הפרדה בין יער או חורש למבנים סמוכים. כללים אלה הכרחיים לצורך הגברת הבטיחות ומניעת התפשטות דליקה באופן מסכן חיים.
- סעיף 45** מוצע להסדיר מנגנון מחייב קבלת אישור רשות הכבאות, בעת נטיעת יערות או חורשים חדשים. לעניין זה, מוצע לקבוע כי המבקש לבצע נטיעה יגיש תכנית נטיעה למפקד מחוז שבתחומו מצוי היער או החורש, אשר יאשר את התכנית לפי סעיף 44.
- יובהר כי ההוראות המוצעות אינן באות לגרוע מכל דין, לרבות הסדרים אחרים המחייבים קבלת רישיון, היתר או אישור, ובכלל זה לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965.
- בהקשר זה יצוין כי תקנות לפי סעיף 42 יכול שיכללו הוראות גם ביחס ליערות וחורשים, ובכלל זה הוראות לעניין אופן תחזוקת היער והחורש, והתקנת אמצעי בטיחות אש ביער ובחורש כמפורט בסעיף.
- סעיף 46** לפי סעיף 35(5) לחוק שירותי הכבאות, מוסמך השר, בין השאר, להתקין תקנות בדבר אספקת מים והתקנת מיתקני מים לצורכי כיבוי שריפות. מכוח סעיף זה הותקנו תקנות שירותי כבאות (אספקת מים וברזי כיבוי), התשל"א-1971. מוצע לקבוע הוראות דומות המסמיכות את השר לקבוע בתקנות הוראות בנוגע לאספקת מים והתקנת מיתקני מים.
- לפיכך, מוצע לקבוע את סמכותו של השר לקבוע בתקנות, בהסכמת מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב, חובת אספקת מים, כנדרש לצורכי טיפול באירוע

- (ג) השר, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות, ראשי לקבוע הוראות בדבר אספקת מים לברזי כיבוי לרבות במקומות ציבוריים, שטחים פתוחים, יערות וחורשים, לצורך כיבוי דליקות; על תקנות לפי סעיף קטן זה יחולו הוראות סעיף 42(ב).
- (ד) תקנות לפי סעיף קטן (ג) לא יחולו על מערכת מים כהגדרתה בחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001²³, שבידי מי שמפיק או מספק מים על פי רישיון הפקה שהוצא לו לפי סעיף 23 לחוק המים.

סימן ב': מפקחי בטיחות אש

47. (א) הנציב ראשי להסמך מבין עובדי הרשות, מפקחי בטיחות אש בסמכויות לפי חוק זה, כולן או חלקן (בחוק זה – מפקח), ובלבד שלא יוסמך מפקח, אלא אם כן התקיימו בו כל אלה:
- (1) הוא לא הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות מפקח;
- (2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי חוק זה, כפי שהורה השר;
- (3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, ככל שהורה השר.
- (ב) הודעה על הסמכת מפקח לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.
48. (א) לשם פיקוח על ביצוע הוראות לפי חוק זה, ראשי מפקח, לאחר שהודעה לפי סעיף 49 –

ד ב ר י ה ס ב ר

המוצעות בסעיף 48 לחוק, כולן או חלקן, לשם פיקוח על ביצוע הוראות החוק; הסמכה כאמור תפורסם ברשומות.

יצוין כי כיום מסמך סעיף 46 לחוק שירותי הכבאות את מי שנתמנה לכך על ידי רשות כבאות להיכנס למקרקעין כדי לבדוק אם קיימו הוראות החוק האמור והתקנות לפיו; הסעיף המוצע מסדיר את סמכויותיהם של מפקחים באופן מפורש, ומסדיר את עבודתם באופן ברור יותר.

מוצע לקבוע כי לא ימונה מפקח, אלא אם כן התקיימו בו כל התנאים האלה:

1. הוא לא הורשע בעבירה שבשלה אין הוא ראוי להיות מפקח בטיחות אש;

2. המועמד לתפקיד קיבל הכשרה מתאימה, בתחום הסמכויות הנתונות לו וכן בנושאים מקצועיים שונים בהתאם לצורך;

3. המועמד עומד בתנאי כשירות נוספים, כפי שיקבע השר.

סעיף 48 מוצע לקבוע כי למפקח יהיו נתונות הסמכויות הנחוצות לו לשם פיקוח על ביצוע הוראות החוק המוצע. סמכויות אלה כוללת סמכות לדרוש מאדם

למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודה מזהה; סמכות לדרוש מסירת ידיעה או מסמך; סמכות לערוך מדידות וליטול דגימות, וסמכויות כניסה למקום. סמכויות מסוג זה ניתנות לגורמים מפקחים שונים, מכוח חוקים שונים, וביניהם סעיף 48 לחוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מויק, התשע"א-2011, וסעיף 43 לחוק אוויר נקי, התשס"ח-2008 (סעיף קטן (א)).

כבאות והצלה, זאת בלי לגרוע מהוראות סעיף 26 לחוק המוצע, ולפיו, לצורך טיפול באירוע כבאות והצלה ראשי הרשות להשתמש בכל מקור מים, ולהשתמש בציוד ובמיתקנים הדרושים לכך.

כמו כן, מוצע שהשר יהיה ראשי לקבוע בתקנות, לאחר התייעצות עם מועצת הרשת הממשלתית למים ולביוב, הוראות בדבר התקנת צנרת ומיתקנים לאספקת מים, כנדרש לצורכי טיפול באירוע כאמור.

מוצע גם להסמך את השר לקבוע בתקנות הוראות בנוגע לאספקת מים לברזי כיבוי. מוצע להבהיר כי השר מוסמך לקבוע תקנות מכוח סעיף זה גם לגבי מקומות ציבוריים, שטחים פתוחים ויערות וחורשים. הוראות אלה ייקבעו לאחר התייעצות עם מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב. עם זאת, מוצע כי תקנות כאמור יותקנו לאחר התייעצות עם הגופים הרלוונטיים, ובהסכמת השר הרלוונטי, בדומה לקבוע בסעיף 42(ב). לעניין זה יובהר כי השר ראשי לקבוע בתקנות הוראות בנוגע להתקנת ברזי כיבוי ואחזקתם, לפי סעיף 42(א) המוצע.

כמו כן, מוצע לקבוע כי הוראות לעניין אספקת מים לברזי כיבוי לא יחולו על מערכת מים כהגדרתה בחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001, שבידי מי שמפיק או מספק מים על פי רישיון הפקה שהוצא לו לפי סעיף 23 לחוק המים, התשי"ט-1959.

סעיף 47 מוצע לאפשר לנציב למנות, מבין עובדי הרשות, מפקחים אשר יהיו נתונות להם הסמכויות

²³ ס"ח התשס"א, עמ' 454.

- (1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;
- (2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך הדרושים לו לקיום הביקורת; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים;
- (3) לערוך בדיקות, מדידות או ליטול דגימות של חומרים או ציוד, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת;
- (4) להיכנס בכל עת סבירה לכל נכס.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א)(4) –

- (1) לא ייכנס מפקח לתחום היחיד המיועד לשמש למגורים ומשמש למגורים בלבד, אלא על פי צו של בית משפט; לעניין זה, לא יראו שטחים משותפים בבניין מגורים כתחום היחיד המיועד לשמש למגורים ומשמש למגורים בלבד;
- (2) מפקח רשאי להיכנס לתחום היחיד המיועד לשמש למגורים ומשמש למגורים לצורך בדיקת אמצעי בטיחות אש והצלה המותקן במקום, בשעה סבירה ובתיאום מראש, אם ניתנה לכך הסכמה בכתב של בגיר המחזיק בנכס (בסימן זה – המחזיק); ורשאי המחזיק לבקש כי יתואם עמו מועד כניסה אחר לנכס; לא נתן המחזיק את הסכמתו להיכנס למקום או לתיאום מועד כניסה אחר בתוך זמן סביר בנסיבות העניין, חייב המחזיק להציג לפני המפקח מסמכים עדכניים המאשרים כי קוימו הוראות בטיחות אש והצלה בנכס.

(ג) (1) מפקח רשאי לבצע בנכס ביקורת כדי לוודא אם קוימו בו ההוראות לפי חוק זה; מצא המפקח כי קוימו ההוראות בנכס, וכי שולמה אגרת הבטיחות, ייתן לאחראי אישור על ביצוע ההוראות (בחוק זה – אישור בטיחות).

(2) תוקפו של אישור בטיחות יהיה לתקופה שתיקבע בתקנות, ויכול שתיקבע לפי סוגי הנכס, סוגי אמצעי בטיחות אש והצלה או לפי כל סוג אחר שיקבע השר.

49. מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה, אלא בהתקיים כל אלה: זיהוי מפקח

(1) הוא בעת מילוי תפקידו;

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע להסדיר את סמכותו של מפקח לבצע ביקורת תקופתית, לבדיקת ביצוע הוראות חוק זה, ומתן אישור בטיחות על קיום הבדיקה; אישור בטיחות יינתן אם שוכנע המפקח כי קוימו בנכס הוראות בטיחות אש והצלה לפי חוק זה, ושולמה אגרת הבטיחות, כפי שתיקבע בתקנות לפי סעיף 83(א) לחוק המוצע, בשל ביצוע הביקורת כאמור. כמו כן מוצע לקבוע כי תוקפו של אישור הבטיחות יהיה לתקופה שתיקבע בתקנות (סעיף קטן ג). יובהר כי לצורך ביצוע ביקורת כאמור יהיו למפקח הסמכויות הנתונות לו לצורך פיקוח.

סעיף 49 מוצע לקבוע כי מפקח יעשה שימוש בסמכויותיו רק אם הוא מפעילן בעת מילוי תפקידו, ורק אם קיים חובת הזדהות, בהתמלא התנאים האלה:

1. המפקח לובש מדים, והוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו.

בנוסף, ובשל הצורך החיוני לוודא הקפדה על הוראות בטיחות אש במבנה מגורים, ובמיוחד במבני מגורים רבי קומות, כאשר אירוע שריפה בהם עשוי לעורר קשיי חילוץ משמעותיים, מפאת גובהם הרב, מוצע לקבוע הוראות המסדירות את סמכותו של כבאי לוודא את קיומן של הוראות בטיחות אש במבנה מגורים.

לפיכך, מוצע לקבוע את סמכותו של מפקח להיכנס בלא צו, מלבד לשטחים המשותפים בבניין מגורים, גם למבנה המשמש למגורים או שנועד לשמש למגורים, לצורך בדיקת קיומם של אמצעי כיבוי אש. לפי המוצע, כניסת מפקח תיעשה בהסכמה בכתב של בגיר המחזיק בנכס, בתיאום מראש ובשעה סבירה. אם השעה אינה מתאימה למחזיק, הוא יהיה רשאי לבקש כי יתואם עמו מועד אחר. אם המחזיק בנכס אינו מסכים לאפשר כניסת מפקח כאמור, רשאי המפקח לדרוש הצגת מסמכים עדכניים המאשרים כי קוימו הוראות בטיחות אש והצלה בנכס (סעיף קטן ב)).

- (2) הוא לובש מדים, ועונד באופן גלוי תג, המזהה אותו ואת תפקידו;
- (3) יש בידו תעודה החתומה בידי הנציב, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.
50. (א) ראה מפקח כי לא קוימו בנכס הוראות לפי כל דין בעניין בטיחות אש והצלה, ימסור לאחראי את פירוט ההוראות שלא קוימו (בסימן זה – הליקויים), וידרוש ממנו לתקן את הליקויים בלא דיחוי, או בפרק זמן שיקבע, ואם נקבע פרק זמן לעניין זה בהוראות הרשות, לא יעלה על פרק הזמן שנקבע בהוראות הרשות (בחוק זה – דרישה לתיקון ליקויים); האחראי יתקן את הליקויים לא יאוחר מהמועד הנקוב בדרישה לתיקון ליקויים, ידווח על כך למפקח, וימציא אישורים על כך כפי שידרוש המפקח.
- (ב) מי שקיבל דרישה לתיקון ליקויים, רשאי להגיש עליה השגה בכתב לפני הנציב בתוך 30 ימים מהיום שנמסרה לו.
- (ג) הגשת השגה אינה מתלה את תוקפה של דרישה לתיקון ליקויים, אלא אם כן הורה הנציב אחרת.
- (ד) הנציב רשאי לאשר את הדרישה לתיקון ליקויים, לבטלה, לשנותה או לתת כל הוראה אחרת בעניין.

דרישה לתיקון ליקויים

סימן ג': צו הפסקה מינהלי

51. (א) מצא מפקד מחוז כי הופרה בנכס הוראה לפי חוק זה, במעשה או במחדל, בעניין בטיחות אש והצלה, וקיים יסוד סביר להניח כי ההפרה עשויה לגרום לפגיעה בחיי אדם או לפגיעה חמורה ברכוש, רשאי הוא לצוות בכתב לאחראי על הפסקה או הגבלה ארעית של השימוש בנכס, אם בסגירת החצרים ואם בכל דרך אחרת הנראית לו מתאימה בנסיבות העניין (בחוק זה – צו הפסקה מינהלי). בהתקיים אחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

הפסקה מינהלי, שמשמעו הפסקה או הגבלה ארעית של השימוש בנכס, אם בסגירת החצרים ואם בכל דרך אחרת הנראית לו.

סמכות זו עשויה לאפשר לרשות להתמודד באופן מידי עם סיכוני בטיחות מוחשיים, בפרט כאשר האחראי לקיום הוראות בטיחות אש נמנע מלקיים את חובותיו לפי חוק זה, וכן היא עשויה להתיע עברייני בטיחות פוטנציאליים.

יצוין כי סמכות מעין זו ניתנה גם בחקיקים אחרים, בפרט במקרים שבהם הפרת ההוראות עלולה להביא לסכנות חמורות (ראו למשל סעיף 20 לחוק רישוי עסקים וסעיף 46 לחוק אוויר נקי, התשס"ח-2008).

כמו כן יובהר כי בסעיף 51(118) להצעת החוק, מוצע להקנות למפקד מחוז סמכות דומה להוציא צו הפסקה מינהלי מכוח חוק רישוי עסקים. לעומת הסמכות המוצעת בחוק רישוי עסקים, הסמכות המוצעת בסימן זה נועדה להתמודד עם סיכוני בטיחות בכלל הנכסים המפוקחים לפי חוק זה, ובכלל זה גם הנכסים שאינם עסקים טעוני רישוי לפי חוק רישוי עסקים.

סעיפים על פי המוצע, צו הפסקה מינהלי יינתן רק **51 ער 53** בהתקיים אחת מהעילות הללו: ההפרה יוצרת חשש מידי וממשי לבטיחותם של השוהים

2. יש בידו תעודה חתומה בידי הנציב, המעידה על תפקידו וסמכויותיו כמפקח. מוצע לחייב מפקח להציג תעודה זו, לפי דרישה.

סעיף 50 מוצע לקבוע כי במקרה שמצא מפקח כי לא קוימה בנכס הוראה בעניין בטיחות אש והצלה, ימסור המפקח את פירוט הליקויים ל"אחראי" לפי חוק זה, כמשמעותו בסעיף 40, וידרוש ממנו לתקנם בלא דיחוי, ובפרק זמן שנקבע.

מוצע לקבוע את חובתו של האחראי לתקן את הליקויים בפרק זמן שנקבע, לדווח על כך למפקח, ולהמציא אישורים על כך. לעניין זה יוער, כי במקרה שלא תוקנו הליקויים, עשויה הפרה זו, במקרים המתאימים, להיות עילה להוצאת צו הפסקה מינהלי לפי סעיף 51 המוצע.

מוצע לאפשר למי שהוצאה נגדו דרישה לתיקון ליקויים, להשיג לפני הנציב, בתוך 30 ימים, על כך כמו כן מוצע להבהיר כי ככלל, אלא אם כן הורה הנציב אחרת, הגשת השגה אינה מתלה את תוקפה של דרישה לתיקון ליקויים.

סימן ד': צו הפסקה מינהלי

בללי לצד סמכויות הפיקוח הקבועות בסימן ב' בפרק זה, מוצע להקנות למפקד מחוז סמכות להורות על צו

(1) ההפרה יוצרת חשש מידי וממשי לבטיחותם של השהים בנכס או בסביבתו;

(2) לא קוימה דרישה לתיקון ליקויים שנמסרה לאחראי ביחס לאותה הפרה, בפרק הזמן שנקבע לה, ככל שנקבע;

(3) בששת החודשים שקדמו להפרה היתה בנכס הפרה דומה, שהוצאה בשלה דרישה לתיקון ליקויים לאחראי, וחלף פרק הזמן שנקבע לה, ככל שנקבע.

(ב) מי שמוסמך לתת צו הפסקה מינהלי ייתן את הצו רק לאחר שהתייעץ עם היועץ המשפטי של רשות הכבאות וההצלה או עם מי שהיועץ המשפטי מינה לכך (בסימן זה – היועץ המשפטי); על אף האמור בסעיף קטן זה, מצא מפקד מחוז כי מתקיימות הנסיבות הקבועות בסעיף קטן (א)(1), ויש לתת צו הפסקה מינהלי בלא דיחוי, רשאי הוא ליתן צו הפסקה מינהלי, והצו יובא לעיון היועץ המשפטי, להבעת עמדתו סמוך לאחר נתינתו, ולא יאוחר משלושה ימים לאחר נתינתו.

52. (א) צו הפסקה מינהלי יינתן לאחר שניתנה לנוגע בדבר הזדמנות להשמיע את טענותיו לפני מפקד המחוז או מי שהוא מינה לכך, ככל שהדבר ניתן, ובדרך המתאימה בנסיבות העניין.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מצא מפקד מחוז כי מתקיימות הנסיבות הקבועות בסעיף 51(א)(1), ויש לתת צו הפסקה מינהלי בלא דיחוי, רשאי הוא ליתן את הצו אף אם לא ניתנה הזדמנות לנוגע בדבר להשמיע את טענותיו; ואולם בהתקיים נסיבות כאמור, תינתן הזדמנות לנוגע בדבר להשמיע את טענותיו בתוך 48 שעות ממועד מתן הצו.

53. (א) תוקפו של צו הפסקה מינהלי יהיה לתקופה שלא תעלה על שלושים ימים מיום שניתן; בתום התקופה שנקבעה, רשאי מפקד המחוז, אם שוכנע כי לא תוקן הליקוי או לא תוקנה ההפרה שבשלהם ניתן הצו, להאריך את תוקפו של הצו האמור לתקופות נוספות שלא יעלו יחד על שלושים ימים; בתום התקופות האמורות יפקע תוקפו של הצו אלא אם כן אושר על ידי בית המשפט המוסמך לדון בעבירה נושא הצו.

ד ב ר י ה ס ב ר

מפקד מחוז לתת צו הפסקה מינהלי בלא ייעוץ משפטי (סעיף 51(ב) סיפא) ובלא שניתנה זכות שימוע (סעיף 52(ב)). במקרים אלה, ההליך המלא ייערך בדיעבד – תינתן הזדמנות לנוגע בדבר להשמיע את טענותיו בתוך 48 שעות, והפנייה לייעוץ משפטי תיעשה בתוך 3 ימים.

לנוכח אופיו החריג של צו הפסקה המינהלי, מוצע להגביל את תוקפו לתקופה שלא תעלה על 30 ימים, שאותם יהיה מפקד המחוז רשאי להאריך בתקופות נוספות שלא יעלו יחד על 30 ימים. למעשה, אם יעלה צורך בסגירה או בהפסקה לתקופה ארוכה יותר, יהיה ניתן לבקש מבית המשפט להורות על מתן צו הפסקה שיפוטי לפי סעיף 58 (סעיף 53(א)).

כמו כן, מוצע להבהיר כי הסמכות לתת צו הפסקה מינהלי שמורה למקרים שבהם לא מתנהל הליך שיפוטי – הצו לא יינתן אם הוגש כתב אישום בשל ההפרה, או אם הוגשה לבית המשפט בקשה לצו הפסקה שיפוטי. עם זאת, גם כשמתקיימים הליכים משפטיים אלה, שמורה למפקד המחוז הסמכות לתת צו הפסקה מינהלי בנסיבות דחופות – על פי העילה של חשש מידי לבטיחות, וכשהדבר נדרש בלא דיחוי (סעיף 53(ב)).

בנכס או בסביבתו; דרישה לתיקון ליקויים, שניתנה לבעל נכס לפי סעיף 50 – לא קוימה, ואותה הפרה נותרה בעינה, או שהתגלתה בתוך 6 חודשים הפרה דומה אחרת; האפשרות ליתן צו הפסקה מינהלי רק בהתקיים עילות אלה, מבטיחה כי צו הפסקה מינהלי יינתן רק כאשר הדבר נחוץ במיוחד, בשל אופיו החמור והמידי של הסיכון, או בשל אי-הציות להוראות הפיקוח (סעיף 51(א)).

לנוכח ההשלכות שעשויות להיות להוצאת הצו, מורה הסעיף המוצע כי את צו הפסקה המינהלי יש לתת לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי של הרשות (סעיף 51(ב) רישא). ורק לאחר שניתנה לנוגעים בדבר, ככל האפשר, הזדמנות להשמיע את טענותיהם בדרך מתאימה (סעיף 52(א)). תנאים אלה מבטיחים כי ייערך הליך הוגן בטרם יינתן הצו וייבחנו השלכותיו של הצו ומכלול האינטרסים הנוגעים לעניין.

עם זאת, ייתכנו מקרים שבהם יובא לפני מפקד המחוז צורך דחוף להורות על סגירת נכס, ולפי נסיבות העניין לא תהיה שהות מספקת לערוך התייעצות עם יועץ משפטי או להעניק זכות שימוע. מוצע כי במקרים שבהם הצו ניתן על פי עילה של חשש מידי לבטיחות השהים בנכס ובסביבתו, ונדרש לתת את הצו בלא דיחוי – רשאי יהיה

(ב) הוגש לבית המשפט כתב אישום בדבר הפרת הוראות בטיחות אש, או הוגשה בקשה לפי סעיף 58 בשל ההפרה, לא יינתן צו הפסקה מינהלי, אלא בהתקיים הנסיבות הקבועות בסעיף 51(א)(1), אם מצא מפקד המחוז כי יש לתת צו הפסקה מינהלי בלא דיחוי.

54. תוכן צו הפסקה מינהלי
צו הפסקה מינהלי יכול, בין השאר, את הפרטים האלה:
(1) פרטי הנכס שעליו הוא חל;
(2) תיאור ההפרה ששימשה עילה להוצאות הצו, ובכלל זה תיאור המעשה או המחדל וציון הוראות הדין שהופרו;
(3) האמור בסעיף 57 בדבר הזכות לבקש ביטול הצו.
55. המצאת צו הפסקה מינהלי
צו הפסקה מינהלי יומצא למי שהצו ניתן כלפיו בדרך שבה מומצא כתב בית דין בהליך אזרחי, ואם לא ניתן לאתרו בשקידה סבירה בדרך של הדבקתו על קיר חיצון של הנכס, ובהעדר קיר חיצון – על מקום אחר הנראה לעין במקרקעין; בשעת ההדבקה יירשמו בגוף הצו המודבק היום ושעת ההדבקה.
56. ביצוע צו הפסקה מינהלי
(א) מפקח מוסמך לנקוט פעולות הדרושות באופן סביר לביצוע צו הפסקה מינהלי, והוא רשאי להשתמש בכוח סביר לשם כך; המשטרה תסייע למפקח, לפי בקשתו, בביצועו של הצו, והיא רשאית להשתמש בכוח סביר לשם כך.
(ב) צו הפסקה מינהלי יבוצע בסמוך לאחור המצאתו, ובלבד שניתנה הזדמנות סבירה להוצאת חפצים מהנכס על ידי בעליהם, ככל שאין בכך כדי לפגוע במטרות הצו.
57. בקשת ביטול צו הפסקה מינהלי
(א) הרואה את עצמו נפגע על ידי צו הפסקה מינהלי, רשאי להגיש לבית המשפט המוסמך לדון בעבירה נושא הצו, בקשה לביטול הצו, ואולם הגשת הבקשה לא תעכב את ביצוע הצו.
(ב) הגשת בקשה לביטול צו לפי הוראות סעיף קטן (א), אינה מתלה את תוקפו של הצו, כל עוד לא החליט בית המשפט אחרת; החליט בית המשפט להתלות את תוקפו של הצו במעמד צד אחד, תידון הבקשה במעמד הצדדים בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מתום שבעה ימים מיום ההחלטה.
(ג) בית המשפט רשאי לבטל את הצו, לאשרו או לשנותו.
(ד) אישר בית המשפט את צו ההפסקה המינהלי, עם שינויים או בלי שינויים, רואים אותו מאותו יום ואילך כצו הפסקה שיפוטי כמשמעותו בסעיף 58.

ד ב ר י ה ס ב ר

הנכס שלגביו הוצא הצו, כל עוד אין בכך כדי לפגוע במטרות הצו.

סעיף 57 בשל ההשלכות של הוצאת צו הפסקה מינהלי, מוצע לקבוע הליך שיפוטי מובנה לבירור טענות כנגד הצו כך שמי שרואה את עצמו נפגע מהצו רשאי להגיש בקשה לביטולו לבית המשפט.

עם זאת, מוצע לקבוע כי הגשת הבקשה לא תעכב את ביצוע הצו. עם זאת, בית המשפט רשאי להתלות את תוקפו של הצו במעמד צד אחד, ובלבד שיתקיים דיון במעמד הצדדים בתוך 7 ימים לכל היותר. בית המשפט רשאי לאשר את הצו, לבטלו או לשנותו, ואם אושר הצו – יראו בו, מאותו מועד, צו הפסקה שיפוטי, שניתן לפי סעיף 58.

סעיפים על פי המוצע, צו הפסקה יכול את פרטי
54 עד 56 הנכס שעליו הוא חל, את תיאור ההפרה, וכן אזכור זכותו של הרואה את עצמו נפגע לפנות לבית המשפט ולבקש לבטל את הצו, כאמור בסעיף 57. בנוסף, חלה חובה להמציא את הצו כך שהוא יובא לידיעת הצד הנוגע בדבר; ההמצאה יכולה להיעשות בדרך המקובלת בהליך אזרחי, אך גם בדרך של הדבקה על קיר חיצוני בנכס, או במקום בולט אחר, תוך ציון מועד ההדבקה.

לאחר המצאת הצו, מוסמך מפקח לנקוט פעולות סבירות כדי להביא לביצוע. המפקח אף רשאי להשתמש בכוח סביר וכן להסתייע במשטרה. עם זאת, קודם לביצוע הצו, יש לאפשר הזדמנות סבירה להוציא חפצים מתוך

58. (א) הופרה בנכס הוראה לפי חוק זה בעניין בטיחות אש והצלה, רשאי בית המשפט המוסמך לדון באישום בשל ההפרה, לצוות על הפסקה או הגבלה של השימוש בנכס, אם בסגירת החצרים ואם בכל דרך אחרת הנראית לו מתאימה בנסיבות העניין כדי להביא לידי הפסקה של ממש או הגבלה בשימוש בנכס (בחוק זה – צו הפסקה שיפוטי). וכן ליתן כל צו עשה או אל תעשה אחר, בעניין השימוש בנכס או בעניין תיקון ההפרה.
- (ב) צו הפסקה שיפוטי יכול שיינתן בין אם ננקטו הליכים נוספים בעניין ההפרה ובין אם לא ננקטו הליכים כאמור.
- (ג) בית משפט שנתן צו הגבלה שיפוטי רשאי לשנות את תנאי הצו או לבטלו לבקשת התובע, או מי שרואה את עצמו נפגע מהצו ואשר לא הוזמן להשמיע את טענותיו.
- (ד) בית המשפט רשאי לדון מחדש בצו הגבלה שיפוטי שנתן אם ראה שהדבר מוצדק בשל נסיבות שהשתנו או עובדות חדשות שהתגלו לאחר מתן הצו.
59. אין בהוראות סימן זה כדי לגרוע מהוראות כל דין, לרבות הוראות בדבר מתן צו הפסקה שמירת דינים מינהלי לפי דין אחר.

פרק ו': חקירת דליקות ותחקירים מבצעיים

סימן א': חקירת דליקות

60. רשות הכבאות וההצלה תנהל חקירות בעניין דליקות וגורמיהן, לפי חוק זה, ולפי קיום חקירות הוראות הרשות שיוציא הנציב לעניין זה.
61. לשם חקירת דליקות, רשאי הנציב להסמיך מבין עובדי הרשות, חוקרי דליקות בסמכויות לפי חוק זה, כולן או חלקן (בחוק זה – חוקר דליקות). ובלבד שלא יוסמך חוקר דליקות, אלא אם כן התקיימו בו כל אלה:
- (1) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות חוקר דליקות;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים 35 ו-60 לחוק שירותי הכבאות מסמיך את השר להתקין תקנות בדבר "חקירת נסיבות דליקות וגורמיהן". מכוח סעיף זה הותקנו תקנות שירותי הכבאות (חקירת דליקה וגורמיה), התשל"ב-1972, המסמיכות רשות כבאות, כהגדרתה בחוק שירותי הכבאות, להסמיך עובד לחקור נסיבות דליקות וגורמיהן. מוצע להבהיר בחוק את סמכותה של רשות הכבאות לנהל חקירת דליקות וגורמיהן, ולהסדיר, כמפורט בסימן זה, הוראות לעניין הפעלת סמכויות חקירה והשימוש בהן. כן מוצע להסדיר את סמכותו של השר לקבוע הוראות לעניין חקירת דליקות לפי סימן זה.

סעיף 61 מוצע לאפשר לנציב להסמיך, מבין עובדי הרשות, חוקרי דליקות, אשר יהיו נתונות להם הסמכויות המוצעות בסעיף 62 לחוק, כולן או חלקן, לשם חקירת דליקות.

מוצע לקבוע כי לא ימונה חוקר דליקות, אלא אם כן התקיימו בו כל התנאים האלה:

(1) הוא לא הורשע בעבירה שבשלה אין הוא ראוי להיות חוקר דליקות;

סעיף 58 לצד הסמכות המנהלית המאפשרת למפקד מחוז להפסיק את הפעילות בנכס, מוצע לקבוע הוראה בדבר צו הפסקה שיפוטי. בית המשפט המוסמך לתת צו זה הוא בית המשפט שהיה מוסמך לדון בהפרה אילו הוגש בשלה כתב אישום פלילי. צו הפסקה שיפוטי יכול להינתן הן במסגרת ההליך הפלילי, והן במנותק ממנו. לאחר נתינת צו הפסקה שיפוטי, רשאי בית המשפט לשנותו לבקשת תובע או צד נפגע שטרם נשמע בדיון. וכן לדון בו מחדש אם הדבר מוצדק בשל שינוי נסיבות או גילוי עובדות חדשות.

סעיף 59 מוצע לקבוע כי ההוראות בעניין צו הפסקה מינהלי אינן גורעות מסמכויות אחרות, ובכלל זה הסמכות ליתן צו הפסקה מינהלי לפי דין אחר. כאמור לעיל, אחת ההשלכות של קביעה זו היא כי מפקד מחוז, רשאי יהיה, לפי סעיף 118(5) המוצע, להוציא צו הפסקה מינהלי לפי חוק רישוי עסקים. משמעות הדברים היא לפיכך שלגבי עסקים טעוני רישוי, אין הכרח לעמוד בתנאים המפורטים בסימן זה על מנת ליתן צו הפסקה מינהלי, ודי בכך שתתקיימנה כלשונו הוראותיו של חוק רישוי עסקים.

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי סימן זה, כפי שהורה השר;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, כפי שהורה השר.

62. לצורך חקירת דליקה, רשאי חוקר דליקות –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך הדרושים לחקירה; בסעיף זה, "מסמך" – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים;

(3) לערוך בדיקות או מדידות או ליטול דוגמאות של חומרים, למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(4) להיכנס לנכס, ובלבד שלא ייכנס, בלא הסכמה, לתחום היחיד המיועד לשמש למגורים והמשמש למגורים בלבד, אם חלפו 12 שעות מכיבוש דליקה בו, אלא על פי צו של בית משפט; לעניין זה, לא יראו שטחים משותפים בבניין מגורים כתחום היחיד המיועד לשמש למגורים ומשמש למגורים בלבד;

(5) לתפוס כל חפץ או מסמך הדרוש לחקירה (בפסקה זו – חפץ); על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות אלה:

(א) חוקר הדליקות יערוך רשימה של החפצים שנתפסו לפי פסקה זו, ובכלל זה יפרט את מקום תפיסתם, מועד תפיסתם והאדם שממנו נתפסו ככל שניתן לזהותו;

(ב) נתפס מסמך, יאפשר חוקר הדליקות לבקשת בעל המסמך או מי שממנו נתפס המסמך, להעתיק את המסמך, ואולם רשאי חוקר הדליקות לדחות את העתקת המסמך לתקופה שלא תעלה על 30 ימים, אם לדעתו העתקה כאמור עלולה לשבש את החקירה;

(ג) חפץ שנתפס יוחזר לאחר הגשת דין וחשבון בכתב כאמור בסעיף 64, אלא אם כן הורה מפקד המחוז אחרת; היה החפץ דרוש לצורך הליך משפטי, לא יוחזר עד לסיום ההליך המשפטי, זולת אם הורה בית משפט אחרת;

(ד) התעורר ספק למי להחזיר חפץ שנתפס לפי פסקה זו, יכריע בדבר בית משפט השלום שבתחום שיפוטו נתפס החפץ, לבקשת חוקר דליקות או אדם התובע זכות בחפץ.

63. (א) סברה משטרת ישראל כי מתעורר חשד לביצוע עבירה, רשאית היא להודיע לנציב כי רשות הכבאות וההצלה לא תעשה שימוש בסמכויות לפי סימן זה או כי תמלא את תפקידיה ותעשה שימוש בסמכויותיה לפי סימן זה בכפוף להנחיית משטרת ישראל, ובלבד שהדבר נדרש כדי למנוע שיבוש הליכי חקירה פלילית או פגיעה בחקירה כאמור.

מניעת שיבוש
חקירה פלילית או
פגיעה בה

ד ב ר י ה ס ב ר

למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודה מזהה; סמכות לדרוש מסירת ידיעה או מסמך; סמכות לערוך מדידות וליטול דגימות; סמכויות כניסה; סמכות לתפוס כל חפץ הדרוש לחקירה.

סעיף 63 מוצע להבהיר כי אם סברה משטרת ישראל כי מתעורר חשד לביצוע עבירה, רשאית היא

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה, בתחום הסמכויות הנתונות לו וכן בנושאים מקצועיים בהתאם לצורך;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שיקבע השר.

סעיף 62 מוצע לקבוע כי לחוקר דליקות יהיו נתונות הסמכויות הנחוצות לו לשם חקירת דליקות לפי החוק המוצע. סמכויות אלה כוללות סמכות לדרוש מאדם

- (ב) סבר חוקר דליקות כי מתעורר חשד לביצוע עבירה, ידווח על כך למפקד המחוז; מפקד המחוז יעביר את ממצאי החקירה והראיות למשטרת ישראל.
64. (א) בגמר החקירה יגיש חוקר הדליקות למפקד המחוז דין וחשבון בכתב על ממצאי החקירה ומסקנותיה; הוראות לעניין אופן הגשת הדין וחשבון והפרטים שייכללו בו, ייקבעו בהוראות הרשות.
- (ב) סבר מפקד המחוז כי מתעורר חשד לביצוע עבירה, יעביר את הדין וחשבון ואת ממצאי החקירה והראיות למשטרת ישראל.
65. השר רשאי לקבוע הוראות לעניין חקירת דליקות לפי סימן זה, ובכלל זה אופן ניהול חקירת דליקות וסדרי עבודתם של חוקרי דליקות.

סימן ב': תחקיר מבצעי

66. בסימן זה –
 "גוף חוקר" – רשות המוסמכת על פי דין לחקור עבירות פליליות או עבירות משמעת;
 "גוף ציבורי" – משרדי הממשלה, או גוף אחר שהשר קבעו בצו;
 "תחקיר" – בירור שנערך ברשות הכבאות וההצלה, בהתאם להוראות הרשות שהוציא הנציב, בנוגע לאירוע שהתרחש במהלך פעילות מבצעית או אימוץ, או בקשר אליהם.
67. על אף האמור בכל דין, יחולו לעניין תחקיר מבצעי הוראות סימן זה.
68. (א) דברים שהושמעו בתחקיר, פרוטוקול התחקיר, כל חומר אחר שהוכן במהלכו, וכן הסיכומים, הממצאים, המסקנות וההמלצות (בסעיף זה – חומר התחקיר), לא יתקבלו כראיה במשפט, למעט במשפט פלילי בשל מסירת ידיעה כוזבת או העלמת פרט חשוב בתחקיר או בהליך משמעותי.

ד ב ר י ה ס ב ר

לצורך ביצוע תהליכים של בחינה, הפקת לקחים ושיפור היכולות במבט צופה פני עתיד, תוך הפחתת חשש מפני שימוש בחומר התחקיר במישור הפלילי והמשמעותי, מוצע להסדיר את סודיות התחקיר המבצעי, בדומה להסדרים הקבועים בסעיף 102 לחוק המשטרה, התשס"ו-2006, בסעיף 27 לחוק הגנה על עדים, התשס"ט-2008, ובסעיף 539א לחוק השיפוט הצבאי, התשס"ו-1955. מטרתו של המנגנון המוצע היא לבסס אפשרות להפקת לקחים מאירוע שהתרחש במהלך פעילות מבצעית או אימוץ. המדובר בהליך של ביקורת פנימית על דרך של בחינת אירוע, ניתוחו והסקת מסקנות ממנו, וכן גיבוש המלצות באשר להתנהלות עתידית במצבים דומים, באופן שנועד לשכלל ולשפר את פעולת הרשות.

סעיף 66 להגדרות "גוף חוקר", "תחקיר"

מוצע להגדיר "גוף חוקר" כרשות המוסמכת על פי דין לחקור עבירות פליליות או משמעתיות. כמו כן מוצע להגדיר כי הוראות סימן זה יחולו גם לגבי בירור שנערך ברשות, בנוגע לאירוע שהתרחש במהלך פעילות מבצעית או אימוץ, או בקשר אליהם.

סעיפים לצורך הגשמת מטרותיו של התחקיר המבצעי, נדרשים כלים המאפשרים את ביסוס התמונה העובדתית השלמה, ככל האפשר. לצורך כך, בראש ובראשונה מוסדרת סודיות חומר התחקיר, איסור

להודיע לנציב כי רשות הכבאות וההצלה לא תעשה שימוש בסמכויותיה לפי סימן זה או כי תעשה שימוש בסמכויותיה לפי סימן זה בכפוף להנחיות משטרת ישראל, ובלבד שהדבר נדרש כדי למנוע שיבוש הליכי חקירה פלילית או פגיעה בחקירה כאמור. לעניין זה יובהר כי המשטרה לא תידרש לנמק את הטעמים העומדים בבסיס בקשתה לפי סעיף זה, וזאת כדי שלא לגרום לפגיעה בפעילות המשטרה.

סבר חוקר דליקות כי מתעורר חשד לביצוע עבירה, ידווח על כך למפקד המחוז וזה יעביר את חומר החקירה למשטרה.

64 סעיף מוצע להסדיר העברת דין וחשבון בכתב על ממצאי החקירה ומסקנותיה למפקד המחוז.

כמו כן מוצע לקבוע כי גם לאחר העברת דין וחשבון כאמור, אם סבר מפקד המחוז שמתעורר חשד לביצוע עבירה, יעביר את הדין וחשבון ואת חומר החקירה למשטרת ישראל.

סימן ב': תחקיר מבצעי

לרשות הכבאות, כגוף המופקד על אספקת שירותים חיוניים, יש צורך בתחקיר פנימי והפקת לקחים מפעילות מבצעית קודמת. כדי לאפשר ביצוע אפקטיבי של תחקיר פנימי ושיתוף פעולה מלא מצד המתחקרים, ההכרחי

(ב) חומר התחקיר יהיה חסוי בפני כל אדם, ואולם הוא יימסר, כולו או חלקו, רק לאותם גורמים ברשות הכבאות וההצלה שהתחקיר דרוש להם לצורך מילוי תפקידם; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על חומר ארכיוני שזכות העיון בו הוגבלה בחוק הארכיונים, התשט"ו-1955²⁴, או לפיו, אך התקיימו כל התנאים לחשיפתו לעיון הקהל אשר נקבעו לפי החוק האמור ובלבד שעברה תקופה של עשר שנים מיום הפקדתו.

(ג) חומר התחקיר לא יימסר לגוף חוקר.

(א) חומר התחקיר יימסר ליועץ המשפטי לממשלה או למי שהוא הסמיך לכך, לפי בקשתו, בנוגע לאירוע מסוים או בנוגע לסוגי אירועים. 69.

(ב) מצא היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לכך, כי חומר התחקיר מגלה חשד לביצוע עבירה, המצדיק בדיקה או חקירה על ידי גוף חוקר, רשאי הוא, לאחר שנועץ בנציב, להורות, בכתב, לגוף חוקר לפתוח בבדיקה או בחקירה.

(ג) הורה היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לכך לפתוח בבדיקה או בחקירה, יתאר בהוראתו את נסיבות האירוע שבעקבותיו נערך התחקיר, ואת הסיבות אשר בשלהן עלה החשד לביצוע העבירה; ואולם לא יצורף להוראה דבר מחומר התחקיר, והיא לא תצביע על חשד כלפי אדם שהיה מעורב באירוע.

(א) הנציב או מי שהוא הסמיך לכך רשאי לאשר העברת סיכום ממצאי התחקיר או חומר התחקיר, כולו או חלקו, לגוף ציבורי שהמידע דרוש לו לצורך מילוי תפקידו בלבד, וכן רשאי הוא לאשר העברת סיכום ממצאי התחקיר לאדם הנוגע בדבר; ואולם לא יועבר חומר או סיכום כאמור, אם קיים חשש כי העברתו תפגע בביטחון המדינה. 70.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), חומר התחקיר או סיכום ממצאיו, לא יועבר לגוף חוקר.

(ג) אישר הנציב העברת חומר תחקיר, יקבע את המטרה שלשמה יועבר, ורשאי הוא לקבוע בהוראות הרשות הוראות לעניין השימוש בחומר תחקיר, לרבות בדבר אופן החזקתו וזהות הרשאים לעיין בו.

ד ב ר י ה ס ב ר

תיאור נסיבות האירוע והסיבות שבשלהן עלה חשד לביצוע עבירה.

סעיף 70 בהתחשב במוצע בסעיף 68 בדבר חיסיון חומר התחקיר, מוצע להסדיר את סמכות הנציב לאשר את העברת חומר התחקיר, כולו או חלקו, לגוף ציבורי שהמידע דרוש לו לצורך מילוי תפקידו, בסייגים הקבועים בסעיף. גם כאן, יובהר כי בכל מקרה לא יועבר חומר התחקיר, ואף לא סיכום ממצאיו לגוף חוקר – זאת בשל החשש לאי-שיתוף פעולה מצד מעורבים בתחקיר, המתעצם לנוכח הסיכון כי חומר התחקיר ישמש בסיס לחקירה פלילית.

בנוסף, מוצע לקבוע כי במקרה שבו הורה הנציב על העברת החומר, הוא יקבע את המטרה שלשמה יועבר החומר, וכן רשאי הוא לקבוע בהוראות הרשות הוראות לעניין השימוש בחומר התחקיר, כך שתישמר ההקפדה על זהות הרשאים לעיין בו.

הגשתו כראיה במשפט, וכן איסור מסירתו לעיון כל אדם או לגוף חוקר, למעט החריגים כמפורט בסעיף 68.

צמצום אפשרות העברת חומר התחקיר, מחוץ לגבולותיה של הרשות (לרבות הקביעה כי החומר לא יועבר לידי גוף חוקר ולא ישמש כראיה במשפט), הכרחי כדי להפחית את הסיכון שהמעורבים באירוע לא ימסרו את כל הידוע להם במסגרת התחקיר, בשל החשש כי בחומר התחקיר ייעשה שימוש לצרכים אחרים, לרבות חקירה פלילית.

סעיף 69 במסגרת שמירה על האיזון בין הצורך בשיתוף פעולה מצד המעורבים באירוע, לבין הצורך להעביר לידעת היועץ המשפטי לממשלה אירועים אשר נדרשת לגביהם בדיקה נוספת, מוצע לקבוע מנגנון להעברת החומר ליועץ המשפטי לממשלה, כדי לאפשר בחינתו לצורך קבלת ההחלטה על העברת העניין לגוף חוקר וזאת לאור הממצאים שעלו בתחקיר. עם זאת, חומר התחקיר עצמו, בכל מקרה, לא יועבר לגוף חוקר, למעט

²⁴ ס"ח התשט"ו, עמ' 14.

71. מי שקיבל לעיונו חומר תחקיר, לא יעשה בו כל שימוש שלא למטרה שלשמה נמסר לו, סודיות לא יגלה ממנו דבר, ויפעל בהתאם להוראות הרשות שנקבעו לעניין זה.
72. ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת תקבל, לפי בקשתה, את חומר התחקיר, ואולם דיון בכנסת הוועדה לא תדון בתחקיר ולא תגלה דבר מחומר תחקיר אלא בישיבה חסויה.

פרק ז': עונשין

73. המפריע לחבר בצוות כיבוי מפעלי לפי סעיף 30, או לחבר בצוות כיבוי לשטחים פתוחים לפי סעיף 31, במילוי תפקידו, דינו – מאסר שנה.
74. המשפיע או המנסה להשפיע שלא כדין על חוקר דליקות, בכל הקשור לביצוע חקירת דליקות לפי פרק ו' סימן א', דינו – מאסר שנה; ואולם מסירת מידע לחוקר דליקות או הפניית תשומת לבו לעניין הקשור בביצוע החקירה אינה עבירה לפי סעיף זה.
75. (א) העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) עבירות בטיחות אש לחוק העונשין;

(1) בניגוד לתקנות לפי סעיף 42 –

(א) לא התקין אמצעי בטיחות אש והצלה בנכס או לא החזיק במצב תקין, לא תרגל את השימוש בהם או לא בדק את תקינותם בניגוד לתקנות לפי סעיף 42(א)(1) או לא פעל לקבלת אישור בטיחות בניגוד לתקנות לפי סעיפים 42(א)(1) ו-48(ג);

(ב) לא קיים הוראות בכל הנוגע לבטיחות אש והצלה לגבי אופן החזקתם של נכסים, לרבות יערות וחורשים, והכל בניגוד לתקנות לפי סעיפים 42(א)(2);

דבריו הסבר

סימן א' בפרק ו' לחוק המוצע מסדיר את סמכויותיו של חוקר דליקות לפי חוק זה. מכיון שלא מדובר בחקירה פלילית, לכאורה לא חל סעיף 244 לחוק העונשין האמור. מתוך הכרה בחשיבותה של חקירת דליקות, אשר עשויה לשמש גם בסיס לחקירה פלילית, והצורך למנוע מצב שבו גורמים שונים מבקשים להסיט את ממצאי החקירה כך שאלה לא יפעלו לרעתם, מוצע לקבוע כי המשפיע או המנסה להשפיע שלא כדין על חוקר דליקות לפי חוק זה, דינו – מאסר שנה.

עם זאת, כדי שלא להרתיע אדם מלשתף פעולה עם חוקר דליקות, מוצע להבהיר כי מסירת מידע לחוקר דליקות או הפניית תשומת לבו לעניין הקשור לביצוע החקירה, אינה מהווה עבירה לפי הסעיף המוצע.

סעיף 75 לחוק המוצע מסמיך את השר לקבוע בתקנות הוראות בעניין נקיטת אמצעים למניעת דליקות והתפשטותן, כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן וחילוץ לכודים; בין השאר, תקנות אלה אמורות להביא לידי העלאת המודעות לנושא בטיחות באש, וביצוע פעולות למניעת התפרצות דליקות.

הסעיף מונה עניינים שבהם, בין השאר, ייקבעו תקנות אלה – ובכלל זה התקנת אמצעי בטיחות אש ואחזקתם, אופן החזקתם של נכסים, כללי התנהגות לעניין בטיחות אש והצלה, העסקת ממונה רלוונטי בעסקים, חובת קיום פעולות הדרכה ותרגול במקומות המתאימים לכך.

סעיף 71 מוצע להבהיר מהו איסור עשיית שימוש בחומר התחקיר שלא למטרה שלשמה נמסר.

סעיף 72 מוצע להבהיר כי ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, תקבל, לפי בקשתה, את חומר התחקיר, בישיבה חסויה בלבד.

סעיף 73 סעיף 288 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), קובע איסור על הפרעה לעובד ציבור, או למי שהוסמך למלא תפקיד של עובד הציבור, במילוי תפקידו על פי דין, לפיכך, בגדר סעיף זה נכנס גם מצב שבו אדם מפריע לכבאי ולכבאי מתנדב. עם זאת, לכאורה, הפרעה לחבר צוות כיבוי, אינה עולה בגדר סעיף 288 לחוק העונשין.

מתוך הכרה בתפקידם החיוני וההכרחי של צוותי כיבוי לפי הוראות החוק המוצע, במקומות בעלי סיכונים מיוחדים להתפרצות אש או התפשטותה, מוצע לקבוע עבירה דומה – הקובעת איסור הפרעה לחבר צוות כיבוי מפעלי או חבר צוות כיבוי לשטחים פתוחים, לפי הוראות סעיפים 30 ו-31. בדומה לסעיף 288 לחוק העונשין, מוצע לקבוע כי הסנקציה בגין עבירה זו יהיה מאסר שנה.

סעיף 74 סעיף 244 לחוק העונשין קובע איסור שיבוש הליכי משפט, ובכלל זה איסור למנוע או להכשיל הליך שיפוטי – לרבות חקירה פלילית.

(ג) לא קיים כללי התנהגות שעניינם בטיחות אש והצלה בניגוד לתקנות לפי סעיף 42(א)(3);

(ד) לא העסיק ממונה בטיחות אש והצלה בעסק, במוסד או בארגון בניגוד לתקנות לפי סעיף 42(א)(4) או העסיקו בניגוד לדרישות שנקבעו בתקנות כאמור;

(ה) לא קיים פעולות הדרכה ותרגול בנושאי בטיחות אש והצלה בעסק, במוסד או בארגון בניגוד לתקנות לפי סעיף 42(א)(5) או קיים פעולות כאמור בניגוד לדרישות שנקבעו בתקנות כאמור;

(2) לא נקט אמצעים בעניין בטיחות אש והצלה בניגוד לצו מיוחד שנתן לו הנציב לפי סעיף 43;

(3) לא הקים צוות כיבוי מפעלי או צוות כיבוי לשטחים פתוחים בניגוד להוראה שנתן לו הנציב בצו לפי סעיף 30 או 31;

(4) הפר חובת אספקת מים לצורכי טיפול באירוע כבאות והצלה, לא התקין צנרת ומיתקנים לאספקת מים או הפר חובת אספקת מים לברזי כיבוי בניגוד להוראות התקנות לפי סעיף 46.

(ב) היתה העבירה שנעברה לפי סעיף זה עבירה נמשכת, רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף, בשיעור של חמישה אחוזים מסכום הקנס הקבוע לאותה עבירה, לכל יום שבו נמשכת העבירה מעבר לתקופה שנקבעה בדרישה לתיקון ליקויים שנמסרה על ידי מפקח לפי סעיף 50 או בצו מיוחד שהוציא הנציב לפי סעיף 43.

(ג) נעברה עבירה לפי סעיף זה בידי תאגיד, דינו – כפל הקנס הקבוע לעבירה.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע כי הסנקציה בשל הפרת הוראות אלה תהיה – מאסר שישה חודשים, או הקנס המרבי הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין (סעיף קטן (א)).

סעיף 46 מסמיך את השר לקבוע בתקנות הוראות לעניין החובה לספק מים לצורכי טיפול באירוע; החובה להתקין צנרת ומיתקנים לאספקת מים; החובה לספק מים לברזי כיבוי. מוצע לקבוע כי המפר את ההוראות שנקבעו בתקנות אלה, דינו – מאסר שישה חודשים, או הקנס המרבי הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין (סעיף קטן (א)(4)).

מוצע לקבוע הוראות לגבי סמכות בית המשפט, במקרה של עבירה נמשכת אחרי התקופה שנקבעה בדרישה לתיקון ליקויים שנמסרה על ידי מפקח בטיחות אש לפי סעיף 50 לחוק המוצע, להטיל קנס נוסף בשיעור של חמישה אחוזים מסכום הקנס הקבוע לגבי העבירה, לכל יום שבו נמשכת העבירה (סעיף קטן (ב)).

הוראה דומה קיימת בסעיף 16(ג) לחוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006, בסעיף 54(ה) לחוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מייק, התשע"א-2011 ובסעיף 15(ב) לחוק לסילוק ולמיחזור צמיגים, התשס"ז-2007.

מוצע לקבוע כי אם נעברה עבירה לפי סעיף זה בידי תאגיד, דינו כפל הקנס הקבוע לעבירה (סעיף קטן (ג)).

בשל העובדה שהתקנות שיוקנו מכוח סעיף 42 המוצע יעגנו הסדרים בטיחותיים שהפרתם עלולה לסכן חיי אדם, מוצע לקבוע כי הפרה של הוראות אלה לפי החוק המוצע תהיה עבירה פלילית (סעיף קטן (א)(1) עד (ד)).

בדומה, מוצע לקבוע כי גם הפרת הוראות סעיף 43 המוצע, הקובע את סמכותו של הנציב להוציא צו מיוחד המורה על נקיטת אמצעי בטיחות אש והצלה בתחומים המנויים בסעיף 42, אף בסטייה מהם, במקרים שבהם הדבר נדרש – תהיה עבירה פלילית (סעיף קטן (א)(2)).

כמו כן, מוצע לקבוע כי הפרת הוראה להקים צוות כיבוי, כנדרש לפי סעיפים 30 ו-31 לחוק המוצע, מהווה עבירה פלילית. כאמור, החובה להקים צוותי כיבוי עשויה לקום במפעלים שבהם קיים סיכון מיוחד להתפרצות שריפה, וכן ביערות ובחורשים אשר זיהוי מוקד השריפה וכיבוי באופן מיידי, הכרת המקום וסביבתו והחומרים המצויים בו שעשויים לסכן את הציבור, מהווים גורם מכריע ביחס לסיכוי להתפשטות אירוע רחב יותר ופגיעה חמורה יותר בסביבה ובנפש (סעיף קטן (א)(3)).

במקרים אלה, אם הורה על כך הנציב, הקמת צוות כיבוי הכרחית וחיונית לשמירה על חיי אדם, ולמניעת התפשטות אירוע שריפה אשר עשוי להתגלגל לכדי אסון חמור ומתמשך.

76. העושה אחת מאלה, בניגוד להוראות סעיף 71, דינו – מאסר שישה חודשים: עבירה בקשר לתחקיר מבצעי
- (א) גילה דבר המצוי בחומר תחקיר או עשה שימוש בחומר תחקיר שלא למטרה שלשמה נמסר לו;
- (ב) לא קיים הוראה בעניין שמירת סודיות חומר תחקיר.
77. עבר אדם עבירה לפי חוק זה, שכתוצאה ממנה השיג טובת הנאה או רווח, לעצמו או לאחר, רשאי בית המשפט להטיל עליו קנס בשיעור טובת הנאה או הרווח שהשיג כאמור, נוסף על כל עונש אחר; לעניין סעיף זה, "טובת הנאה" – לרבות הוצאה שנחסכה.
78. מי שאינו מקיים צו הפסקה מינהלי או צו הפסקה שיפוטי, דינו – מאסר שנתיים, או קנס כאמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, וכן קנס נוסף כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין או מאסר שבעה ימים לכל יום שבו נמשכת ההפרה אחרי המצאת הצו.
79. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי סעיף 75 על ידי תאגיד או על ידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)3 לחוק העונשין; לעניין סעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.
- (ב) נעברה עבירה לפי סעיף 75 בידי תאגיד או על ידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

ד ב ר י ה ס ב ר

המיוחדת הנלווית לאי-קיום צווים כאמור, אשר ניתנים במצב שבו לא קוימו הוראות בטיחות אש באופן היוצר סיכון ממשי לשהים בנכס ולסביבתו.

כמו כן, בשל הסיכון המתמשך הקיים במצב שבו לא מקוימות הוראות בטיחות אש, מקום שבו הוצאו צווים כאמור, מוצע לקבוע כי מי שאינו מקיים צווים כאמור, דינו קנס נוסף כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין או מאסר שבעה ימים בעבור כל יום שבו נמשכת ההפרה אחרי הוצאת צו כאמור.

סעיף 79 מפעלים עסקיים שונים עשויים להיות בעלי סיכון מיוחד להתפרצות אירוע שריפה או אירוע חומרים מסוכנים, שכן אלה מאחסנים, לעתים, חומרים אשר עשויים להוות סכנה ברורה להתפרצות אירועים כאמור ולפגיעה בנפש וברכוש. על כן, מוצע להטיל חובה מפורשת על נושא משרה בתאגיד, בדומה לחוקי רגולציה דומים, לפקח על פעולות התאגיד ועובדיו לשם מניעת ביצוע עבירה לפי סעיף 75.

עוד מוצע לקבוע כי ביצוע עבירה לפי סעיף 75 בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, יהווה חזקה כי המעביד או נושא המשרה בתאגיד הפר את חובת הפיקוח שלו. עם זאת, ניתן לסתור חזקה זו אם יוכיח נושא המשרה בתאגיד כי עשה כל שניתן כדי למנוע את ביצוע העבירה.

הוראות דומות קיימות בכמה חוקים, למשל בסעיף 15 לחוק שמירת הניקיון, בסעיף 11ג לחוק למניעת מפגעים, בסעיף 17 לחוק הקרינה הבלתי מייננת, בסעיף 55 לחוק

סעיף 76 בשל השמירה על הסודיות בנוגע לחומר תחקיר מבצעי שנעשה לפי הוראות סימן ב' בפרק ו', מוצע לקבוע כי מי שמגלה דבר המצוי בחומר תחקיר, עושה שימוש בחומר תחקיר שלא למטרה שלשמה נמסר לו או לא מקיים הוראה בעניין שמירת סודיות חומר תחקיר, דינו – מאסר שישה חודשים.

סעיף 77 מוצע לקבוע הוראות לגבי סמכות בית המשפט להטיל על מי שעבר עבירה לפי החוק המוצע, נוסף על כל עונש אחר, קנס בשיעור טובת הנאה או הרווח שהשיג, גם אם מדובר בחיסכון בהוצאה, ולא רק ברווח ישיר. יובהר כי האמור בסעיף זה אינו גורע מהוראות סעיף 63 לחוק העונשין, הקובע את סמכותו של בית המשפט, כאשר מצא כי נאשם התכוון לגרום נזק ממון לאחר או להשיג טובת הנאה לעצמו או לאחר, להטיל עליו קנס בגובה פי ארבעה משווי נזק שנגרם או של טובת הנאה שהושגה על ידי עבירה.

סעיף דומה קיים בחוקים שונים וביניהם – סעיף 16(ב) לחוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו–2006, סעיף 54(ו) לחוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א–2011, וסעיף 15(2א) לחוק לסילוק ולמיחזור צמיגים, התשס"ז–2007.

סעיף 78 מוצע לקבוע כי מי שאינו מקיים צו הפסקה מינהלי או צו הפסקה שיפוטי, שהוצאו לפי הוראות סימן ג' לפרק ה', דינו – מאסר שנתיים או קנס כאמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, זאת בשל החומרה

פרק ח': הוראות נוספות

סימן א': כללי

80. לרשות הכבאות וההצלה יהיה אתר אינטרנט שבו יפורסם, בין השאר, מידע הנוגע לציבור, וכן הוראות, הדרכות ואזהרות הנוגעות לציבור.
81. (א) השר ימנה ועדה מייעצת שתפקידה לייעץ לנציב בעניינים הקשורים לרשות הכבאות וההצלה ולתפקידיה לפי חוק זה.
- (ב) הנציב יקבע את הרכב הוועדה, ובלבד שימונו לחברי ועדה מי שהם בעלי ידע וניסיון בתחום הכבאות וההצלה.
- (ג) לא יתמנה ולא יכהן כחבר ועדה מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כאמור לבין עניין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו.
- (ד) חבר הוועדה המייעצת יימנע מהשתתפות בישיבות אם הנושא עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו לבין עניין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו; חבר המועצה לא יטפל במסגרת תפקידו בנושא העלול לגרום לו להימצא במצב כאמור גם מחוץ לישיבות.
- (ה) התברר לחבר ועדה המייעצת כי נושא הנדון בישיבה או המטופל על ידו עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך לנציב וליושב ראש הוועדה.
- (ו) בסעיף זה –
- ”עניין אישי” – לרבות עניין אישי או תפקיד אחר של בעל עניין בו, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ”ח-1968²⁵ וכן קרוב, סוכן או שותף של בעל עניין כאמור;
- ”קרוב” – בן זוג, הורה של בן זוג, הורה, הורה הורה, צאצא, צאצא של בן זוג, אח או אחות, גיס או גיסה, וצאצא או בן זוג של כל אחד מאלה, סוכן או שותף, וכן תאגיד שאדם המועמד להיות חבר הוועדה או קרובו הוא מנהלו או נושא משרה בו או שחלקו בהון המניות או בהצבעה או בשניהם או חלק קרובו בהם עולה על 5%.
82. תקציב רשות הכבאות וההצלה ייקבע בחוק התקציב השנתי, בתחום פעולה נפרד במסגרת תקציב המשרד לביטחון הפנים.

דברי הסבר

- למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע”א-2011, בסעיף 16 לחוק לסילוק ולמיחזור צמיגים, התשס”ז-2007, ובסעיף 89 לחוק משק הגז הטבעי, התשס”ב-2002.
80. בשל אופי פעילותה של רשות הכבאות, המופנה גם לקהל הרחב, ומכוון בין השאר לקביעת נורמות התנהגות בנוגע לבטיחות באש, מוצע לקבוע כי לרשות הכבאות יהיה אתר אינטרנט, ובו יפורסם, בין השאר, מידע הנוגע לציבור ומכוון אליו.
81. מוצע לקבוע כי השר ימנה ועדה מייעצת אשר תיעץ לשר בענייני הרשות. כמו כן, מוצע לקבוע הוראות לעניין איסור ניגוד עניינים בקשר לחברות בוועדה והשתתפות בישיבות הוועדה. בכלל זה מוצע לקבוע כי לא יתמנה ולא יכהן כחבר ועדה מי שעלול להימצא במצב של ניגוד עניינים, וכן כי חבר ועדה יימנע מלהשתתף בישיבות אם נושא הישיבה עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים.
82. מוצע לקבוע כי תקציב הרשות ייקבע בחוק התקציב השנתי, בתחום פעולה נפרד במסגרת תקציב המשרד לביטחון הפנים.

²⁵ ס”ח התשכ”ח, עמ’ 234.

83. (א) לצורך מימון פעולות הרשות, רשאי השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, לקבוע אגרות בעד פעולות הרשות לפי חוק זה, לרבות אגרת בטיחות לפי סעיף 48(ג) וביצוע פעולות פיקוח על קיום תנאי הרישיון לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.²⁶
- (ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) רשאי השר לקבוע, בין השאר, את שיעורי האגרות, את אופן תשלומן, את מועד תשלומן ואת הצמדתן, וכן הוראות בעניין מתן פטור מתשלומן.
- (ג) על גביית אגרות לפי חוק זה תחול פקודת המסים (גבייה).²⁷

סימן ב': תחולה על המדינה ועל מערכת הביטחון

84. הוראות חוק זה יחולו גם על המדינה.
85. (א) בסעיף זה – "מערכת הביטחון" – כל אחד מאלה:

תחולה על המדינה

תחולה על מערכת הביטחון

- (1) משרד הביטחון ויחידות הסמך של משרד הביטחון;
- (2) צבא הגנה לישראל;
- (3) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה, שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה;
- (4) מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בסעיף 20 לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998,²⁸ שאינם יחידות כאמור בפסקה (3), ואשר שר הביטחון הודיע עליהם לשר;
- (5) משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר והרשות להגנה על עדים;

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן מוצע לקבוע כי הפעלת סמכויות הגורמים המנויים בסעיף, כלפי מערכת הביטחון, תיעשה בכפוף לנוהל שיוציא השר, בהסכמת השר הממונה. נוהל כאמור יכלול גם הוראות והגבלות לעניין כניסה למערכת הביטחון.

בשל חיוניות הפעלת סמכויות על ידי הרשות גם במיתקני מערכת הביטחון, לצורך קידום הבטיחות באש, ומניעת אירוע כבאות והצלה וטיפול בו, מוצע לקבוע כי נהלים ראשוניים לפי סעיף זה יוצאו בתוך פרק זמן של עד 90 ימים, ובהעדר הסכמה בין השרים, יוצאו בידי ראש הממשלה עד 30 ימים מאוחר יותר. עם זאת, בשים לב לצורך אשר עשוי להידרש להפעלת סמכויות כבאי בעת אירוע כבאות והצלה, מוצע לקבוע כי עד להוצאת נהלים כאמור, יהיו לכבאי ולכבאי מתנדב הסמכויות המוקנות להם בחוק זה, בעת אירוע כבאות והצלה, גם כלפי מערכת הביטחון.

83 סעיף מוצע לקבוע כי לצורך מימון פעולות הרשות, רשאי השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, לקבוע אגרות בעד פעולות הרשות לפי חוק זה. בכלל זה, מוצע לקבוע כי השר רשאי לקבוע אגרת בטיחות לפי סעיף 48(ג), בנוגע לביצוע ביקורת מפקחי הרשות; וכן בשל פעולות פיקוח על קיום תנאי רישיון לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.

84 סעיף מוצע לקבוע כי הוראות החוק יחולו גם על המדינה.

85 סעיף מוצע להסדיר את תחולת הוראות החוק על מערכת הביטחון, כהגדרתה בסעיף. במסגרת זו, מוצע לקבוע כי התקנות לפי חוק זה יחולו על מערכת הביטחון, אלא אם כן יקבע השר אחרת. קביעה כאמור תיעשה בהסכמת השר הממונה, כהגדרתו בסעיף, בשים לב לטעמים של ביטחון המדינה, שלום הציבור וביטחונו.

²⁶ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

²⁷ חוקי א"י כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

²⁸ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

(1) לעניין הגופים הביטחוניים המנויים בפסקאות (1), (2) ו-(4) להגדרה ”מערכת הביטחון” – שר הביטחון;

(2) לעניין הגופים הביטחוניים המנויים בפסקה (3) להגדרה ”מערכת הביטחון” – ראש הממשלה.

(ב) תקנות שנקבעו לפי חוק זה יחולו על מערכת הביטחון, אלא אם כן קבע השר אחרת ולעניין הגופים המנויים בפסקאות (1) עד (4) להגדרה מערכת הביטחון קבע כאמור בהסכמת השר הממונה בשים לב לטעמים של ביטחון המדינה, שלום הציבור וביטחוננו.

(ג) השר, ולעניין הגופים המנויים בפסקאות (1) עד (4) להגדרה מערכת הביטחון בהסכמת השר הממונה, יוציא נהלים לעניין תנאים לשימוש בסמכויות המפורטות בפסקאות (1) עד (6) של כל אחד מהגורמים המנויים בפסקאות האמורות, כלפי מערכת הביטחון; נהלים לפי סעיף קטן זה יוצאו בשים לב לטעמים של ביטחון המדינה, שלום הציבור וביטחוננו; בהעדר הסכמה בין השרים יוציא ראש הממשלה את הנהלים האמורים:

(1) מפקח – הסמכויות לפי חוק זה;

(2) חוקר דליקות – הסמכויות לפי חוק זה;

(3) כבאי – הסמכויות לפי סעיפים 20, 21 ו-28;

(4) כבאי מתנדב – הסמכויות לפי סעיף 16;

(5) מפקד מחוז – הסמכות להוציא צו הפסקה מינהלי לפי סעיף 51;

(6) נציב – צו לקיים צוות כיבוי לפי סעיפים 30 ו-31, וצו מיוחד לפי סעיף 43.

(ד) נהלים כאמור בסעיף קטן (ג), יכללו גם הוראות והגבלות לעניין כניסה למיתקן של מערכת הביטחון.

(ה) נהלים ראשוניים לפי סעיף קטן (ג) ייקבעו בידי השר בהסכמת השר הממונה, בתוך 90 ימים מיום תחילתו של חוק זה, ובהעדר הסכמה ביניהם – בידי ראש הממשלה בתוך 30 ימים לאחר מכן; עד להוצאת נהלים כאמור, יהיו לגורמים המפורטים בסעיף קטן (ג) ו-(4) בעת אירוע כבאות והצלה, הסמכויות המוקנות להם בחוק זה, כלפי מערכת הביטחון.

פרק ט': הוראות לעניין פירוק איגודי ערים, העברת עובדים ונכסים ותקופת המעבר

הגדרות – פרק ט' 86. בפרק זה –

”איגוד ערים” – איגוד ערים לכבאות ואיגוד רשויות מקומיות לכבאות המנויים בתוספת השניה;

ד ב ר י ה ס ב ר

המערך בהסדרים הקיימים עד לכינון הרשות החדשה שהושתתה על בסיס מוניציפלי למערך ארצי. עניינו של פרק זה בקביעת הסדרי המעבר בנושאי פירוק איגודי הערים, העברת עובדים ונכסים והסדרים לתקופת המעבר.

פרק ט': הוראות לעניין פירוק איגודי ערים, העברת עובדים ונכסים ותקופת המעבר

בללי מערך הכבאות וההצלה יפעל עד ליום כינונה של הרשות מכוח חוק שירותי הכבאות, התשי”ט-1959. פרק זה נדרש לצורך המעבר מפעילות

"המועד הקובע" – יום הנחת הצעת חוק זו על שולחן הכנסת;
 רשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות" – רשות מקומית המנויה בתוספת
 השנייה ומקיימת בה מחלקה האחראית על תחום שירותי הכבאות בתחום
 השיפוט של הרשות המקומית;
 "מיטלטלין" – כהגדרתם בחוק המיטלטלין, התשל"א-1971²⁹;
 "ממונה על הנכסים" – עובד משרד האוצר ששר האוצר הסמיך לעניין נכסי רשויות
 מקומיות ששימשו לצורכי כבאות לעניין פרק זה;
 "מנהל" – המנהל הכללי של המשרד לביטחון הפנים או עובד המשרד שהסמיך לעניין
 פרק זה;
 "מפקח כבאות ראשי" – מפקח כבאות ראשי לפי חוק שירותי הכבאות, התשי"ט-
 1959³⁰;
 "מקרקעין" – כהגדרתם בחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969³¹;

"נכס איגוד ערים" – מקרקעין ומיטלטלין, שלא יגוד ערים זכות כלשהי בהם ולגביהם
 או זכות הקשורה עמם ערב כינון רשות הכבאות וההצלה, ואשר שימשו או
 היו מיועדים לשמש את איגוד הערים ערב כינון רשות הכבאות וההצלה, וכן
 הזכויות במקרקעין ולגבי מקרקעין שבתחום איגודי הערים שהיו, ערב כינון רשות
 הכבאות וההצלה, קניין הרשויות המקומיות שהיו חברות באיגוד הערים, וכן
 זכויות וטובות הנאה מכל סוג שהוא הנוגעים למילוי תפקידי שירותי הכבאות
 ושהיו לאיגוד הערים ערב כינון רשות הכבאות וההצלה;

"נכס מחלקה לשירותי כבאות" – מקרקעין ומיטלטלין לרשות מקומית זכות כלשהי
 בהם ולגביהם או זכות הקשורה עמם ערב כינון רשות הכבאות וההצלה, ואשר
 שימשו או היו מיועדים לשמש ערב כינון רשות הכבאות וההצלה את הרשות
 המקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות לצורך שירותי כבאות ערב כינון
 רשות הכבאות וההצלה, וכן זכויות וטובות הנאה מכל סוג שהוא הנוגעות
 למילוי תפקידי המחלקה לשירותי כבאות שהיתה לרשות המקומית ערב כינון
 רשות הכבאות וההצלה;

ד ב ר י ה ס ב ר

מקומית, מראשיהן ומכל עובד בהן מידע ומסמכים בכל
 עניין הקשור בשירותי הכבאות; כמו כן מוצע לקבוע כי
 המנהל והממונה על הנכסים יהיו רשאים לעיין ברשומות
 ובמסמכים; והכל ככל הנדרש לצורך מילוי תפקידיהם
 לפי פרק זה.

לסעיף 89 ולהגדרה "המועד הקובע" בסעיף 86

מוצע לקבוע כי בתוך 30 ימים ממועד פרסומו של
 החוק, יעבירו איגוד ערים וכן רשות מקומית שיש לה
 מחלקה לשירותי כבאות ביחס לנכסים ששימשו את
 המחלקה ערב המועד הקובע, לממונה על הנכסים, רשימה
 של הנכסים, החובות וההתחייבויות של איגוד הערים
 או הרשות המקומית ערב המועד הקובע. מוצע להגדיר
 כי המועד הקובע הוא יום הנחת הצעת החוק על שולחן
 הכנסת.

סעיפים 87 ולהגדרה "ממונה על הנכסים"
 86 עד 89 בסעיף 86

מפורטות הגדרות אשר יישמשו בפרק זה.

מוצע להקים במשרד לביטחון הפנים מינהלת
 להקמת הרשות, אשר תבצע את הדרוש לכינונה של
 הרשות, למעט לעניין הסמכויות והתפקידים המוקנים
 לממונה על הנכסים, שהוא עובד משרד האוצר ששר
 האוצר הסמיך לעניין נכסי רשויות מקומיות ששימשו
 לצורכי הכבאות.

לסעיף 88 ולהגדרה "המנהל" בסעיף 86

מוצע לקבוע כי הממונה על הנכסים והמנהל שהוא
 מנכ"ל המשרד לביטחון הפנים או עובד המשרד שהסמיך
 לעניין זה, יהיו רשאים לדרוש מאיגוד ערים ומרשות

²⁹ ס"ח התשל"א, עמ' 184.

³⁰ ס"ח התשי"ט, עמ' 199.

³¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 259.

”נכסים” – לרבות מקרקעין, זכויות לגבי מקרקעין וכלי רכב;

”עובד עובר” – מי שהיה עובד של איגוד ערים או עובד של מחלקה לשירותי כבאות ברשות מקומית ערב תחילתו של חוק זה, ועבר לרשות הכבאות וההצלה מכוח חוק זה;

”רשות מקומית” – מועצה אזורית, מועצה מקומית או עירייה שהיו חברות באיגוד ערים המפורט בתוספת השנייה או שהיתה להן מחלקה לשירותי כבאות והמנויה בתוספת השנייה;

”תקופת המעבר” – התקופה שבין יום תחילתו של חוק זה לבין יום כינון רשות הכבאות וההצלה.

סימן א': מנהלת ההקמה

87. (א) במשרד לביטחון הפנים תוקם מינהלה להקמת רשות הכבאות וההצלה (בחוק זה – מינהלת ההקמה), שתפקידה יהיה לבצע את כל הדרוש לכינונה של הרשות, למעט לעניין סמכויות המוקנות לממונה על הנכסים.

(ב) המנהל הכללי של המשרד לביטחון הפנים יעמוד בראש מינהלת ההקמה.

(ג) מינהלת ההקמה תפעל עד ליום כינון הרשות, אך סמכויות המנהל יעמדו בתוקפן גם לאחר כינונה של הרשות ויהיו נתונות לנציב.

88. (א) המנהל או הממונה על הנכסים יהיו רשאים לדרוש מאיגוד ערים, מרשות מקומית, מראשיהן ומכל עובד בהן, מידע ומסמכים בכל עניין הקשור בשירותי הכבאות, ורשאים הם לעיין ברשומות ובמסמכים של איגוד ערים, רשות מקומית, לרבות בעניין עובדים, נכסים, זכויות, חובות ותביעות, והכל ככל הנדרש לצורך מילוי תפקידיהם לפי פרק זה.

(ב) איגוד ערים או רשות מקומית אשר נדרשו למסור מידע או מסמכים לפי סעיף קטן (א), יעבירו למנהל ולממונה על הנכסים, לפי העניין, בלא דיחוי, ומוקדם ככל האפשר.

סימן ב': העברת נכסים, חובות והתחייבויות

89. (א) איגוד ערים ימסור לממונה על הנכסים, בתוך 30 ימים ממועד פרסומו של חוק זה, את רשימת הנכסים, החובות וההתחייבויות של איגוד הערים ערב המועד הקובע, הכוללות מידע מפורט בנוגע אליהם.

(ב) רשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות תעביר לממונה על הנכסים, בתוך 30 ימים ממועד פרסומו של חוק זה את רשימת הנכסים אשר שימשו את המחלקה ערב המועד הקובע, ואת רשימת החובות וההתחייבויות של הרשות המקומית בקשר עם המחלקה ערב המועד האמור, הכוללות מידע מפורט בנוגע אליהם.

90. (א) ביום כינון רשות הכבאות וההצלה, יהיו כל המפורטים בפסקאות שלהלן לקניין המדינה, על אף האמור בכל דין ובכל חוזה –

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף 86 המוצע. רשות מקומית אשר תראה כי נכס הנכלל ברשימה אשר הוכנה על ידי הממונה על הנכסים לא שימש את שירותי הכבאות, תהיה רשאית לפנות לשר האוצר בבקשה להסיר את הנכס מן הרשימה (להלן – בקשה להסרת נכס) והשר יכריע בעניין. עוד מוצע לקבוע ששר האוצר יהיה רשאי להורות בצו על הקניה למדינה של נכס אשר שימש גם לעניינים שאינם נוגעים למילוי תפקידי שירותי הכבאות.

סעיף 90 מוצע לקבוע את הנכסים, הזכויות והחובות שיהיו לקניין המדינה ביום כינונה של רשות הכבאות וההצלה, כמפורט בסעיף.

עוד מוצע לקבוע כי לא יוקנה נכס מקרקעין למדינה אלא לאחר שיקבע הממונה על הנכסים את רשימת נכסי המקרקעין שיוקנו למדינה וייתן על כך הודעה מוקדמת לרשות המקומית. לעניין זה, ”רשות מקומית” – כהגדרתה

(1) לעניין איגוד ערים – כל נכסי האיגוד וכן הזכויות, החובות וההתחייבויות שהיו לאיגוד ערים ערב כינון הרשות, למעט זכויות לגמלאות שלגביהן יחולו הוראות סעיף 119, ולרבות תשלומי חובה שהוטלו כדין על ידי איגוד הערים וטרם נגבו, וכן התחייבויות מותנות, עתידיות, ידועות ובלתי ידועות, וזאת בכפוף לכל זכות שהיתה קיימת בהם ערב כינון הרשות;

(2) לעניין רשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות – כל נכסי הרשות המקומית אשר שימשו את המחלקה לשירותי כבאות, וכן הזכויות, החובות וההתחייבויות של הרשות המקומית בקשר עם המחלקה לשירותי כבאות ערב כינון רשות הכבאות וההצלה, למעט זכויות לגמלאות שלגביהן יחולו הוראות סעיף 119, ולרבות תשלומי חובה שהוטלו כדין על ידיה וטרם נגבו, וכן התחייבויות מותנות, עתידיות, ידועות ובלתי ידועות, וזאת בכפוף לכל זכות שהיתה קיימת בה ערב כינון הרשות;

(3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2), היה נכס מנכסי הרשות המקומית או איגוד הערים, זכות במקרקעין או לגבי מקרקעין (בסעיף קטן זה – נכס מקרקעין) לא יוקנה נכס מקרקעין למדינה, אלא לאחר שקבע הממונה על הנכסים את רשימת נכסי המקרקעין של הרשות המקומית או של איגוד ערים, שיוקנו למדינה (להלן – רשימת הממונה) בתוך 30 ימים מיום כינון הרשות, ונתן לרשות מקומית הודעה על הכוונה להכלילו ברשימה 15 ימים קודם קביעתו; ורשאי הוא לתקן את הרשימה בדרך שיקבע שר האוצר;

(4) ראתה רשות מקומית כי נכס הנכלל ברשימת הממונה לא שימש את שירותי הכבאות, רשאית היא לפנות לשר האוצר בתוך 30 ימים מיום שנקבעה רשימת הממונה בבקשה שלא להכליל את הנכס ברשימת הממונה, והשר יכריע בעניין לאחר שנתן לה הזדמנות להשמיע את טענותיה;

(5) ראה שר האוצר כי נכס איגוד ערים או נכס מחלקה לשירותי כבאות משמש גם לשימושים שאינם נוגעים למילוי תפקידי שירותי הכבאות, רשאי הוא להורות בצו על הקניית הנכס למדינה; ציווה כאמור, יהיה הנכס לקניין המדינה לפי פרק זה; רשות מקומית רשאית לפנות לשר האוצר בתוך 30 ימים מיום שניתן צו כאמור, בבקשה שלא לכלול את הנכס בצו; אין בהגשת בקשה לשר לפי פסקה זו כדי לעכב הקניית החזקה למדינה.

(ב) הממונה על הנכסים רשאי לקבוע מועד מוקדם יותר מיום כינון הרשות להקניית נכס איגוד ערים או נכס מחלקה לשירותי כבאות, אם יהיה בכך לשרת את כינון הרשות; נקבע כאמור והיה הנכס זכות במקרקעין או לגבי מקרקעין, יחולו הוראות סעיף קטן (א)(3) בשינויים המחויבים.

91. (א) הממונה על הנכסים יגיש לרשם המקרקעין, בתוך 90 ימים מיום כינון הרשות, ובלבד שחלף המועד שנקבע בסעיף 91(א)(4) להגשת הבקשה לשר, בקשה לרישום זכויות המדינה במקרקעין הרשומים בפנקסי המקרקעין, ואשר הוקנו למדינה בהתאם לסעיף 90, בהתאם לטופס שקבע שר המשפטים; היתה הבקשה לרישום זכות רשומה במקרקעין הרשומים בפנקסי המקרקעין על שם רשות מקומית, תצורף לבקשה רשימת הממונה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לא יגיש בקשה לרישום זכויותיה של המדינה במקרקעין אלא לאחר חלוף המועד הקבוע בסעיף 90 להגשת בקשה להסרת נכס – דהיינו, 30 ימים מיום שנקבעה רשימת הממונה לפי סעיף 90. ככל שהגישה רשות מקומית בקשה

סעיף 91 מוצע לקבוע כי הממונה על הנכסים יגיש לרשם המקרקעין בקשה לרישום זכויות המדינה במקרקעין הרשומים בפנקסי המקרקעין ואשר הוקנו למדינה לפי סעיף 90. מוצע כי הממונה על הנכסים

(ב) הוגשה בקשה לשר לפי סעיף 90(א)(4) יגיש הממונה על הנכסים לרשם המקרקעין בקשה לרישום זכויות המדינה במקרקעין כאמור בסעיף קטן (א), רק לאחר שהשר נתן החלטה בעניין.

(ג) רשם המקרקעין ירשום בפנקסי המקרקעין לפי בקשה כאמור בסעיף קטן (א), את זכויות המדינה במקרקעין, ולא יידרשו כתנאי לרישום הזכות כאמור מסמכים או אישורים נוספים על הבקשה לרישום, ובכלל זה שטר עסקה, ייפוי כוח מאת הרשות המקומית או איגוד הערים, וכל מסמך או אישור המהווה הוכחה לכך ששולמו תשלומי חובה.

הליכים משפטיים 92.

כל הליך משפטי של איגוד ערים או נגדו, שהיה תלוי ועומד ערב כינון הרשות, וכן כל הליך משפטי של רשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות או נגדה, בקשר עם שירותי כבאות שהיה תלוי ועומד ערב כינון הרשות, וכן כל עילה להליך משפטי של איגוד ערים או נגדו, ושל רשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות או נגדה, שהיתה קיימת באותה עת, לרבות לענין אגרות וקנסות, ולמעט עילות ותביעות בהליכים משפטיים של איגוד ערים או רשות מקומית נגד המדינה, יוסיפו לעמוד בתוקפם ויראו אותם כאילו היו של המדינה או נגדה, לפי העניין, ביום כינון הרשות.

רישום כלי רכב 93.

(א) על אף האמור בכל דין, תרשום רשות הרישוי במשרד התחבורה, לבקשת הממונה על הנכסים, אשר תוגש בתוך 90 ימים מיום כינון הרשות, את שינוי הבעלות בכלי רכב שהבעלות בהם הוקנתה למדינה.

(ב) אין בשינוי הבעלות, כאמור בסעיף קטן (א) לפגוע במשכון, בזכות עיכבון, בזכות אחרת של אדם שלישי, או בעיקול שהיו מוטלים על כלי הרכב.

(ג) אין באמור בסעיף קטן (א) לגרוע מחובת תשלום כל מס או אגרה שהיתה קיימת ביחס לרכב ואין בכך כדי לעכב את רישום שינוי הבעלות בכלי הרכב.

מסירת חזקה 94.

(א) על אף האמור בכל דין ובכל חוזה, המדינה תהיה רשאית לתפוס חזקה בנכסים שהוקנו לה לפי חוק זה, ביום כינון הרשות, בכפוף לזכויות אדם אחר להחזיק בהם.

(ב) איגוד ערים, רשות מקומית או אדם אחר המחזיק בנכס שהוקנה למדינה יעביר את החזקה למדינה כאמור בסעיף קטן (א); קבע הממונה על הנכסים מועד אחר להעברת החזקה, יעביר המחזיק בנכס כאמור את החזקה במועד שקבע.

ד ב ר י ה ס ב ר

לרשום את שינוי הבעלות בכלי רכב שהבעלות בהם הוקנתה למדינה, בתוך 90 ימים מיום כינון הרשות. מוצע להבהיר כי שינוי בעלות כאמור לא יפגע במשכון, בזכות עיכבון, בזכות אחרת של אדם שלישי או בעיקול שהיו מוטלים על כלי הרכב.

סעיף 94 מוצע להבהיר כי המדינה תהיה רשאית לתפוס חזקה בנכסים המוקנים לה לפי חוק זה, ביום כינונה של רשות הכבאות וההצלה, בכפוף לזכויות אדם אחר להחזיק בהם. מוצע לקבוע כי מי שמחזיק בנכס אשר הוקנה למדינה לפי חוק זה, יעביר את הנכס למדינה ביום כינונה של רשות הכבאות וההצלה או במועד מוקדם יותר אשר יקבע הממונה על הנכסים. מוצע לקבוע כי בכל מקרה לא יהיה במחלוקות על התשלומים שישולמו בשל העברת הנכסים כדי לעכב את מסירתם.

כאמור, מוצע לקבוע כי לא יגיש הממונה על הנכסים את בקשת הרישום אלא לאחר ששר האוצר ייתן את החלטתו בעניין. מוצע כי רישום המקרקעין כאמור לא יותנה בהמצאת מסמכים או אישורים נוספים על הבקשה אשר יגיש הממונה על הנכסים.

סעיף 92 מוצע לקבוע כי ביום כינון רשות הכבאות, כמשמעותו בסעיף 114, כל הליך משפטי של איגוד ערים או נגדו, וכן כל הליך משפטי של רשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות או נגדה, בקשר עם שירותי הכבאות, שהיו תלויים ועומדים ערב כינון רשות הכבאות וההצלה, יוסיפו לעמוד בתוקפם ויראו אותם כאילו היו של המדינה או נגדה, למעט אם היו נגד המדינה.

סעיף 93 מוצע לקבוע כי הממונה על הנכסים יעביר לרשות הרישוי במשרד התחבורה בקשה

(ג) אין במחלוקת כלשהי על התשלומים שישולמו בשל העברת נכסים, ככל שמגיעים כאלה בהתאם להוראות פרק זה, כדי לעכב את מסירתם.

95. העברת נכסים, חובות והתחייבויות לפי פרק זה, לרבות רישומם, יהיו פטורים מתשלום כל מס, אגרה היטל או תשלום חובה אחר שיש לשלמו לפי דין או הסכם, ואולם אין באמור כדי לפטור אדם מכל חבות של מס, היטל אגרה או תשלום חובה שחלה על הבעלים או המחזיק בנכס עובר להעברתו לקניין המדינה.

סימן ג': הסדרת תשלומים

96. בסימן זה – הגדרות – פרק ט, סימן ג'

“גמלאי” – מי שהיה ערב כינון רשות הכבאות וההצלה גמלאי של איגוד ערים לכבאות או של רשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות ששולמה לו קצבה מקופת האיגוד או הרשות המקומית, לפי העניין;

“הקצבה” – כמשמעותה בסעיף 31 לחוק יסודות התקציב;

“השתתפות רשות מקומית בתקציב איגוד ערים” – חלקה היחסי של הרשות המקומית בתקציב איגוד ערים לכבאות;

“עובד” – מי שהיה, ערב כינון רשות הכבאות וההצלה, עובד איגוד ערים לכבאות או רשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות;

“תקציב איגוד ערים לכבאות” – התקציב שאושר על פי דין לשנת 2010, לרבות התקציב השוטף וכן זכויותיהם הכספיות של עובדים כלפי האיגוד מכוח יחסי עובד מעביד שהיו ביניהם בשל תקופת היותם עובדי האיגוד לרבות שכר עבודה, תנאי פרישה, גמלאות או הטבות כספיות אחרות הקשורות לעבודה, זכויותיהם הכספיות של גמלאים כלפי האיגוד מכוח יחסים כאמור, לרבות זכותם לתשלומי גמלה;

“תקציב מחלקת כיבוי האש של הרשות המקומית” – התקציב שאושר על פי דין בתקציב הרשות המקומית, לשנת כינונה של 2010, לרבות התקציב השוטף וכן זכויותיהם הכספיות של עובדים כלפי הרשות מכוח יחסי עובד מעביד שהיו ביניהם בשל תקופת היותם עובדי הרשות לרבות שכר עבודה, תנאי פרישה, גמלאות או הטבות כספיות אחרות הקשורות לעבודה; זכויותיהם הכספיות של גמלאים כלפי הרשות מכוח יחסים כאמור, לרבות זכותם לתשלומי גמלה.

97. רשות מקומית ואיגוד ערים לא יהיו זכאים לפיצויי בשל הנכסים והזכויות שהוקנו למדינה אלא לפי פרק זה. העדר זכאות לפיצוי

98. (א) רשות מקומית תעביר לאוצר המדינה מדי שנה בשנה, החל ביום כינון הרשות הכבאות וההצלה, כמפורט בפסקאות (1) ו-(2), במשך חמש שנים, סכום שנתי בגובה השתתפותה בתקציב איגוד ערים או בגובה תקציב המחלקה לשירותי כבאות של הרשות המקומית, לפי העניין;

ד ב ר י ה ס ב ר

95 סעיף	מוצע לקבוע כי העברת נכסים חובות והתחייבויות למדינה לפי פרק זה, יהיו פטורים מתשלום כל מס, אגרה או היטל או תשלום חובה אחר שיש לשלמו לפי דין או הסכם ואולם לא יהא בכך כדי לפטור אדם מכל חבות של מס, היטל אגרה או תשלום חובה שחלה על הבעלים או המחזיק בנכס עובר להעברתו לקניין המדינה.	96 סעיף	מפורטות הגדרות אשר ישמשו בסימן זה.
97 סעיף	מוצע לקבוע כי רשות מקומית ואיגוד ערים לא יהיו זכאיות לפיצויי בשל הנכסים והזכויות שהוקנו למדינה אלא לפי פרק זה.	98 סעיף	מוצע כי רשות מקומית תעביר לאוצר המדינה, מדי שנה בשנה ובמהלך חמש שנים, סכום שנתי בגובה חלקה היחסי בתקציב איגוד ערים לכבאות

- (1) בשנת כינון הרשות – בתום חודשיים מיום כינון הרשות;
- (2) בשנה השנייה, השלישית, הרביעית והחמישית להקמת הרשות – ב־1 בחודש מרס של כל שנה.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי שר האוצר, בהסכמת שר הפנים, לאשר לרשות מקומית להעביר לאוצר המדינה סכום כאמור בסעיף קטן (א) לתקופה קצרה מחמש שנים, מטעמים של חוסנה הכלכלי של הרשות המקומית.
- (ג) לעניין סימן זה, יקבע שר האוצר בצו את העניינים האלה:
- (1) גובה ההשתתפות של הרשויות המקומיות בתקציב איגודי הערים;
- (2) תקציב המחלקה לשירותי כבאות של הרשות המקומית.
- (ד) קביעת צווים לפי סעיף קטן (ג), תיעשה על פי נתונים בדבר השתתפות רשויות מקומיות בתקציב איגוד ערים או בתקציב מחלקה לשירותי כבאות של הרשות המקומית, בשנת 2010.
99. (א) רשות מקומית רשאית לפנות לממונה על הנכסים בבקשה לקבלת תמורה בשל נכסים שהם מקרקעין או זכויות לגבי מקרקעין (בסעיף זה – מקרקעין) או רכבים, שהוקנו למדינה לפי פרק זה, בתוך 60 ימים מיום כינון הרשות; הממונה על הנכסים רשאי להאריך את התקופה הנקובה באותן פסקאות, לתקופה אחת שלא תעלה על 30 ימים נוספים.
- (1) לעניין מקרקעין – בתוך 30 ימים מיום קביעת רשימת הממונה;
- (2) לעניין רכבים – בתוך 30 ימים מיום כינון הרשות.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע כי לאחר הגשת בקשה כאמור, ייקבעו שוויים של נכסי המקרקעין, הרכבים וההתחייבויות של הרשות על ידי השמאי הממשלתי והחשב הכללי.

מוצע לקבוע כי לרשות מקומית תינתן האפשרות לחלוק על שומת המקרקעין בפני ועדת ההשגות אשר הוקמה לפי סעיף 9א לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943.

מוצע לקבוע כי במקרה שבו נמצא כי שווי המקרקעין והרכבים עולה על שווי ההתחייבויות, לרבות ההתחייבויות האקטואריות, יעמוד ההפרש לזכותה של הרשות המקומית. כמו כן, אם נמצא כי שווי ההתחייבויות, לרבות ההתחייבויות האקטואריות, עלה על שווי המקרקעין והרכבים, יעמוד ההפרש לחובתה של הרשות המקומית.

מוצע לקבוע כי סכומים המגיעים לרשות המקומיות מן המדינה או מן הרשות המקומית למדינה, כפועל יוצא מהמנגנון שנקבע בסעיף זה, ישולמו, לפי העניין, בתשלומים שווים מדי שנה בשנה במהלך חמש שנים (סעיף קטן (ג)).

ככל שהיתה חברה באיגוד כאמור או בגובה תקציב מחלקת כיבוי האש של הרשות המקומית, לפי העניין.

חלקן היחסי של הרשויות המקומיות בתקציב איגוד ערים וגובה תקציב מחלקות כיבוי האש של הרשויות המקומיות ייקבע בצו בידי שר האוצר, אשר יתבסס על נתוני התקציב לשנת 2010. מוצע כי שר האוצר, בהסכמת שר הפנים, יוכלו להורות על קיצור תקופת השתתפותה של רשות מקומית, מטעמים של חוסנה הכלכלי של הרשות המקומית.

99 סעיף מוצע לקבוע כי רשות מקומית תהיה רשאית לפנות לממונה על הנכסים בתוך 60 ימים מיום כינון הרשות, בבקשה לקבל תמורה בשל נכסים שהם מקרקעין או זכויות לגבי מקרקעין ורכבים שהוקנו למדינה לפי פרק זה (סעיף קטן (א)). כמו כן מוצע לקבוע כי רשות מקומית אשר תגיש בקשה לתמורה לפי סעיף זה, תישא בעלויות עריכת השומה על ידי השמאי הממשלתי והחשב הכללי (סעיף קטן (ג)).

בקשת הרשות תכלול פרטים בדבר נכסי המקרקעין, הרכבים וההתחייבויות אשר הוקנו למדינה ובדבר שוויים הנטען של כל אלה (סעיף קטן (ב)).

(ב) בקשת רשות מקומית לפי סעיף קטן (א), תכלול פרטים בדבר נכסי המקרקעין או הרכבים המוקנים מהרשות המקומית למדינה, לפי העניין, לרבות שוויין הנתען, וכן תכלול פרטים בדבר שוויין הנתען של התחייבויות הרשות אשר הועברו למדינה והתחייבויותיה האקטואריות.

(ג) הוגשה בקשה על ידי רשות מקומית לפי סעיף קטן (א), יחולו להלן הוראות אלה:

(1) לא יאוחר מ־45 ימים לאחר קבלת הבקשה לפי סעיף קטן (א), יעביר הממונה על הנכסים את פרטיה לשמאי הממשלתי ולחשב הכללי במשרד האוצר, או למי מטעמו של כל אחד מהם;

(2) השמאי הממשלתי הראשי או מי מטעמו (בסעיף זה – השמאי הממשלתי) יקבע את שוויים של נכסי המקרקעין המוקנים מהרשות המקומית למדינה (בסימן זה – שווי המקרקעין); היתה הרשות המקומית חברה באיגוד ערים המפורט בתוספת השנייה, יקבע השמאי הממשלתי את חלקה היחסי בשווי הנכסים כאמור בהתאם לחלקה היחסי של הרשות בתקציב האיגוד כאמור בפסקה (6);

(3) בקביעת שווי המקרקעין והרכבים, ינוכו ההשקעות שהשקיעה המדינה בנכס, לצורך השימוש בנכס, לרבות לצורך רכישת הנכס, הקמתו או מימונו;

(4) החשב הכללי או מי מטעמו (בסעיף זה – החשב הכללי) יקבעו את שוויים של הרכבים ושל התחייבויות הרשות אשר עברו למדינה, לרבות התחייבויותיה האקטואריות בשל עובד או גמלאי (בסימן זה – שווי התחייבויות והרכבים). חישוב ההתחייבויות האקטואריות ייעשה לפי הנחות אקטואריות ובאופן שבו היה נערך החישוב בשל תשלומי פנסיה תקציבית לעובדי מדינה והכל נכון ליום כינונה של רשות הכבאות; בלי לגרוע מהאמור בפסקה זו, היתה הרשות המקומית חברה באיגוד ערים המפורט בתוספת השנייה, יקבע החשב הכללי את חלקה היחסי בשווי ההתחייבויות והרכבים כאמור בהתאם לחלקה היחסי בתקציב האיגוד כאמור בפסקה (6);

(5) חלקה רשות מקומית על שומת מקרקעין כאמור בפסקה (2), תהיה רשאית לפנות לוועדת ההשגות שהוקמה לפי סעיף 9א לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור),⁵² 1943 (בסעיף זה – הפקודה); על הגשת השגה ועל סדרי הדין יחולו הוראות הפקודה והתקנות לפיה בשינויים המחויבים;

(6) חלקה של רשות מקומית שהיתה חברה באיגוד ערים בשווי המקרקעין, ובשווי ההתחייבויות והרכבים, יחושב לפי חלקה בתקציב האיגוד בשנת 2010;

(7) עלה שווי המקרקעין והרכבים על שווי ההתחייבויות, יעמוד ההפרש לזכותה של הרשות המקומית; עלה גובה ההתחייבויות על שווי המקרקעין והרכבים, יעמוד ההפרש לחובתה של הרשות המקומית;

(8) לא יאוחר משנה מיום תחילת חוק זה יודיע הממונה על הנכסים לרשות המקומית מהו הסכום העומד לזכותה או לחובתה ויצרף להודעתו את הפרטים של כל נכסי המקרקעין, ההתחייבויות והרכבים העומדים בבסיס החישוב;

(9) רשות מקומית רשאית להגיש לממונה על הנכסים את הערותיה, בתוך 90 ימים מיום שנמסרה לה הודעת הממונה;

(10) הממונה על הנכסים ייתן את החלטתו הסופית בתוך 90 ימים מיום שנמסרו לו הערות הרשות המקומית;

⁵² ע"ר 1943, תוס' 1, עמ' 32.

- (11) הסכומים המגיעים לרשות המקומית מהמדינה או מהרשות המקומית למדינה, ישולמו, לפי העניין, בתשלומים שווים מדי שנה בשנה, במשך חמש שנים;
- (12) רשות מקומית אשר הגישה בקשה לפי סעיף זה, תישא בעלויות עריכת השומה על ידי השמאי הממשלתי והחשב הכללי.
- (ד) לעניין סעיף זה, "רכב" –

(1) רכב אשר מתקיימים בו כל אלה:

- (א) הרכב נע בכוח מכני על פני הקרקע, לרבות תלת-אופנוע, אופנוע, קטנוע, טרקטור, טרקטורון, או מכונה ניידת;
- (ב) הרכב נרשם בהתאם לפקודת התעבורה [נוסח חדש]³³ (בסעיף זה הפקודה), והוא בעל רישיון רכב תקף לפי הפקודה נכון למועד עריכת החישוב על ידי החשב הכללי בהתאם לסעיף קטן (ג)(4);
- (ג) ייעודו הבלעדי של הרכב הוא אחד מאלה:

(1) הסעת נוסעים;

(2) כיבוי אש והצלה;

(2) רכב או מכונה נגררים, ובלבד שייעודם הבלעדי הוא אחד מאלה:

(א) הסעת נוסעים;

(ב) כיבוי אש והצלה;

100. בלי לגרוע מכלליות הוראות סעיף 90, הגשת בקשה לפי סעיף 99(א), הליכי הטיפול בבקשה כאמור, סכסוך על גובה התמורה שיש לשלם בעד הנכסים והזכויות או הגשת תביעה לקבלת תמורה כאמור לא יהוו עילה לעיכוב קניית החזקה בהם.

101. (א) לא העבירה רשות מקומית את הסכומים לפי פרק זה, כולן או חלקן, בשיעורים ובמועדים שנקבעו לפי פרק זה, מכל סיבה שהיא, יחולו לגביה הוראות אלה:

(1) החשב הכללי במשרד האוצר יפחית מההקצבות המועברות לרשות המקומית מתקציב המדינה, ככל שמועברות, סכומים השווים לסכומים שעל הרשות המקומית להעביר לפי פרק זה;

(2) לא מועברות לרשות המקומית הקצבות כאמור בפסקה (1), או לא כיסו סכומי ההקצבות שהופחתו לפי אותה פסקה את הסכום שעל הרשות המקומית להעביר לפי פרק זה, יודיע על כך החשב הכללי או נציגו לממונה על המחוז במשרד הפנים, והוא יפעיל את סמכותו לפי סעיף 141 לפקודת העיריות³⁴, לשם הבטחת מילוי חובותיה של הרשות המקומית.

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מדרכי גביה אחרות הנתונות למדינה לפי כל דין.

ד ב ר י ה ס ב ר

האוצר מההקצבות המועברות לרשות המקומית, ככל שמועברות, סכומים בגובה הסכומים האמורים.

עוד מוצע כי לגבי רשות מקומית אשר לא מועברות לה הקצבות או שהקצבות כאמור אינן מכסות את הסכום שבו מחויבת הרשות המקומית לפי פרק זה, יפעיל הממונה על המחוז שאליו משתייכת הרשות במשרד הפנים את סמכותו לפי סעיף 141 לפקודת העיריות.

סעיף 100 מוצע להבהיר כי הגשת בקשה של הרשות לתמורה בשל מקרקעין ורכבים, הליכי הטיפול בבקשה כאמור, סכסוך על גובה התמורה שיש לשלם בעד הנכסים והזכויות או הגשת תביעה לקבלת התמורה לא יהוו עילה לעיכוב הקניית החזקה בהם.

סעיף 101 מוצע לקבוע כי ככל שלא תעביר רשות מקומית סכומים שבהם היא מחויבת לפי פרק זה, כולם או חלקם, יפחית החשב הכללי במשרד

³³ דיני מדינת ישראל נוסח חדש 7, עמ' 173.

³⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

102. (א) לעניין פרק זה, הסכומים המפורטים להלן יעודכנו ב-1 בינואר כל שנה, לפי שיעור הצמדה למדד עליית המדד לעומת מדד הבסיס:

(1) השתתפויותיה של רשויות מקומיות בתקציב איגוד הערים לכבאות;

(2) השתתפויותיה של רשויות מקומיות בתקציב מחלקה לשירותי כבאות של הרשות המקומית.

(ב) לעניין סעיף זה –

“המדד החדש” – מדד המחירים לצרכן שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחודש דצמבר בשנה שקדמה למועד החיוב;

“מדד הבסיס” – מדד המחירים לצרכן שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לחודש דצמבר בשנת 2011.

103. שר האוצר רשאי לקבוע כללים והוראות בנוגע להעברת הנכסים לפי פרק זה, לרבות תקנות בעניינים אלה:

(1) הוראות בעניין האופן והמועדים לביצוע תשלומים לפי פרק זה;

(2) דרכי תיקון רשימת הממונה שנקבעה לפי סעיף 90(א)(3).

104. צווים שניתנו לפי סימן זה יפורסמו ברשומות. פרסום ברשומות

סימן ד': תקופת המעבר

105. (א) מי שהיה עובד של איגוד ערים או של מחלקה לשירותי כבאות ברשות מקומית העברת עובדים ערב כינון רשות הכבאות וההצלה, והתקבל לעבודתו כדין, יהיה ביום כינון הרשות לעובד הרשות; הנציב יקבע את שיבוצו של עובד למשרה ברשות, בכפוף לתקן המאושר ברשות.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מי שהיה עובד של איגוד ערים או של מחלקה לשירותי כבאות ברשות מקומית ערב כינון רשות הכבאות וההצלה, והתקבל לעבודתו לפני 1 בינואר 2000, יהיה ביום כינון הרשות לעובד הרשות; הנציב יקבע את שיבוצו של עובד למשרה ברשות, בכפוף לתקן המאושר ברשות.

(ג) מי שהתקבל לעבודתו שלא כדין כאמור בסעיף קטן (א), ולא חל לגביו האמור בסעיף קטן (ב), יראו אותו כעובד שפוטר או כעובד שפרש.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 105 מוצע לקבוע כי כל עובד של איגוד ערים או של מחלקה לשירותי כבאות ברשות מקומית, ערב כינונה של רשות הכבאות וההצלה, שהתקבל לעבודתו כדין, יהיה ביום כינונה של רשות הכבאות וההצלה לעובד הרשות. לעניין זה מוצע להדגיש כי עובד שהתקבל לעבודתו לפני 1 בינואר 2000, יהיה ביום כינונה של רשות הכבאות וההצלה לעובד הרשות.

סעיף 102 מוצע לקבוע כי ההשתתפויות של רשויות מקומיות בתקציב איגוד ערים לכבאות ובתקציב מחלקה לשירותי כבאות של רשות מקומית יעודכנו בהתאם לעליית מדד המחירים לצרכן.

סעיף 103 מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע כללים והוראות בנוגע להעברת נכסים לפי פרק זה, לרבות בכל הנוגע לאופן ולמועדים לביצוע התשלומים לפי פרק זה, ודרכי תיקון רשימת הנכסים שנקבעה על ידי הממונה על הנכסים לפי סעיף 90(א)(3).

106. (א) החל ביום קבלתו של חוק זה בכנסת, לא יתקשר איגוד ערים בהתקשרות אשר תקופתה, לרבות תקופת הארכה שלגביה קיימת זכות ברירה, ביצועה והזכויות והחובות על פיה הם לאחר יום כינון הרשות, אלא באישור מראש ובכתב מאת המנהל והממונה על הנכסים, וכן אישור מראש ובכתב של חשב מלווה, ככל שמונה לאיגוד ערים לפי הוראות סעיף 111; התקשרות שלא אושרה כאמור – בטלה.

(ב) החל ביום קבלתו של חוק זה בכנסת, התחייבות של איגוד ערים לעשיית עסקה במקרקעין או עסקה שהיקפה הכספי עולה על סכום שייקבע על-ידי המנהל והממונה על הנכסים, לרבות הסכם פשרה וויתור על זכות בהיקף כספי כאמור, טעונה אישור מראש ובכתב מאת המנהל והממונה על הנכסים, וכן אישור מראש ובכתב של חשב מלווה, ככל שמונה לאיגוד ערים לפי הוראות סעיף 111; התקשרות שלא אושרה כאמור – בטלה.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו גם על התקשרות של רשות מקומית בקשר לשירותי כבאות והצלה ובקשר עם מחלקה לשירותי כבאות ונכסיה.

107. (א) החל ביום קבלתו של חוק זה בכנסת, לא יקבל איגוד ערים עובדים חדשים אלא באישור מראש ובכתב מאת המנהל, וכן אישור מראש ובכתב של חשב מלווה, ככל שמונה לאיגוד ערים לפי הוראות סעיף 111.

(ב) הוראות סעיף זה יחולו גם על קבלת עובדים והעסקתם באמצעות קבלן כוח אדם, כהגדרתו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996⁵⁵.

(ג) מונה אדם בלא אישור כאמור בסעיף זה – בטל המינוי, ואולם אותו אדם יהיה זכאי לגמול ראוי בשל תקופת העסקתו, אלא אם כן הוכח כי ידע שהעסקתו טעונה אישור כאמור בסעיף זה, וכי לא ניתן אישור כאמור.

(ד) הוראות סעיף זה יחולו גם על העסקת עובדים בידי רשות מקומית לצורך שירותי כבאות והצלה.

108. אין בהוראות סימן זה כדי לגרוע מהוראות כל דין החלות על עסקאות של איגוד ערים או של רשות מקומית.

109. החל ביום תחילתו של חוק זה, מי שכיהן ערב תחילתו של חוק זה כנציב ומפקח כבאות והצלה, יראו אותו כנציב כבאות והצלה שמונה לפי חוק זה, אף אם טרם כוננה רשות הכבאות וההצלה; כהונתו של מפקח כבאות ראשי תסתיים, וכל סמכויותיו לפי כל דין יהיו נתונות לנציב.

ד ב ר י ה ס ב ר

חדשים, לרבות קבלת עובדים והעסקתם באמצעות קבלן כוח אדם, אלא באישור מראש מאת המנהל.

108. מוצע לקבוע שאין בהוראות סימן זה כדי לגרוע מהוראות כל דין החלות על עסקאות של איגוד ערים או של רשות מקומית.

109. מוצע לקבוע כי אף אם טרם כוננה רשות הכבאות וההצלה, החל ביום תחילתו של חוק זה, יראו את מי שכיהן ערב תחילתו של החוק כנציב כבאות והצלה, כנציב כבאות והצלה לפי חוק זה; כהונתו של מפקח כבאות ראשי תסתיים, וכל סמכויותיו לפי כל דין יהיו נתונות לנציב.

106. מוצע לקבוע כי החל ביום קבלתו של חוק זה בכנסת, לא תתקשר רשות מקומית בקשר לשירותי כבאות והצלה, ולא יתקשר איגוד ערים בהתקשרות אשר תקופתה היא מעבר ליום כינונה של הרשות, אלא באישור מראש מאת המנהל והממונה על הנכסים; כמו כן מוצע לקבוע כי התקשרות שלא אושרה כאמור על ידי המנהל והממונה על הנכסים – בטלה.

107. מוצע לקבוע כי החל ביום קבלתו של חוק זה בכנסת, לא תקבל רשות מקומית, לצורך שירותי כבאות והצלה, ולא יקבל איגוד ערים, עובדים

⁵⁵ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201.

סימן ה': ביטול איגודי ערים לכבאות

110. ביום כינון רשות הכבאות וההצלה יבוטלו איגודי הערים, ויחדלו להיות אישיות משפטית.
111. (א) החשב הכללי של משרד האוצר רשאי, בתיאום עם המנהל, ולצורך הבטחת ביצועו של חוק זה, למנות חשב מלווה לאיגוד ערים ולרשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות לתקופת המעבר.
- (ב) הודעה על מינוי חשב מלווה תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד האוצר והמשרד לביטחון הפנים.
- (ג) דבר מינויו של החשב המלווה יצוין בכל מסמך של איגוד הערים ובכל מסמך של רשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות בכל עניין הקשור לתחומי פעילות שירותי כבאות והצלה, שהוא בעל משמעות כספית או תקציבית.
- (ד) בלי לפגוע בהוראות סעיפים 106 ו-107, מונה לאיגוד ערים לרשות מקומית חשב מלווה, יחולו הוראות אלה:

- (1) מועצת איגוד ערים, כמשמעותה בחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955⁵⁶ (בסעיף זה – מועצת האיגוד), יושב ראש מועצת האיגוד, מי שמכיוות יושב ראש מועצת האיגוד נאצלו לו, ועובד האיגוד, לא יעשו עסקה במקרקעין, ולא יתחייבו בהתחייבות כספית כלשהי מטעם האיגוד, לרבות לעניין תנאי העסקה כהגדרתם בסעיף 33א(ד) לחוק יסודות התקציב, אלא אם כן ניתן לאותה התחייבות אישור מראש ובכתב של החשב המלווה, ככל שמונה; בסעיף זה, "התחייבות כספית" – לרבות בחוזה, בכתב התחייבות, במסמכי תשלום, במתן הנחה מתשלומי חובה המגיעים לאיגוד, בהסדר פשרה המוגש לבית משפט או לבית דין כדי לקבל תוקף של פסק דין, או בתעודה אחרת;
- (2) התחייבות כספית מטעם האיגוד לא תחייב את האיגוד אלא אם כן חתם עליה, נוסף על החתימות הנדרשות לפי כל דין, גם החשב המלווה; על כל התחייבות כספית יצוין בכתב כי מונה לאיגוד חשב מלווה וכי זו תחייב את האיגוד רק אם נחתמה על ידו כאמור; התחייבות כספית שלא נחתמה כאמור – בטלה;
- (3) לא יתמנה אדם לעובד האיגוד אלא אם כן אישר החשב המלווה, מראש ובכתב, את העסקתו ואת תנאי העסקתו; מונה אדם בלא אישור החשב כאמור – בטל המינוי, ואולם אותו אדם יהא זכאי לגמול ראוי בשל תקופת העסקתו, אלא אם כן הוכח כי ידע שהעסקתו טעונה אישור של החשב המלווה כאמור בפסקה זו, וכי לא ניתן אישור כאמור;
- (4) הוראות סעיף זה יחולו גם על התחייבויות כספיות ועל עסקאות במקרקעין של רשות מקומית בקשר לשירותי כבאות והצלה או בנוגע לעניין מענייניה של מחלקה לשירותי כבאות ונכסיה וכן על מינוי אדם על ידי רשות מקומית למחלקה לשירותי כבאות.

ד ב ר י ה ס ב ר

לאיגוד ערים ולרשות מקומית שלה מחלקה לשירותי כבאות, לעניין המחלקה לשירותי כבאות, לתקופת המעבר עד יום כינון הרשות, לצורך הבטחת ביצועו של החוק המוצע, ולהסדיר את סמכויותיו של החשב המלווה לפי סעיף זה.

110 סעיף מוצע לקבוע כי ביום כינונה של הרשות יבוטלו איגודי הערים לכבאות ואיגוד רשויות מקומיות לכבאות המפורטים בתוספת השנייה, ויחדלו להיות אישיות משפטית.

111 סעיף מוצע לקבוע את סמכותו של החשב הכללי של משרד האוצר, למנות, בתיאום עם המנהל, חשב מלווה

⁵⁶ ס"ח התשט"ו, עמ' 48.

סימן ו': הוראות שונות

112. תחולת דינים הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין ולא לגרוע מהן, ואין בהן כדי למנוע מכל גוף לקבוע הוראות נוספות על הוראות חוק זה בתחום סמכויותיו כדין, ואולם, היתה אי-התאמה בין הוראות חוק זה או לפיו לבין הוראות חוק אחר או לפיו, יחולו ההוראות לפי חוק זה.
113. ביצוע ותקנות השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.
114. תחילה תחילתו של חוק זה ביום פרסומו ברשומות (בחוק זה – יום התחילה), ואולם על אף האמור בסעיף 3, יום תחילת פעולתה של רשות הכבאות וההצלה יהיה בתום חודשיים מיום התחילה, והשר רשאי, בהודעה ברשומות, לדחות מועד זה לתקופות שלא יעלו על שלושה חודשים כל אחת (בחוק זה – יום כינון הרשות).

פרק ו': תיקונים עקיפים

115. בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951³⁷, בסעיף (1) –
- (1) בהגדרה "ארגון עזר" –
- (א) במקום פסקה (2) יבוא:
- "(2) רשות הכבאות וההצלה כהגדרתה בחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012";
- (ב) פסקה (3) – תימחק;
- (2) בהגדרה "חבר ארגון עזר", במקום האמור בה יבוא "עובד ארגון עזר".
116. תיקון חוק הבטיחות במקומות ציבוריים, התשכ"ג-1962³⁸ בסעיף 2 –
- (1) בסעיף קטן (א) –
- (א) ברישה, במקום "שר המשטרה" יבוא "השר לביטחון הפנים";
- (ב) פסקה (2) – תימחק;
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) השר לביטחון הפנים רשאי לקבוע לאסיפות במקומות אסיפות קבועים או במקומות אחרים, הוראות לעניין אמצעי בטיחות אש והצלה, כיבוי ומניעת דליקות."

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 112 מוצע לקבוע כי הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין ולא לגרוע מהן, ואין בהן כדי למנוע מכל גוף לקבוע הוראות נוספות על הוראות חוק זה בתחום סמכויותיו כדין. עם זאת, מוצע להבהיר כי במקרה של אי-התאמה בין הוראות חוק זה או לפיו לבין הוראות חוק אחר או לפיו, יחולו ההוראות לפי חוק זה.
- סעיף 113 מוצע לקבוע כי השר לביטחון הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.
- סעיף 114 מוצע לקבוע כי תחילתו של חוק זה ביום פרסומו ברשומות, ואולם יום כינון הרשות יהיה בתום חודשיים מיום תחילת החוק, אלא אם כן דחה השר מועד זה בתקופות של שלושה חודשים.

³⁷ ס"ח התשי"א, א, עמ' 78; התשע"א, עמ' 1052.

³⁸ ס"ח התשכ"ג, עמ' 2; התשס"ח, עמ' 888.

(1) בסעיף 1 –

(א) אחרי ההגדרה "שימוש חורג" יבוא:

"הרשות הארצית לכבאות והצלה" – הרשות הארצית לכבאות והצלה שהוקמה לפי חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012 (בחוק זה – חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה);

(2) בסעיף 18(ה) במקום פסקה (3) יבוא:

"(3) נציג הרשות הארצית לכבאות והצלה, בעל הכשרה בתחום בטיחות אש והצלה, יוזמן, דרך קבע, לדיוני ועדת המשנה, ותהיה לו דעה מייעצת בעניינים הנוגעים לבטיחות אש והצלה";

(3) במקום סעיף 19(ב) יבוא:

"(ב) נציג הרשות הארצית לכבאות והצלה, בעל הכשרה בתחום בטיחות אש והצלה, יוזמן דרך קבע לדיוני הועדה, ותהיה לו דעה מייעצת בעניינים הנוגעים לבטיחות אש והצלה";

(4) בסעיף 158יג, ההגדרה "חוק שירותי הכבאות" – תימחק;

(5) בסעיף 158טו(א)(2), במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) הרשות הארצית לכבאות והצלה; חובה זו לא תחול לגבי מבנים שקבעו השר לביטחון הפנים ושר הפנים";

(6) בסעיף 158יט(6), במקום "רשות כבאות" יבוא "הרשות הארצית לכבאות והצלה" ובמקום "לפי חוק שירותי הכבאות" יבוא "לפי חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה";

(7) בסעיף 158כ(א)(1), במקום "חוק שירותי הכבאות" יבוא "חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה".

118. בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968⁴⁰ (בחוק זה – חוק רישוי עסקים) –

(1) בסעיף 1 –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) בפסקה (6), המילים "ולשירותי כבאות" – יימחקו;

(2) אחרי פסקה (6) יבוא:

"(7) קיום הדינים הנוגעים לכבאות";

ד ב ר י ה ס ב ר

ולמעברת האחריות על שירותי הכבאות ממשרד הפנים למשרד לביטחון הפנים.

סעיף ו(א) לחוק רישוי עסקים, בנוסחו כיום, קובע כי שר הפנים רשאי לקבוע בצווים עסקים הטעונים רישיון ולהגדירם, לאחר התייעצות עם השר הרלוונטי לפי סעיף קטן (ב), כדי להבטיח בהם, בין השאר, את המטרות המפורטות באותו סעיף.

סעיף 117 מוצע לתקן את חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, ולבצע בו את ההתאמות הנדרשות לחוק המוצע.

סעיף 118 פסקה (1) מוצע לתקן את חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, ולבצע בו את ההתאמות הנדרשות לחוק המוצע,

³⁹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307; התשע"א, עמ' 669.

⁴⁰ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204; התשע"א, עמ' 40.

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) בפסקה (2), במקום "שר המשטרה" יבוא "השר לביטחון הפנים";

(2) אחרי פסקה (5) יבוא:

"(6) בסעיף קטן (א)(7) – עם השר לביטחון הפנים";

(2) בסעיף 9, במקום "שר הפנים" יבוא "השר לביטחון הפנים";

(3) בסעיף 11(א), במקום "שר המשטרה" יבוא "השר לביטחון הפנים";

(4) בסעיף 14(א), במקום "מפקד משטרת המחוז" יבוא "מפקד משטרת המחוז, מפקד מחוז כהגדרתו בחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב–2012 (בחוק זה – מפקד כבאות מחוזי)";

(5) בסעיף 20, אחרי "לממונה על המחוז", יבוא "למפקד משטרת המחוז, למפקד כבאות מחוזי";

(6) בסעיף 28 –

(1) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (6), יבוא:

"(א6) מפקד כבאות מחוזי או עובד המדינה שהוא הסמך לענין זה:"

(2) בסעיף קטן (ד)(1), במקום "בפסקאות (1) עד (6)" יבוא "בפסקאות (1) עד (א6)";

(7) בסעיף 29ב(א), במקום פסקה (4) יבוא:

"(4) נציג השר לביטחון הפנים להבטחת מטרת הרישוי לפי סעיף 1(א)(2); נציג השר לביטחון הפנים להבטחת מטרת הרישוי לפי סעיף 1(א)(7)";

ד ב ר י ה ס ב ר

לענין זה, מוצע להסדיר את סמכותו של מפקד מחוז כהגדרתו בחוק המוצע (מפקד כבאות מחוזי לענין חוק רישוי עסקים), להוציא צו הפסקה מינהלי במקרים המתאימים.

יובהר כי אין בסמכות זו כדי לגרוע מהסמכות הניתנת לפי סעיף 51 בחוק המוצע למפקד מחוז להוציא צו הפסקה מינהלי, הן לעסקים לפי חוק רישוי עסקים והן לנכסים נוספים.

כמו כן מוצע לתת סמכות זו גם למפקד מחוז במשטרת ישראל, אשר סמכות זו אינה ניתנת לו כיום, וזאת בחוסר סימטריה לכך שככלל, לגורמים שלהם ניתנת הסמכות להוציא התראה לפי סעיף 14 לפי חוק רישוי עסקים, ניתנת הסמכות להוציא צו הפסקה מינהלי.

פסקה (6)

סעיף 28 לחוק רישוי עסקים, בנוסח הנוכחי, מעניק סמכות כניסה לחצרים שבהם עוסקים בעסק טיעון רישוי, כדי לבדוק אם מתקיימים בו ההוראות לפי חוק רישוי עסקים. לענין זה, מוצע לקבוע גם את סמכותו של מפקד כבאות מחוזי או עובד המדינה שהסמך לענין זה, להיכנס לעסקים כמפורט באותו סעיף.

פסקה (7)

סעיף 29 לחוק רישוי עסקים, בנוסח הנוכחי, קובע את הרכבה של יחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים, שתוקם

בשל העברת האחריות על מערך הכבאות למשרד לביטחון הפנים, מוצע לקבוע כי צו הנוגע לקיום הדינים הנוגעים לשירותי הכבאות (מטרה המנויה בסעיף קטן 14(א)(6)) יינתן לאחר התייעצות עם השר לביטחון הפנים.

פסקה (4)

סעיף 14 לחוק רישוי עסקים, בנוסחו כיום, קובע את דינו של מי שעסק בלא רישוי או היתר זמני בעסק טיעון רישוי, או שלא קיים תנאי מתנאי רישיון או היתר זמני או הוראה מהוראות התקנות. כמו כן קובע הסעיף את דינו של מי שעשה אחת מאלה אחרי שקיבל התראה מאת גורם המפורט באותו סעיף, ובכלל זה, רופא מחוזי כמשמעותו בפקודת בריאות העם, 1940, מי שהשר לאיכות הסביבה הסמיכו וכן הלאה.

כמו כן מוצע לקבוע לענין הסמכות לתת התראה לפי סעיף זה, גם את סמכותו של מפקד מחוז כהגדרתו בחוק המוצע (מפקד כבאות מחוזי – לענין חוק רישוי עסקים), וקיום הדינים הנוגעים לשירותי כבאות.

פסקה (5)

סעיף 20 לחוק רישוי עסקים, בנוסחו כיום, קובע את סמכותם של גורמים שונים המנויים בסעיף להוציא צו הפסקה מינהלי, במקרה שבו קיים יסוד להניח שנעברה בעסק או לגביו עבירה לפי סעיף 14 לחוק האמור.

(8) בסעיף 42(א), במקום "שר המשטרה" יבוא "השר לביטחון הפנים".

תיקון חוק שירות
המדינה (גמלאות)

119. בחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970⁴¹ –

(1) בסעיף 105, בסופו יבוא:

"ג) על אף האמור בכל דין או הסכם החל ביום כינון רשות הכבאות וההצלה תשולם לגמלאי איגוד לכבאות, ולגמלאי רשות מקומית, מאוצר המדינה, קצבה שלה הוא זכאי בהתאם להוראות הסדר פנסיה תקציבית קיים, אשר יחולו עליה הוראות חוק זה, והרשויות הפועלות לפי חוק זה יהיו מוסמכות לפעול גם לגבי הגמלאים האמורים, כאילו היו עובדי המדינה.

(ד) בסעיף זה –

"גמלאי איגוד לכבאות" – מי שפרש לקצבה מאיגוד ערים לכבאות לפני מועד הקמת הרשות, והיה זכאי לקבלת קצבה לפי הסדר פנסיה תקציבית קיים מקופת האיגוד;

"גמלאי רשות מקומית" – מי שפרש לקצבה מרשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות, לפני מועד הקמת הרשות, ערב פרישתו הועסק במחלקה האמורה והיה זכאי לקבלת קצבה לפי הסדר פנסיה תקציבית קיים מקופת הרשות;

"הסדר פנסיה תקציבית קיים" – כהגדרתו בסעיף 107(ג);

"יום כינון הרשות", "רשות הכבאות וההצלה" – כמשמעותם בחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012⁴²;

(2) אחרי סעיף 107 יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

גימלאי כאמור יקבל את הקצבה שהגיעה לו מהאיגוד או מהרשות המקומית מאוצר המדינה, והוראות חוק זה, לרבות לעניין הגורמים המוסמכים מכוחו לעניין תשלום הגמלה וקביעת שיעורה, יחולו עליו ועל הגמלה המשולמת לו, כאילו היה עובד המדינה.

שיעור הקצבה שהגיעה לאותו גמלאי מהאיגוד או מהרשות המקומית יהיה כפוף להוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן – חוק יסודות התקציב), והוראות חוק פרטניות נוספות העוסקות באותו עניין, ובכלל זה הוראות סעיף 23 לחוק התקציב לשנת הכספים 1982, התשמ"ב-1982, הוראות סעיף 24 לחוק התקציב לשנת הכספים 1983, התשמ"ג-1983, והוראות סעיף 24 לחוק התקציב לשנת הכספים 1984, התשמ"ד-1984.

כמו כן מוצע להוסיף סעיף 107 לחוק הגמלאות ולקבוע כי הוראות חוק זה יחולו על עובד שעבר מאיגוד ערים לכבאות או ממחלקה לשירותי כבאות ברשות מקומית לרשות הכבאות וההצלה, לגבי תקופת שירותו ברשות לפני כתב מינוי, וכן לגבי תקופת שירותו באיגוד הערים או ברשות המקומית, אשר לולא מעבר כאמור, היו

לעניין אותו פרק בחוק רישוי עסקים. בסעיף האמור, ניתן לשר לביטחון הפנים ייצוג ביחידה לפי סעיף קטן (א)4).

מכיוון שלפי הוראות החוק המוצע, השר לביטחון הפנים יופקד על שתי מטרות רישוי נפרדות, המבטאות אינטרסים מקצועיים שונים – מטרת רישוי לעניין קיום דיני שירותי הכבאות, ומטרת רישוי לעניין מניעת סכנות לשלום הציבור והבטחה מפני שוד והתפרצות – מוצע לקבוע כי ביחידה זו יינתן ייצוג לשני נציגים שונים מטעם השר לביטחון הפנים, להבטחת כל מטרת רישוי המפורטות לעיל, בפני עצמה.

סעיף 109 לפי החוק המוצע, עובדי איגודי ערים ומחלקות לשירותי כבאות ברשויות מקומיות יהיו לעובדי הרשות הארצית לכבאות והצלה. בנוסף, מוצע לתקן את סעיף 105 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970 (להלן – חוק הגמלאות) ולקבוע כי מי שהיה גמלאי של איגוד ערים לכבאות או של מחלקה לשירותי כבאות ברשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות, ושולמה לו פנסיה תקציבית מהאיגוד או מהרשות, ייקלט כגמלאי לפי חוק הגמלאות, והאיגוד או הרשות יעבירו למדינה את הנכסים הנדרשים לתשלום קצבתם.

⁴¹ ס"ח התש"ל, עמ' 65; התשע"א, עמ' 1004.

"עובד איגוד כבאות עובר ועובד רשות מקומית וגמלאי" 107ג. (א) על אף הוראות סעיף 107א והאמור בכל דין או הסכם, הוראות חוק זה יחולו על עובד כבאות בפנסיה תקציבית שהתמנה לפי חוק המינויים ביום כינון הרשות (בסעיף זה – עובד קיים). בשינוי זה: תקופת עבודתו של עובד קיים באיגוד ערים לכבאות או ברשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות שאלמלא הוראות חוק רשות הכבאות וההצלה היו נושאות זכות לגמלאות לפי הסדר הפנסיה התקציבית הקיים, יראו אותה כתקופת שירות לענין חוק זה.

(ב) בסעיף זה –

"הסדר פנסיה תקציבית קיים" – הסדר תשלומים המשולמים למי שפרש מאיגוד ערים לכבאות או ממחלקה לשירותי כבאות ברשות מקומית או לשאירו, מדי חודש בחודשו באופן רציף, לפי הסכם, מקופת האיגוד או הרשות המקומית, במשך כל ימי חייו, והכל בכפוף להוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה–1985⁴², הוראות סעיף 23 לחוק התקציב לשנת הכספים 1982, התשמ"ב–1982, הוראות סעיף 24 לחוק התקציב לשנת הכספים 1983, התשמ"ג–1983, והוראות סעיף 24 לחוק התקציב לשנת הכספים 1984, התשמ"ד–1984;

"חוק רשות הכבאות וההצלה" – חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב–2012;

"יום כינון הרשות" – יום כינונה של רשות הכבאות וההצלה כהגדרתה בחוק רשות הכבאות וההצלה;

"עובד כבאות בפנסיה תקציבית" – עובד עובר, שהסדר הפנסיה החל לגביו ערב כינון הרשות הוא הסדר פנסיה תקציבית;

"עובד עובר" – כהגדרתו בסעיף 86 לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב–2012.

120. בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א–1971⁴³ –

תיקון פקודת המשטרה

(1) בסעיף 90א, בהגדרה "גוף הצלה" –

(א) במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) רשות הכבאות, כהגדרתה בחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה,

התשע"ב–2012 (בחוק זה – חוק רשות הכבאות);"

פסקה (4) – תימחק;

ד ב ר י ה ס ב ר

נושאות זכות לפנסיה תקציבית מהרשות המקומית או סעיף 120 מוצע לתקן את פקודת המשטרה ולבצע בה מאהאיגוד ערים. את ההתאמות הנדרשות לחוק המוצע.

⁴² ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

⁴³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390; ס"ח התשע"א, עמ' 948.

- (2) בסעיף 290 ט), במקום "צו לפי סעיף 23 לחוק שירותי הכבאות, ועל צו גיוס לפי סעיף 34 לחוק האמור" יבוא "צו גיוס לפי סעיפים 23 ו-24 לחוק רשות הכבאות".
121. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984⁴⁴, בתוספת השלישית, פרט 13 – יימחק.
122. בחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985⁴⁵, בתוספת הראשונה, בטור א', אחרי "חוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002" יבוא "חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012".
123. בחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992⁴⁶, בתוספת, אחרי פרט 24, יבוא:
 "25. ועדת ערר לפי סעיף 38 לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012".
124. בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993⁴⁷ (בחוק זה – חוק החומרים המסוכנים) –
 (1) בסעיף 1, ההגדרות "גוף הצלה" ו"ממונה על אירוע חומרים מסוכנים" – יימחקו;
 (2) בסעיף 216 –
 (א) בכותרת השוליים, במקום "על" יבוא "בעת";
 (ב) בסעיף קטן (א) –
 (1) המילים "על אירוע חומרים מסוכנים" והסיפה שתחילתה במילים "או בעת שהוא פועל" – יימחקו;
 (2) פסקאות (1) ו-(2) – יימחקו;
 (3) בפסקה (3), המילים "וכן מתן ייעוץ מקצועי כאמור לגבי הנחיות התנהגות לציבור ולגופי הצלה" – יימחקו;
 (ג) בסעיף קטן (ב) –
 (1) ברישה, המילים "על אירוע חומרים מסוכנים" – יימחקו;
 (2) בפסקה (1), המילים "על אירוע חומרים מסוכנים" – יימחקו;
 (3) בפסקה (2), המילים "לשם מניעה וצמצום סכנה לחיי אדם" – יימחקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 123 מוצע לתקן את חוק בתי הדין המינהליים, התשנ"ב-1992, ולערוך בו את ההתאמות הנדרשות לחוק המוצע.

סעיף 124 מאחר שהטיפול המידי באירוע חומרים מסוכנים מועבר לאחריות רשות הכבאות וההצלה, כמוצע בחוק זה, וכאמור בסעיפים 27 ו-28 לחוק המוצע, מוצע לבצע את ההתאמות הנדרשות לעניין זה בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993.

סעיף 121 בתוספת השלישית לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, מנויים חוקים שבעבירות עליהם מוסמך לדון בית משפט לעניינים מקומיים. מוצע למחוק את חוק שירותי הכבאות מהתוספת האמורה, בהתאם לרפורמה המוצעת בחוק זה, של מעבר שירותי הכבאות משירותים מוניציפליים מבוזרים, לרשות ארצית אחידה.

סעיף 122 מוצע לתקן את חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985, ולערוך בו את ההתאמות הנדרשות לחוק המוצע.

⁴⁴ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; התשע"ב, עמ' 124.

⁴⁵ ס"ח התשמ"ו, עמ' 31; התשע"א, עמ' 1080.

⁴⁶ ס"ח התשנ"ב, עמ' 90; התשע"ב, עמ' 118.

⁴⁷ ס"ח התשנ"ג, עמ' 28; התשס"ח, עמ' 869.

(4) פסקאות (4) ו-(6) – יימחקו;

(ד) סעיף קטן (ג) – בטל.

(3) בסעיף 4ג16 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "על" יבוא "בעת";

(ב) בסעיף קטן (א), המילים "על אירוע חומרים מסוכנים" – יימחקו;

(ג) סעיף קטן (ב) – בטל.

125. בחוק אזורים חופשיים לייצור בישראל, התשנ"ד-1994⁴⁸, בסעיף 52(ד), במקום "ורשות הכבאות" יבוא "והרשות הארצית לכבאות והצלה".

תיקון חוק אזורים חופשיים לייצור בישראל

126. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁴⁹ –

תיקון חוק הביטוח הלאומי

(1) בסעיף 1, במקום ההגדרה "חוק שירותי הכבאות" יבוא:

"חוק רשות הכבאות" – חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012⁵⁰;

(2) בסעיף 287, במקום פסקה (8) יבוא:

"(8) כבאי מתנדב כמשמעותו בסעיף 2 לחוק רשות הכבאות, או מי שגויס לפי סעיף 23 לחוק האמור";

127. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000⁵⁰ –

תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים

(1) בתוספת הראשונה, אחרי פרט 44 יבוא:

"45. כבאות והצלה – החלטה של רשות לפי חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, למעט:

(1) החלטות ממשלה והחלטות היועץ המשפטי לממשלה לפי החוק;

(2) החלטה בעניין מינוי נציב כבאות והצלה, הפסקת כהונתו של הנציב או השעייתו;

(3) החלטת שר לפי סעיפים 4(א)(5), 32 ו-114 לחוק;

(4) החלטה בעניין צו הפסקה מינהלי לפי סעיף 51 לחוק;

(2) בתוספת השנייה, אחרי פרט 21 יבוא:

"22. ערעור לפי סעיף 38(ד) לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012⁵⁰;

ד ב ר י ה ס ב ר

כי ככלל, על החלטת הרשות לפי החוק המוצע יהיה ניתן להגיש עתירה לפי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, למעט החלטות שלגביהן נקבע בחוק הסדר שונה לעניין עיון חוזר, השגה או ערעור; וכן למעט החלטה של הממשלה לפי החוק, החלטה של היועץ המשפטי לממשלה לפי החוק, החלטה בעניין מינוי נציב כבאות והצלה, הפסקת כהונתו או השעייתו, והחלטות נוספות כמפורט בסעיף. עוד מוצע לעגן את זכות הערעור המינהלי על החלטת ועדת ערר לפי סעיף 38.

סעיף 125 מוצע לתקן את חוק אזורים חופשיים לייצור בישראל, התשנ"ד-1994, ולבצע בו את ההתאמות הנדרשות לחוק המוצע.

סעיף 126 מוצע לתקן את חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, ולבצע בו את ההתאמות הנדרשות לחוק המוצע.

סעיף 127 מוצע לתקן את חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, ולערוך בו את ההתאמות הנדרשות לחוק המוצע. במסגרת זו מוצע לקבוע

⁴⁸ ס"ח התשנ"ד, עמ' 216; התשס"ט, עמ' 327.

⁴⁹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשע"ב, עמ' 144.

⁵⁰ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשע"ב, עמ' 134.

128. בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003,⁵¹ אחרי סעיף 95 יבוא: "המעביד כמדינה 95א. (א) החל ביום כינונה של רשות הכבאות וההצלה יראו את המדינה –

תיקון חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004)⁵¹

(1) כמעבידו של עובד כבאות בפנסיה תקציבית גם לגבי תשלומים שנוכו ממשכורתו של העובד לפי פרק זה לפני המועד האמור;

(2) כעמית-מעביד לעניין קופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית שהעמית-מעביד בה הוא איגוד ערים לכבאות, או לעניין היתרה בקופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית שהעמית-מעביד בה היא רשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות, הצבורה בשל עובדי כבאות בפנסיה תקציבית.

(ב) על אף האמור בסעיף 87 לפקודת מס הכנסה⁵², חברה מנהלת של קופה מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית שהעמית-מעביד בה הוא איגוד ערים או רשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות תעביר למדינה לא יאוחר מארבעה עשר ימי עסקים, מיום כינון הרשות, את היתרה הצבורה לזכותו של העמית-מעביד בעד עובדי כבאות בפנסיה תקציבית.

(ג) בסעיף זה –

"יום עסקים" – כהגדרתו בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994⁵³;

"יתרה צבורה" – כהגדרתה לפי סעיפים 23 ו-60 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005⁵⁴;

"יום כינון הרשות" – יום כינון רשות הכבאות וההצלה, כהגדרתה בחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012;

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע כי קופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית שהעמית-מעביד בה הוא איגוד ערים או רשות מקומית שיש לה מחלקה לשירותי כבאות תעביר אל המדינה את חלקה ביחס לעובדי כבאות שעברו למדינה.

לעניין זה, מוצע להגדיר "יתרה צבורה" לפי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008 (ק"ת התשס"ח, עמ' 626).

סעיף 128 מוצע לחקן את חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003. מוצע לקבוע כי במועד כינונה של הרשות לכבאות יראו את המדינה כעמית-מעביד בקופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית במקום איגוד ערים לכבאות או במקום רשות מקומית לעניין עובדי המחלקה לשירותי כבאות ברשות המקומית שעברו לרשות. עוד

⁵¹ ס"ח התשס"ג, עמ' 386; התשע"א, עמ' 1061.

⁵² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

⁵³ ס"ח התשנ"ד, עמ' 308.

⁵⁴ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

"עובד כבאות בפנסיה תקציבית" – כהגדרתו בסעיף 107ג
לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-
1970;

"קופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית" –
כהגדרתם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות
גמל), התשס"ה-2005⁵⁵."

129. תיקון חוק הנהיגה הספורטיבית, התשס"ו-2006⁵⁶, בסעיף 9(ב)(4)(ב), במקום "רשות כבאות כהגדרתה בחוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959" יבוא "רשות הכבאות וההצלה כהגדרתה בחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012".

130. תיקון חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 27) 1999, התשע"א-2010⁵⁷ –
(1) בסעיף 7(5), במקום פסקה (3) של סעיף קטן (ה) המובא בו יבוא:
" (3) נציב כבאות והצלה או קצין כבאות והצלה בכיר אחד שהוא הסמיך לעניין זה";

(2) בסעיף 12, בסעיף 17(א) המובא בו, המילים "ולעניין שירותי כבאות – שר הפנים או מי שהוא הסמיכו לכך" – יימחקו.

פרק י"א: ביטולים ושמירת הדינים

131. (א) חוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959⁵⁸ (להלן – חוק שירותי הכבאות), בטל ביום כינונה של רשות הכבאות וההצלה.

132. (א) תקנות שהותקנו לפי חוק שירותי הכבאות כנוסחן ערב פרסומו של חוק זה, המפורטות להלן יעמדו בתוקף עד להתקנת תקנות חדשות לפי חוק זה בעניינים המוסדרים בהן, אלא אם כן בוטלו או שונו קודם לכן בידי השר:

(1) תקנות שירותי הכבאות (אמצעי כיבוי במוזאוני), התשמ"ז-1986⁵⁹;

(2) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי בבנין מסחרי), התשל"ב-1971⁶⁰;

ד ב ר י ה ס ב ר

כן מוצע לקבוע, בהתאם להעברת האחריות לעניין שירותי הכבאות למשרד לביטחון הפנים לפי החוק המוצע, כי גם לעניין שירותי כבאות, יפורסם המפרט האחיד על ידי נותן האישור, ולא על ידי שר הפנים או מי שהוא הסמיכו לכך.

131. מוצע לבטל את חוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959, שכן החוק, על כלל הוראותיו, מוחלף על ידי החוק המוצע. נוסחו של חוק שירותי הכבאות, ערב פרסומה של הצעת חוק זו, מובא כנספח לדברי ההסבר.

132. מוצע לקבוע הוראות מעבר לעניין תוקפן של תקנות שהותקנו מכוח חוק שירותי הכבאות.

129. מוצע לתקן את חוק הנהיגה הספורטיבית, התשס"ו-2006, ולבצע בו את ההתאמות הנדרשות לחוק המוצע.

130. חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 27), התשע"א-2010 פורסם ברשומות ביום 18 נובמבר 2010, אך טרם נכנס לתוקף ערב פרסום הצעת חוק. מוצע לתקן מספר סעיפים בתיקון חוק רישוי עסקים האמור, ולערוך בו את ההתאמות הנדרשות לחוק המוצע.

בהקשר זה, מוצע לקבוע כי "גורם מוסמך ארצי" לעניין חוק רישוי עסקים יהיה נציב כבאות והצלה או קצין כבאות והצלה בכיר אחד שהוא הסמיך לעניין זה.

⁵⁵ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

⁵⁶ ס"ח התשס"ו, עמ' 110.

⁵⁷ ס"ח התשע"א, עמ' 40.

⁵⁸ ס"ח התשי"ט, עמ' 199; ס"ח התשס"ד, עמ' 128.

⁵⁹ ק"ת התשמ"ז, עמ' 265.

⁶⁰ ק"ת התשל"ב, עמ' 268.

- (3) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי בבתי חולים), התשל"ב-1972⁶¹;
- (4) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי בבתי מגורים), התשל"ב-1972⁶²;
- (5) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי בבתי ספר), התשל"ב-1972⁶³;
- (6) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי בבתי עינג), התשל"ל-1969⁶⁴;
- (7) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי בבתי תפילה), התשל"ב-1972⁶⁵;
- (8) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי בבתי מלון), התשל"ב-1972⁶⁶;
- (9) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי במחסנים), התשל"ב-1972⁶⁷;
- (10) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי במפעלי תעשייה או מלאכה), התשל"ב-1972⁶⁸;
- (11) תקנות שירותי הכבאות (אספקת מים וברזי כיבוי), התשל"א-1971⁶⁹;
- (12) תקנות שירותי כבאות (מינוי והעסקה של כבאים-מתנדבים), התשמ"ו-1986⁷⁰;
- (13) תקנות 2 ו-3 לתקנות שירותי הכבאות (הדרגות והתקן של יחידות הכבאים), התשל"ו-1976⁷¹;
- (14) תקנות שירותי הכבאות (העסקת כבאים במשמרות), התשמ"א-1981⁷²;
- (15) תקנות שירותי הכבאות (תשלומים בעד שירותים), התשל"ה-1975⁷³.
- (ב) תקנות שהותקנו לפי חוק שירותי הכבאות כנוסחן ערב פרסומו של חוק זה, המפורטות להלן יעמדו בתוקף עד ליום כינון הרשות, אלא אם כן בוטלו או שונו קודם לכן בידי השר:
- (1) תקנות שירותי הכבאות (הדרגות והתקן של יחידות הכבאים), התשל"ו-1976⁷⁴, למעט תקנות 2 ו-3 לתקנות האמורות;
- (2) תקנות שירותי הכבאות (הסדרים ותנאים לעזרה הדדית), התשכ"ב-1962⁷⁵;
- (3) תקנות שירותי הכבאות (חקירת דליקה וגורמיה), התשל"ב-1972⁷⁶;
- (4) תקנות שירותי הכבאות (מינוי והעסקה של כבאים), התשכ"ט-1969⁷⁷;
- (5) תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי), התשכ"ה-1964⁷⁸;

⁶¹ ק"ת התשל"ב, עמ' 770.

⁶² ק"ת התשל"ב, עמ' 766.

⁶³ ק"ת התשל"ב, עמ' 773.

⁶⁴ ק"ת התשל"ל, עמ' 634.

⁶⁵ ק"ת התשל"ב, עמ' 774.

⁶⁶ ק"ת התשל"ב, עמ' 767.

⁶⁷ ק"ת התשל"ב, עמ' 777.

⁶⁸ ק"ת התשל"ב, עמ' 779.

⁶⁹ ק"ת התשל"א, עמ' 1168.

⁷⁰ ק"ת התשמ"ו, עמ' 949.

⁷¹ ק"ת התשל"ו, עמ' 1576.

⁷² ק"ת התשמ"א, עמ' 466.

⁷³ ק"ת התשל"ה, עמ' 619.

⁷⁴ ק"ת התשל"ו, עמ' 1576.

⁷⁵ ק"ת התשכ"ב, עמ' 2211.

⁷⁶ ק"ת התשל"ב, עמ' 1141.

⁷⁷ ק"ת התשכ"ט, עמ' 1146.

⁷⁸ ק"ת התשכ"ה, עמ' 465.

- (6) תקנות שירותי הכבאות (משמעת), התש"ם-1980⁷⁹;
- (7) הוראות שירותי הכבאות (משמעת), התשמ"א-1980⁸⁰;
- (8) תקנות שירותי הכבאות (סמכויות מפקד שירותי הכבאות), התשל"ט-1978⁸¹;
- (9) תקנות שירותי הכבאות (סמכויות מפקח כבאות ראשי), התשל"ב-1972⁸²;
- (10) תקנות שירותי הכבאות (פעולות משותפות), התשכ"א-1960⁸³.
- (ג) נהלים שקבע מפקד כבאות ראשי לפי חוק שירותי כבאות, יעמדו בתוקפם עד קביעת נהלים על יד הנציב לפי חוק זה.
- (ד) סמכות הנתונה לרשות כבאות בתקנות המפורטות בסעיף קטן (ב) נתונה לרשות הכבאות וההצלה, והנציב יקבע את בעל הסמכות; הודעה על קביעה כאמור, תפורסם ברשומות.
- (ה) בטלו תקנות המפורטות בסעיף קטן (ב) עקב החלפתן בהוראות מכוח חוק זה, יפרסם על כך השר הודעה ברשומות.

תוספת ראשונה

(סעיף 2)

- (1) כבאי
- (2) סגן ראש צוות
- (3) ראש צוות
- (4) סגן מפקד משמרת
- (5) מפקד משמרת
- (6) סגן מפקד תחנה
- (7) מפקד תחנה
- (8) סגן מפקד מחוז
- (9) מפקד מחוז
- (10) ראש תחום רישוי
- (11) ראש חטיבת הדרכה
- (12) ראש חטיבת בטיחות אש
- (13) ראש חטיבת מבצעים
- (14) קצין מבצעים
- (15) קצין חקירות
- (16) עובד חטיבת המבצעים בנציבות כבאות והצלה
- (17) מדריך בבית הספר לכבאות והצלה
- (18) מפקד בית הספר לכבאות והצלה
- (19) סגן נציב כבאות והצלה
- (20) נציב כבאות והצלה

⁷⁹ ק"ת התש"ם, עמ' 2181.

⁸⁰ ק"ת התשמ"א, עמ' 311.

⁸¹ ק"ת התשל"ט, עמ' 1978.

⁸² ק"ת התשל"ב, עמ' 1000.

⁸³ ק"ת התשכ"א, עמ' 150.

תוספת שנייה

(סעיף 86)

איגוד ערים לכבאות, איגוד רשויות מקומיות לכבאות ועיריות

- (1) איגוד ערים לכבאות – אזור איילון;
- (2) איגוד ערים לכבאות – אזור אילת חבל אילות;
- (3) איגוד ערים לכבאות – אזור אשקלון;
- (4) איגוד ערים לכבאות – אזור באר שבע;
- (5) איגוד ערים לכבאות – אזור בית שמש;
- (6) איגוד ערים לכבאות – אזור בני ברק;
- (7) איגוד ערים לכבאות – אזור הגליל המערבי;
- (8) איגוד ערים לכבאות – אזור הגליל העליון והמזרחי;
- (9) איגוד ערים לכבאות – אזור הרצליה;
- (10) איגוד ערים לכבאות – אזור השרון;
- (11) איגוד ערים לכבאות – אזור חדרה;
- (12) איגוד ערים לכבאות – אזור חולון;
- (13) איגוד ערים לכבאות – אזור חיפה;
- (14) איגוד ערים לכבאות – אזור טבריה;
- (15) איגוד רשויות מקומיות לכבאות – אזור יהודה ושומרון;
- (16) איגוד ערים לכבאות – אזור יזרעאל;
- (17) איגוד ערים לכבאות – אזור נתניה;
- (18) איגוד ערים לכבאות – אזור פתח תקוה;
- (19) איגוד ערים לכבאות – אזור ראשון לציון;
- (20) איגוד ערים לכבאות – אזור רחובות;
- (21) עיריית גבעתיים;
- (22) עיריית ירושלים;
- (23) עיריית רמת גן;
- (24) עיריית תל אביב-יפו.

נספח לדברי ההסבר

לקבוע תנאים מיוחדים להגשת עזרה זו, לרבות הוראות בדבר ביצוע משותף של כל תפקיד מתפקידי רשויות הכבאות, מינויה והרכבה של ועדת כבאות משותפת, מינוי מפקד ליחידות הכבאים שלהן והשתתפות רשויות הכבאות בהוצאות הפעולות המשותפות.

עזרה בשירותי כבאות באזור ובשטחי המועצה הפלסטינית

א5. (א) בסעיף זה –

“אזור” – יהודה והשומרון וחבל עזה למעט שטחי המועצה הפלסטינית;

“המועצה” – המועצה הפלסטינית שתכונן בהתאם להסכם, ועד לכינונה – הרשות הפלסטינית כמשמעותה בהסכם;

“ההסכם” – הסכם הביניים הישראלי-פלסטיני בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה, שנחתם בווינגטון בין מדינת ישראל לבין ארגון השחרור הפלסטיני, ביום ד' בתשרי תשנ"ו (28 בספטמבר 1995). לרבות נספחיו והמסמכים שנלוו אליו;

“שטחי המועצה הפלסטינית” – השטחים הכלולים מעת לעת בתחום הסמכות הטריטוריאלית של המועצה לפי ההסכם.

(ב) שר הפנים רשאי לקבוע הסדרים לפיהם רשות כבאות תושיט עזרה באזור לפי בקשת מפקד כוחות צה"ל באזור או מי שהוסמך מטעמו לענין שירותי כבאות באזור.

(ג) שר הפנים רשאי לקבוע הסדרים לפיהם רשות כבאות תושיט עזרה בשטחי המועצה הפלסטינית לפי בקשת המועצה או רשות מוסמכת מטעמה, לענין שירותי כבאות.

תקנות בדבר אמצעי כיבוי

6. שר הפנים רשאי לקבוע בתקנות את הכמויות והסוגים של ציוד, מיתקנים וחמרים לכיבוי דליקות ושל אמצעי אזעקת-דליקה ותקשורת (להלן – אמצעי כיבוי), שיוצבו ויוחזקו במצב תקין בכל מקרקעין או בסוגים מסויימים של מקרקעין, ורשאי הוא לקבוע כמויות וסוגים שונים לסוגים שונים של מקרקעין; ואולם לגבי מקרקעין הנמצאים מחוץ לתחום שטח מגורים בנוי של עירייה, של מועצה מקומית או של כל ישוב אחר (להלן – קרקע חקלאית). יותקנו התקנות בהתייעצות עם שר החקלאות.

תקנות בדבר אמצעי כיבוי

א6. (א) הותקנו תקנות לפי סעיף 6, חייב כל מחזיק מקרקעין, ולגבי מקרקעין שאינם קרקע חקלאית – גם כל בעל, להציב בהם אמצעי כיבוי ולהחזיקם במצב תקין.

להלן נוסח חוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959, שמוצע בסעיף 131, לבטלו, כנוסחו ערב הביטול:

הגדרות

1. בחוק זה –

“כבאי מתנדב” – אדם שהתחייב למלא תפקיד ביחידת כבאים, שלא בשכר, בתנאים שנקבעו בתקנות; “רשות כבאות” –

(1) לגבי תחום איגוד ערים ששירותי כבאות כלולים בתפקידיו – אותו איגוד ערים;

(2) לגבי תחום רשות מקומית שאינה מואגדת באיגוד ערים כאמור – אותה רשות מקומית;

“רשות מקומית” – עירייה או מועצה מקומית;

“שירותי כבאות” – לרבות ציוד, מיתקנים וחמרים לכיבוי דליקות.

תפקידיה של רשות הכבאות

2. רשות כבאות חייבת להבטיח את שירותי הכבאות לכיבוי דליקות בתחומה ולמניעת דליקות או התפשטותן של דליקות לתחומה או מעבר לתחומה, וכן להצלת נפש ורכוש.

העסקת כבאים מחוץ לתחום

3. רשות כבאות רשאית להעסיק יחידת כבאים או להשתמש בציודה גם מחוץ לתחומה.

חובותיה של רשות כבאות

4. לשם מילוי תפקידיה לפי סעיף 2, חייבת רשות כבאות –

(1) להקים ולהחזיק בתחומה יחידה או יחידות של כבאים לפי תקן שיקבע שר הפנים (להלן – יחידת כבאים) ולאמן את הכבאים לתפקידיהם כמכבי אש;

(2) לרכוש, להתקין ולהחזיק במצב תקין את הציוד והמיתקנים הדרושים ליחידת הכבאים למילוי תפקידיה וכן את מעון היחידה וריהוטה;

(3) להבטיח, לקיים ולתאם את כל הסידורים הדרושים למניעת דליקות ולכיבוי;

(4) לקבוע, בכפוף לתקנות שהתקין שר הפנים, סידורי כבאות במוסדות ובמפעלים, בין ציבוריים ובין פרטיים, וכן בבנינים גבוהים, לפקח על ציודם ולתאם את סידורי הכבאות כאמור עם סידורי הכבאות של רשות הכבאות;

(5) לקבוע סידורים להגשת עזרה הדרדית בינה לבין רשויות כבאות שכנות, ורשאית היא לקבוע סידורים כאמור בינה לבין רשויות כבאות אחרות, וחייבת היא לעשות זאת אם נדרשה לכך על ידי שר הפנים.

תנאי הסידורים לעזרה הדרדית

5. דרש שר הפנים מרשות כבאות לקבוע סידורים להגשת עזרה הדרדית בינה לבין רשות כבאות אחרת, רשאי הוא

(ב) החובה לפי סעיף קטן (א), תחילתה כעבור שלושים יום מיום תחילתן של התקנות; מי שנעשה מחזיק או בעל של מקרקעין לאחר תחילתן, תחול עליו החובה כעבור שלושים יום מיום שנעשה מחזיק או בעל של המקרקעין.

סמכות רשות הכבאות

ב. (א) לא הוצבו אמצעי כיבוי במקרקעין, רשאית רשות הכבאות לדרוש בכתב מאחד החייבים בהצבה לפי סעיף 6א, או מאחדים מהם, ככל שתמצא לנכון, למלא את החובה לגבי כל המקרקעין תוך הזמן הנקוב בדרישה.

(ב) לא נענה אדם לדרישה לפי סעיף קטן (א), רשאית רשות הכבאות, בלי לפגוע בעונש האמור בסעיף 34 או בכל תרופה אחרת, להציב את אמצעי הכיבוי ולגבות מאותו אדם את כל ההוצאות שהוציאה בשל כך.

חלוקת הוצאות

ג. (א) ההוצאות הכרוכות בהצבת אמצעי הכיבוי במקרקעין שאינם קרקע קלאית יחולו מחציתן על הבעל ומחציתן על המחזיק, זולת אם נקבעה חלוקה אחרת בהסכם שביניהם, או, באין הסכם, אם בית משפט שלום קבע חלוקה אחרת מסיבות המצדיקות זאת שפורשו בפסק הדין.

(ב) היו יותר מאדם אחד חייבים להציב במקרקעין אמצעי כיבוי ולהחזיקם במצב תקין וקיים אחד מהם את החובה לגבי כל המקרקעין, חייבים האחרים להשתתף בהוצאותיהם.

זכות בנייה

ד. מי שנתמנה לענין סעיף זה על ידי רשות כבאות רשאי להיכנס בכל עת סבירה לכל מקרקעין שבתחום הרשות, חוץ מתחום היחיד המשמש למגורים, כדי לבדוק אם קיימו הוראות חוק זה והתקנות לפיו או כדי לבצע פעולה לפי סעיף 26(ב). ובלבד שלא ייכנס כאמור אלא לאחר שהתייצב, במידים, לפני האדם האחראי על אותם מקרקעין או שנחזה להיות אחראי כאמור, והציג לו את כתב מינויו, אם נדרש לכך; אולם לא ייכנס למקרקעין שבהחזקת צבא הגנה לישראל או שלוחה אחרת של מערכת הבטחון שאישר אותה שר הבטחון, אלא באישורו של מי ששר הבטחון הסמיכו לכך.

הרכבה של יחידת כבאים

ה. יחידת כבאים יכול שתהיה מורכבת מכבאים מתנדבים או מכבאים או משניהם כאחד, הכל כפי שייקבע בתקנות.

שירותים נוספים

ו. רשות כבאות תעסיק את יחידת הכבאים שלה ותשתמש בציודה גם להצלת נפש ורכוש שאינה כרוכה בכיבוי דליקות.

תקציב רשות מקומית שהיא רשות כבאות

ז. רשות מקומית שהיא רשות כבאות תכלול בתקציבה, בכל שנת כספים, הכנסות והוצאות לשירותי כבאות.

תקציב רשות כבאות שהיא איגוד ערים

ח. רשות כבאות שהיא איגוד ערים תערוך לכל שנת כספים, הצעת תקציב המראה אומדן הכנסות והוצאות לשירותי כבאות (להלן – תקציב כבאות) והוראות סעיף 11 לחוק איגודי ערים, תשט"ו-1955, יחולו בשינויים המחוייבים לפי הענין.

שינוי בתקציב רשות כבאות שהיא איגוד ערים

ט. רשות כבאות שהיא איגוד ערים, רשאי שר הפנים, לאחר שנתן לרשות הכבאות הזדמנות להשמיע את דברו, לשנות או לבטל פרט בהצעת תקציב הכבאות, וכן להוסיף בה פרט, אם ראה נסיבות מיוחדות המחייבות זאת.

ועדת כבאות

י. (א) רשות כבאות תמנה ועדת כבאות.

(ב) היתה רשות הכבאות איגוד ערים – יתמנו חברי הועדה מבין חברי המועצה של איגוד הערים.

(ג) היתה רשות הכבאות רשות מקומית – יתמנו מחצית חברי הועדה, ונוסף להם היושב ראש, מבין חברי מועצת העירייה או המועצה המקומית; יתר חבריה יתמנו שלא מבין חברי המועצה ועובדיה.

(ד) מפקד יחידת הכבאים ומפקח הכבאות הראשי או מפקח כבאות שהוסמך לכך על ידי, יוזמנו לשיבות ועדת הכבאות ויהיו רשאים להשמיע בהן את דברם.

(ה) לא תחליט רשות כבאות בענין הנוגע לתפקידיה לפי חוק זה, אלא לאחר התייעצות עם ועדת הכבאות.

(ו) רשות כבאות רשאית לאצול לוועדת הכבאות מתפקידיה ומסמכויותיה לפי חוק זה ובתנאים שקבעה, למעט הסמכויות לפי הסעיפים 10 ו-37.

יא. (בוטל).

תקנות בדבר עזרה הדדית

יב. שר הפנים יתקין תקנות בדבר הסדרים ותנאים לעזרה הדדית בין רשויות כבאות.

מקום שהוא מחוץ לתחומה של רשות מקומית

יג. במקום הנמצא מחוץ לתחומה של רשות מקומית רשאי שר הפנים למנות אדם או חבר בני אדם למלא את התפקידים והחובות המוטלים על רשות כבאות לפי חוק זה, כולם או מקצתם, ורשאי שר הפנים לחייב רשות כבאות להעסיק את יחידת הכבאים שלה או להשתמש בציודה, דרך קבע או עראי, במקום הסמוך לתחומה ואינו נמצא בתחומה של רשות מקומית.

יד. מקור הקצבותיהן של הרשויות המקומיות לרשויות הכבאות

יז. (א) רשאית רשות מקומית להטיל, לשנת כספים פלונית, תוספת לארנונה קיימת או ארנונה מיוחדת,

הפחתת אגרות וויתור עליהן

18א. רשות הכבאות רשאית להפחית אגרות לפי חוק זה או לוותר עליהן, בהתחשב במצבו החמרי של החייב בהן, או בגלל סיבה אחרת שאישר שר הפנים.

דין אגודות כבאים קיימות

19. (א) אגודת כבאים בתחומה של רשות כבאות – זכויותיה והתחייבויותיה יהיו קיימות ביום כ"ב באדר ב' תשי"ט (1 באפריל 1959), והן קיימות ביום תחילתו של חוק זה, יעברו לרשות הכבאות; זכויותיה והתחייבויותיה שנוצרו לאחר כ"ב באדר ב' תשי"ט (1 באפריל 1959), לא יעברו לרשות הכבאות אלא במידה שהחליטה על כך רשות הכבאות. לאחר שניתנה לאגודת הכבאים הזדמנות להשמיע את דבריה.

(ב) רשאית אגודת הכבאים, תוך שלושה חדשים שנמסרה לה הודעה על החלטה כאמור של רשות הכבאות, לערור עליה לפני שר הפנים, והחלטת השר תהיה סופית.

סמכויותיהם וחסינותם של כבאים ושוטרים במילוי תפקידם

20. כבאי, כבאי מתנדב ושוטר רשאים, במילוי תפקידם, להיכנס לכל חצרים שדליקה פרצה בהם או עלולה להתפשט אליהם, וכן לחצרים שקיים צורך להיכנס אליהם כדי לכבות דליקה או למנוע התפשטותה, או להגן על נכס מפני דליקה או מפני נזק מפעולות כיבוי, או כדי להציל נפש או רכוש, בין במקרה דליקה ובין במקרה סכנה אחרת, ולעשות כל דבר הנראה להם דרוש למטרות אלה; כן רשאים הם להרוס רכוש במידה הדרושה באופן סביר למניעת התפשטותה של דליקה שפרצה.

אימתי לא ישאו כבאי ושוטר באחריות

21. כבאי, כבאי מתנדב ושוטר לא ישאו באחריות בשל פעולות לפי סעיף 20 שביצעו בתום-לב, במידה סבירה וללא רשלנות.

מינוי מפקח כבאות ראשי

22. שר הפנים ימנה מפקח כבאות ראשי לצורך חוק זה ויקבע את תפקידיו ואת סמכויותיו.

גיוס ציוד וחמרים לכיבוי דליקה

23. פרצה דליקה ונראה למפקד יחידת כבאים (להלן – המפקד) ובהיעדר מפקד – לקצין משטרה מדרגת מפקח ומעלה או לשוטר שהוסמך על ידיו (להלן – קצין משטרה), שהציוד או החמרים לכיבוי דליקות העומדים לרשות המפקד עלולים לא להיות מספיקים לכיבוי הדליקה רשאים הם לצוות על כל אדם, למעט רשות כבאות, המחוקק בציוד וחמרים לכיבוי דליקות, או הראויים לשימוש כזה, והנמצאים בתחום 50 קילומטר ממקום הדליקה, להעמידם לרשות המפקד או קצין המשטרה, לכיבוי הדליקה.

שההכנסות ממנה ישמשו להוצאותיה או לחלק מהוצאותיה כרשות כבאות, ואם היתה מואגדת באיגוד ערים ששירותי כבאות כלולים בתפקידיו, ממכסתה או כחלק ממכסתה להוצאותיו של אותו איגוד ערים כרשות כבאות.

(ב) לענין הטלה, פרסום, גביה, קנס פיגורים, ערר וערעור, דין תוספת לארנונה קיימת כדין הארנונה הקיימת, ודין ארנונה מיוחדת כדין ארנונה כללית על נכסים שאינם אדמת בנין המוטלת על ידי מועצת עיריה בשינויים המחוייבים לפי הענין.

(ג) שר הפנים, בבואו לאשר את תקציבה של רשות מקומית או את שיעורה של התוספת לארנונה קיימת או של הארנונה המיוחדת, יתן דעתו על כך שסך כל ההקצבות של כלל הרשויות המקומיות לשירותי כבאות, בין אם רשות מקומית פלונית הטילה תוספת לארנונה קיימת או ארנונה מיוחדת ובין אם לאו, יגיע למחצית אומדן ההוצאות לשירותי כבאות של כלל רשויות הכבאות, כפי שאושרו על ידי שר הפנים, לרבות מקומות שהם מחוץ לתחומה של רשות מקומית וששר הפנים החליט שיש לקיים בהם שירותי כבאות; יתר הכספים להוצאותיהן של רשויות הכבאות יבואו מאוצר המדינה.

(ד) בסעיף זה –

"ארנונה קיימת" – ארנונה שהרשות המקומית רשאית להטילה על פי כל דין;

"הקצבה" – למעט הקצבה מתוך הכספים הבאים מחלוקה לפי סעיף 17 (ב).

הקצבה מאוצר המדינה

17. (א) שר האוצר יעביר לשר הפנים בכל שנת כספים סכום מאוצר המדינה שהוא מחצית סך כל אומדני ההוצאות שאישר שר הפנים לשירותי הכבאות של כלל רשויות הכבאות, לרבות מקומות שהם מחוץ לתחומה של רשות מקומית וששר הפנים החליט שיש לקיים בהם שירותי כבאות.

(ב) הסכום האמור בסעיף קטן (א) ישמש להוצאותיהן של רשויות הכבאות, לרבות מקומות שהם מחוץ לתחומה של רשות מקומית וששר הפנים החליט לקיים בהם שירותי כבאות, ושר הפנים, בהתייעצות עם שר האוצר ושר החקלאות, יחליט על חלוקתו של הסכום בין רשויות הכבאות והמקומות כאמור.

תשלומים לשירותים

18. לא תגבה רשות כבאות תמורה בעד שירות לפי חוק זה אלא בהתאם לתקנות שהותקנו לפיו; תשלום המגיע לרשות כבאות בעד שירות יהיה ניתן לגביה לפי הוראות החוק החלות בזמן הגביה על גבייתן של ארנונות שהוטלו על פי פקודת העיריות, 1934, בשינויים המחוייבים לפי הענין.

גיוס אנשים

24. (א) פרצה דליקה ונראה למפקד, ובהיעדר מפקד – לקצין משטרה, שאין לרשותם כבאים או כבאים מתנדבים במספר מספיק לכיבוי, רשאים הם לגייס לכיבוי הדליקה כל אדם בגיל 16 ומעלה ועד 50 שנה שמקום מגוריו הקבוע נמצא בתחום 10 קילומטר ממקום הדליקה.

(ב) מי שגויס לפי סעיף זה, חייב כל עוד לא נסתיימו פעולות הכיבוי, לציית להוראותיהם של המפקד או קצין המשטרה בכל הנוגע לכיבוי הדליקה.

(ג) שר הפנים רשאי להתקין תקנות בדבר סמכויותיהם של מפקד וקצין משטרה לענין סעיף זה, ורשאי הוא להגביל את חלות הוראותיו של סעיף זה למקומות פלוניים או מסוג פלוני.

פיצויים בעד ציוד וחמרים שגויסו לכיבוי דליקה

25. (א) העמיד אדם ציוד או חמרים לכיבוי דליקה, או הראויים לשימוש כזה, לרשותו של מפקד או קצין משטרה, בהתאם לצו לפי סעיף 23, תהיה רשות הכבאות שבתחומה אירעה הדליקה חייבת להחזיר לאותו אדם את הציוד והחמרים שלא השתמשו בהם לכיבוי הדליקה ולפצות את בעל הציוד או החמרים בעד הציוד והחמרים שלא הוחזרו כאמור ובעד כל נזק שנגרם לציוד.

(ב) אירעה הדליקה במקום הנמצא מחוץ לתחומה של רשות מקומית, תהיה חובת החזרת הציוד והחמרים וחובת הפיצויים כאמור על רשות הכבאות ששר הפנים חייב אותה להעסיק את יחידת הכבאים שלה או להשתמש בציודה באותו מקום כאמור בסעיף 15.

26. (בוטל).

27. (בוטל).

28. (בוטל).

29. (בוטל).

30. (בוטל).

31. (בוטל).

32. (בוטל).

אצילת סמכויות

33. שר הפנים רשאי לאצול לאחר מסמכויותיו לפי חוק זה, כולן או מקצתן, פרט לסמכויותיו לפי הסעיפים 5, 13, 14, 16, 17, 19, 22 ו-35.

עונשין

34. המפר סידורי כבאות שנקבעו לפי סעיף 4, הנמנע מהציב אמצעי כיבוי או מתרשל בהחזקתם התקינה, המסרב להעמיד לרשות מפקד או קצין משטרה ציוד או חמרים לכיבוי דליקות בהתאם לצו לפי סעיף 23, המסרב להיענות לגיוס לפי סעיף 24, המפריע לכבאי או לכבאי מתנדב או מונע בעדם מלבצע את תפקידם, המשמיע ביודעין אזהרת-דליקה לשוא או גורם כך

להשמעתה, או העובר על הוראה מהתקנות שהותקנו לפי חוק זה, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 1000 לירות.

ביצוע ותקנות

35. שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, ובין השאר תקנות בדבר –

(1) ארגון שירותי כבאות ויחידות כבאים;

(2) מינויים של מפקדי יחידות כבאים והעסקתם של כבאים, לרבות כבאים מתנדבים, הכשרתם, תפקידיהם, תנאי שירותם, דירוגם וקיום משמעת במילוי תפקידיהם;

(3) קביעת שכרם וזכויותיהם של כבאים לקיצבאות ולפיצויים;

(4) אמצעי אזהרת-דליקה, ציוד ומיתקנים שישתמשו בהם לצרכי כיבוי דליקות ופיקוח על ייצורם;

(5) הספקת מים והתקנת מים לצרכי כיבוי דליקות;

(6) חקירות בסיבות דליקות וגורמיהן.

חובת התייעצות

36. לא יתקין שר הפנים תקנות לפי סעיף 35 פסקה (3), אלא לאחר התייעצות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים.

חוקי עזר

37. רשאים רשות מקומית או איגוד ערים ששירותי כבאות הם בתחום תפקידיהם, להתקין חוקי עזר לביצוע תפקידיהם או למילוי חובותיהם לפי חוק זה.

תחולה על המדינה

38. הוראות חוק זה יחולו גם על המדינה.

שמירת חוק

39. חוק זה אינו בא לפגוע בהוראות חוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א–1951.

ביטול

40. בטלים –

(1) פקודת החקירה במקרי שריפה, 1937;

(2) הסעיפים 7 ו-9 לחוק למניעת שריפות בשדות, תש"ז–1949.

תחילה

41. תחילתו של חוק זה היא ביום פרסומו ברשומות; אולם הסעיפים 17, 27, 28, 29, 30, 31, 32, תחילתם ביום ד' בניסן התש"ך (1 באפריל 1960).

